

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
GEMERSKÁ POLOMA 2016 - 2025

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBEC GEMERSKÁ POLOMA

NA ROKY 2017 - 2025

DRAFT 06 na verejné pripomienkovanie

Zadávatel': obec Gemerská Poloma

Zhotoviteľ: AGENTÚRA PRE ROZVOJ GEMERA

Rok spracovania dokumentu 2016, podľa záväznej metodiky MDVaRR

CIEĽ A VÝZNAM DOKUMENTU PHSR OBEC GEMERSKÁ POLOMA

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Poloma na programovacie obdobie 2017 - 2025“ je spracovaný v zmysle zákona 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Cieľom tohto strategického dokumentu je analýza súčasného stavu obce, jej výhod a potrieb. Následne sú v dokumente zadefinované ciele a opatrenia, ktoré určujú smerovanie obce do roku 2025 vo všetkých oblastiach rozvoja.

Význam dokumentu:

1. Povinnosť dokumentu PHSR stanovuje zákon č. 539/2008 Z. z.
2. PHSR predstaví komplexný pohľad na súčasnú obec, jej súčasné možnosti, výhody, nevýhody.
3. PHSR stanoví jasné, konkrétne ciele a priority rozvoja obce do roku 2025 a zadefinuje cesty ako ich dosiahnuť.
4. PHSR ako strednodobý záväzný program schválený obecným zastupiteľstvom je nástrojom na zachovanie jednotnej línie rozvoja obce.
5. PHSR tvorí podklad pre získanie finančných zdrojov z EÚ fondov a externých finančných zdrojov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017 - 2025

Základné údaje

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Poloma 2017 – 2025
Územné vymedzenie:	obec Gemerská Poloma, okres Rožňava, Košický samosprávny kraj
Územný plán obce schválený:	december / 2009, Zmeny a doplnky č. 1 - február /2014
Dátum platnosti PHSR:	2017-2025
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	www.gemerskapoloma.sk

Zámer spracovania PHSR	
Názov spracovania dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Poloma 2017 – 2025
Forma spracovania	S pomocou externých odborníkov, za aktívnej pomoci zamestnancov a organizácií v obci Gemerská Poloma
Riadenie procesu spracovania	<p>Spôsob riadenia procesu spracovania:</p> <p>Spracovanie tohto dokumentu je postavené na postupe podľa „Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce / obcí / VÚC“, február 2015 (podľa zákona č. 539/ 2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.).</p> <p>Súčasťou spracovania dokumentu je báza otvorenej spolupráce so všetkými zúčastnenými stranami vstupujúcimi do procesu počas spracovania. Spracovanie PHSR je iniciované samosprávou obce, a prebieha v partnerstve verejného, súkromného a tretieho sektora.</p> <p>Vytvorenie riadiaceho tímu.</p> <p>Sumarizácia informácií o obci, zhodnotenie predchádzajúceho PHSR obce, vytvorenie, vyplnenie a analýza dotazníkov pre obec a pre osoby aktívne a pravidelne ovplyvňujúce život obce.</p> <p>Vytvorenie pracovnej skupiny (zoznam jej členov je v samostatnej prílohe PHSR obce Gemerská Poloma 2017 – 2025)</p> <p>Práca na jednotlivých častiach PHSR za aktívnej spolupráce zamestnancov obecného úradu a pracovnej skupiny.</p> <p>Zapojenie obyvateľov obce a komunikácia s nimi – možnosť vyjadrenia sa prostredníctvom dotazníkov v tlačenej, či elektronickej forme, účasť v pracovnej skupine ako jej členovia, účasť na verejných stretnutiach k spracovaniu PHSR, kontaktovaním zodpovedných zamestnancov obecného úradu, informovaním na internetovej stránke obce.</p>
Obdobie spracovania	07 / 2016 – 02 / 2017
Financovanie spracovania	Zmluvná cena stanovená na základe výsledkov verejného obstarávania.

ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU

Obsah PHSR je legislatívne vymedzený zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Posledná novelizácia tohto zákona zaviedla povinnosť spracovania PHSR podľa novej „Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC“. Táto prináša záväznú štruktúru dokumentu v členení na časti:

Úvod – popisuje obsah dokumentu a prináša stručné zhrnutie prípravy PHSR, východiskových dokumentov a inštitucionálneho a časového zabezpečenia jeho spracovania.

Analytická časť - obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie v obci Gemerská Poloma, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce.

Strategická časť - obsahuje stratégiu rozvoja obce Gemerská Poloma pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Programová časť - obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce Gemerská Poloma.

Realizačná časť - je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce Gemerská Poloma, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce Gemerská Poloma s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce Gemerská Poloma formou akčného plánu.

Finančná časť - obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce Gemerská Poloma.

OBSAH

1.	ÚVOD	8
2.	ANALYTICKÁ ČASŤ PHSR.....	12
2.1.	ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE GEMERSKÁ POLOMA.....	13
2.1.1.	Širšie územné vzťahy	13
2.1.2.	Stav územno plánovacej dokumentácie.....	13
2.1.3.	Stav ostatných dokumentácií dotýkajúcich sa územia / PHSR	14
2.2.	PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY	14
2.2.1.	Geomorfologická príslušnosť územia	14
2.2.2.	Geologické podmienky	14
2.2.3.	Pôdne pomery.....	15
2.2.4.	Klimatické podmienky	15
2.2.5.	Hydrogeologické pomery	15
2.2.6.	Flóra a fauna	16
2.2.7.	Súčasná krajinná štruktúra	17
2.3.	OCHRANA PRÍRODY A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	18
2.3.1.	Ovzdušie	18
2.3.2.	Natura 2000	18
2.3.3.	ÚSES.....	19
2.3.4.	Environmentálna regionalizácia	20
2.3.5.	Kvalita a ochrana vôd	20
2.3.6.	Odpadové hospodárstvo.....	21
2.3.7.	Seizmicita.....	21
2.4.	HISTORICKÉ A KULTÚRNE ZDROJE.....	23
2.4.1.	História	23
2.4.2.	Kultúrne a historické pamiatky.....	24
2.4.3.	Osobnosti a rodáci.....	29
2.4.4.	Kluby, spolky, združenia.	31
2.4.5.	Spoločenské aktivity a podujatia.	32
2.5.	ĽUDSKÉ ZDROJE	33
2.5.1.	Demografia	33
2.5.2.	Pohyb obyvateľstva.....	35
2.5.3.	Vierovyznanie.....	35
2.5.4.	Národnostné zloženie	36
2.5.1.	Vzdelanie	37
2.6.	MATERIÁLNE A FINANČNÉ ZDROJE	39
2.6.1.	Bytový fond	39
2.6.2.	Základná infraštruktúra.....	39
2.6.3.	Občianska a sociálna infraštruktúra	41
2.6.4.	Školstvo a vzdelávanie	44
2.6.5.	Kultúra a osвета	44
2.6.6.	Zariadenia pre rekreáciu a oddych	45
2.6.7.	Administratíva a verejná správa	46
2.7.	EKONOMICKÉ VYUŽÍVANIE ZDROJOV	47
2.7.1.	Primárny sektor	48
2.7.2.	Sekundárny sektor	49
2.7.3.	Terciárny sektor.....	49
2.7.4.	Kvarciárny sektor	50
2.8.	TRH PRÁCE	50
2.8.1.	Zamestnanosť.....	50

2.8.2.	Nezamestnanosť	51
2.9.	ANALÝZY	53
2.9.1.	Vonkajšie prostredie	53
2.9.2.	Všeobecný rámec rozvoja	55
2.9.1.	SWOT analýzy	57
2.9.2.	Problémová analýza	60
2.9.3.	Analýza vplyvu dokumentov KSK	65
2.9.1.	Analýza potenciálu obce.....	67
3.	STRATEGICKÁ ČASŤ PHSR OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017 -2025	68
3.1.	VÍZIA	68
3.2.	PRIORITNÉ OBLASTI PODPORY	68
3.3.	CIELE ROZVOJA OBCE.....	69
3.4.	FINANČNÁ NÁROČNOSŤ STRATÉGIE	70
3.5.	ZDROJE FINANCOVANIA PHSR	72
4.	PROGRAMOVÁ ČASŤ PHSR OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017-2025	74
4.1.	PRIORITNÉ OBLASTI A PROJEKTOVÉ ZÁMERY	74
4.2.	NADVÄZNOSŤ PRIORITNÝCH OBLASTÍ PHSR NA OPERAČNÉ PROGRAMY 2014 – 2020	78
5.	REALIZAČNÁ ČASŤ PHSR OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017-2025	81
5.1.	MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	81
5.2.	ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROGRAMU ROZVOJA	86
5.2.1.	Finančné zabezpečenie	86
5.2.2.	Administratívne zabezpečenie	86
5.2.3.	Monitorovanie a vyhodnocovanie PHSR.....	87
5.2.4.	Vyhodnocovanie a spôsob modifikácie PHSR.....	87
5.2.5.	Indikatívny časový harmonogram PHSR	88
6.	FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU PHSR OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017 – 2025.....	89
6.1.	FINANČNÝ PLÁN.....	89
7.	ZÁVER	96
8.	Prílohy	97

ZOZNAM PRÍLOH

- Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu
- Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR
- Príloha č. 3 Zoznam skratiek použitých v PHSR
- Príloha č. 4 Pravidlá stratégie financovania štrukturálnych fondov a kohézneho fondu
- Príloha č. 5 Akčný plán
- Príloha č. 6 Dohoda o partnerstve
- Príloha č. 7 CD s obsahom:
 - Príloha A/ PHSR obca Gemerská Poloma 2017-2025
 - Príloha B/ Prezenčné listiny z verejných rokovaní k strategickému dokumentu
 - Príloha C/ Fotodokumentácia z verejných rokovaní k strategickému dokumentu
 - Príloha D/ Výsledky dotazníkového prieskumu

Osobitná príloha: Oznámenie o strategickom dokumente „PHSR obec Gemerská Poloma 2017 – 2025“ podľa zákona č. 24/2006 Z.z o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nehorších predpisov

1. ÚVOD

Dôvody a ciele spracovania dokumentu

Dokument s názvom "PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE GEMERSKÁ POLOMA na roky 2017 – 2025" je spracovaný ako strednodobý strategický plánovací dokument pre trvalo udržateľný rozvoj územia na základe zákazky obce Gemerská Poloma. Účelom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len PHSR) je vytvorenie rozvojového programu územia, ktorý vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jeho obyvateľov a zároveň je v súlade s prijatými nadradenými koncepciami vyššej úrovne.

Cieľom PHSR je spracovanie takého súhrnu cieľov a opatrení, ktoré napomáhajú zabezpečeniu trvalo udržateľného rozvoja územia a ktoré smerujú k uspokojovaniu potrieb súčasnej generácie bez toho, aby ohrozil možnosti uspokojovania potrieb budúcich generácií. Potrebu zabezpečenia PHSR ustanovuje zákon č. 539/2008 Z.z o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Gemerská Poloma je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Vid': Príloha 1

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Poloma je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Gemerská Poloma. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Vzhľadom na lokalizáciu časti katastra obce Gemerská Poloma v chránených územiach,

- chránené vtáčie územie Volovské vrchy SKCHVU036 zasahujúce do severnej časti katastra
- do severovýchodnej časti zasahuje aj ako súčasť tohto SKCHVU036 - EFP- odsek 4
- chránené ložiskové územie výhradného ložiska č. 420 - Gemerská Poloma - 74/e, mastenec sa dotýka severovýchodnej časti katastra
- prieskumné územie P 28/06 Gemerská Poloma 1- mastenec, magnezit
- nadregionálny biokoridor NB/5 prechádza severnou časťou katastra
- regionálny biokoridor – alúvium rieky Slaná prechádza južnou časťou katastra

- genofondovo významné lokality z hľadiska lesohospodárskeho – v lokalite „Nižný Tisov“ a podvrchom „Peklisko“ v severnej časti katastra, pri Vysokom vrchu“ a nad vrchom „Hora“ v západnej časti katastra
- lokality genofondovo významných segmentov flóry a fauny a mokrade – ide o lokality „Nižný Tisov“, „Krátke sedlo“, „Lehôtka“ a „Martinkovo“
- ochranné lesy - hlavne v severovýchodnej časti katastra, ale rozptýlene sa nachádzajú po celom k.ú. obce
- lesy osobitného určenia – v pásmach hygienickej ochrany vodných zdrojov II. a III. stupňa
- miestne biokoridory – alúviá miestnych potokov a hrebeňové časti miestnych vyvýšenín napájajúcich sa na nadregionálne a regionálne biokoridory,
- miestne biocentrá – prameniská potokov, genofondovo významné plochy z hľadiska lesohospodárskeho, ako aj všetky lemy lesov.

bude obec Gemerská Poloma pri plánovaní a realizácii zámerov a činností postupovať v súlade so **zákonom o ochrane prírody a krajiny, budú sa uplatňovať ustanovenia §28 zákona o posúdení ich vplyvu na predmet ochrany.** V ďalších postupoch pred realizáciou navrhovaných zámerov je nutné, aby boli jednotlivé navrhované činnosti samostatne prehodnotené v zmysle zákona o posudzovaní.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtu obce - v prípade individuálnych projektov, alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít, sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ (EŠIF). Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

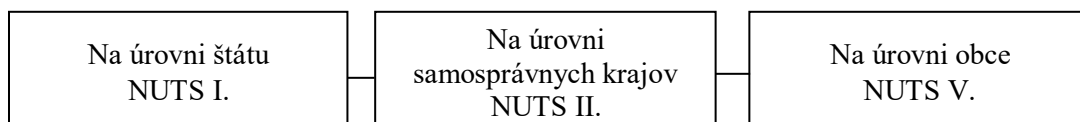
Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.

Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

Na plnenie svojich úloh majú obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Poloma nasledovné strategické dokumenty

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Poloma boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Gemerská Poloma má možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí pozičného dokumentu (Vid' Príloha 2).

Tab 1-1: Harmonogram spracovania PHSR

Termín	VII.2016	VIII.2016	IX.2016	X.2016	XI.2016	XII.2016	I.2017
Úvod							
Analytická časť							
Strategická časť							
Programová časť							
Realizačná časť							
Finančná časť							
Záver							

Metodológia tvorby dokumentu

Programové a strategické plánovanie je metóda používaná na koordináciu jednotlivých činností, ktoré súvisia s plánovaním, realizáciou a vyhodnocovaním aktivít. Proces strategického plánovania predstavuje súbor nadväzujúcich činností, ktoré sú riadené tak, aby viedli k naplneniu určených a logicky na seba nadväzujúcich výstupov. Začína sa mapovaním územia, následnou analýzou, pokračuje definovaním cieľov, formulovaním programovej časti a spracovaním návrhu procesu implementácie stratégie.

Tento dokument je vytvorený na princípoch využitia participatívnych metód a odráža potreby spolupráce obcí a občanov v území. Analytická časť plánu je spracovaná na základe informácií a údajov zhromaždených riešiteľskou organizáciou zo spracovaných údajov obcí, z odbornej literatúry, internetu a údajov poskytnutých predstaviteľmi samospráv.

Strategická a programová časť je spracovaná na základe vzájomnej korelácie výstupov spracovaného PHSR obce, PHSR Košického samosprávneho kraja a potrieb a požiadaviek zástupcov obce.

Tab 1-2: Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHSR Gemerská Poloma

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Verejné informačné tabule	X		
Internetové stránky – vrátane verejných pripomienok	X	X	

Verejné stretnutia	X	X	X
Dotazníky a formuláre pre širokú verejnosť	X	X	X
Facilitované pracovné stretnutia		X	X

Tab 1-3: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.mindop.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná	www.mindop.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – záväzná časť v znení KURS 2011	2030	národná	www.mindop.sk
Metodika na vypracovanie PHSR	2016	národná	www.mindop.sk
PHSR KSK 2016-2022	2013	regionálna	www.vucbb.sk
Územný plán KSK - zmeny a doplnky 2014	2015	regionálna	www.vucbb.sk
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií KSK	2015	regionálna	www.vucbb.sk
Program odpadového hospodárstva KSK	2015– 2023	regionálna	www.minv.sk

2. ANALYTICKÁ ČASŤ PHSR

Analytická časť PHSR obsahuje analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie, identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov), analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území, analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia, posúdenie hlavných faktorov a disparít rozvoja územia.

Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov, t.j. štatistických databáz (ŠÚ SR, Infostat ...), výsledkov prieskumov, komunikácie so zamestnancami obecného úradu Gemerská Poloma, zástupcami strategických partnerov a občianskeho sektora.

Tab 2-1: Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR Inštitút informatiky a štatistiky	www.slovakstatistics.sk www.infostat.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR Inštitút informatiky a štatistiky	www.slovakstatistics.sk www.infostat.sk
Školstvo a vzdelávanie	Štatistický úrad SR Ústav informácií a prognóz	www.slovakstatistics.sk www.uips.sk
Zdravotníctvo	Národné centrum zdravotníckych informácií	www.nczisk.sk
Sociálna starostlivosť	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR Ministerstvo vnútra SR	www.upsvar.sk www.minv.sk
Ekonomická situácia	Štatistický úrad SR Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu Finančná správa SR	www.slovakstatistics.sk www.sario.sk www.intrastat.financnasprava.sk
Životné prostredie	Slovenský hydrometeorologický ústav Slovenská agentúra životného prostredia	www.shmu.sk www.enviroportal.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

2.1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE GEMERSKÁ POLOMA

Tab 2-2: Základné informácie

Kraj	Košický
Okres	Rožňava
Región	Horný Gemer
ŠÚJ obce	SK0428525669
Poloha - GPS	48°42'42"S 20°28'29" "V
Nadmorská výška	342 m.n.n.
Rozloha	57,634810 km ²
Počet obyvateľov k 31.12.2015	2028
Muži	1020
Ženy	1008
Hustota obyvateľov	35/ km ²

Zdroj: eobce

Obec Gemerská Poloma leží na juhovýchode Slovenského rudohoria pri sútoku Súľovského potoka a rieky Slaná. Obec patrí do Košického samosprávneho kraja do okresu Rožňava a rozprestiera sa na ploche 57,63 km². Obec je križovatkou ciest, z ktorých jedna vedie na severozápad cez Dobšínú do Popradu a Tatier a druhá na sever cez sedlo Súľová do Spišskej Novej Vsi.

2.1.1. Širšie územné vzťahy

Obec leží na križovatke ciest: cesta I. triedy č. 67 a cesty II triedy č. 533. Cesta I. triedy č. 67 je v trase Rožňava – Dobšiná – Pusté pole – Poprad. Vzdialenosť z obce Gemerská Poloma do okresného mesta Rožňava je necelých deväť kilometrov. Mesto Dobšiná je vzdialené 17 km a mesto Poprad 65 km.

Na ceste II. triedy č. 533 sa nachádza prepojenie Gemerská Poloma – Hnilec – Spišská Nová Ves. Obec Hnilec je od obce Gemerská Poloma vzdialená 38 km a Spišská Nová Ves 57 km.

Zdroj: www.sodbtn.sk

2.1.2. Stav územno plánovacej dokumentácie

Na riešené územie nie je spracovaných veľa dokumentov, ktoré sa zaoberajú jeho trvalo udržateľným rozvojom. Medzi aktuálne patrí:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho významu rieši nadradené rozvojové osi, hierarchiu sídiel, životné prostredie, nadradené systémy sociálnej a technickej infraštruktúry.
- Územný plán veľkého územného celku Košický kraj v znení zmien a doplnkov 2014. Územný plán VÚC KSK rozvoj územia podrobnejšie. V tomto dokumente sú zakotvené všeobecné zásady pre trvalo udržateľný rozvoj územia.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK na roky 2016 – 2022.
- Územný plán Gemerská Poloma, november 2009.

Zdroj: INFOREG

2.1.3. Stav ostatných dokumentácií dotýkajúcich sa územia / PHSR

Dokument	Spracovateľ	Rok spracovania
PHSR obce Gemerská Poloma	Obec Gemerská Poloma	2009
PHSR obce Gemerská Poloma – Dodatok 1	PhDr. I. Pašmík	2016
ÚPN obce Gemerská poloma – Urbanistická štúdia	Obec Gemerská Poloma	2003
ÚPN-O Gemerská Poloma	Ing. Arch. M. Šimková	2007
ÚPN-O Gemerská Poloma – Zmeny a doplnky č. 1	Ing. Arch. M. Šimková	2014

Zdroj: obecný úrad

2.2. PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY

2.2.1. Geomorfologická príslušnosť územia

Obec Gemerská Poloma je z hľadiska geomorfologického členenia Slovenska súčasťou subprovincie Vnútrotných Západných Karpát a patrí do oblastí Slovenského Rudohoria, do pomedzia horských celkov Revúcka vrchovina a Volovské vrchy, časť Slanského podolia.

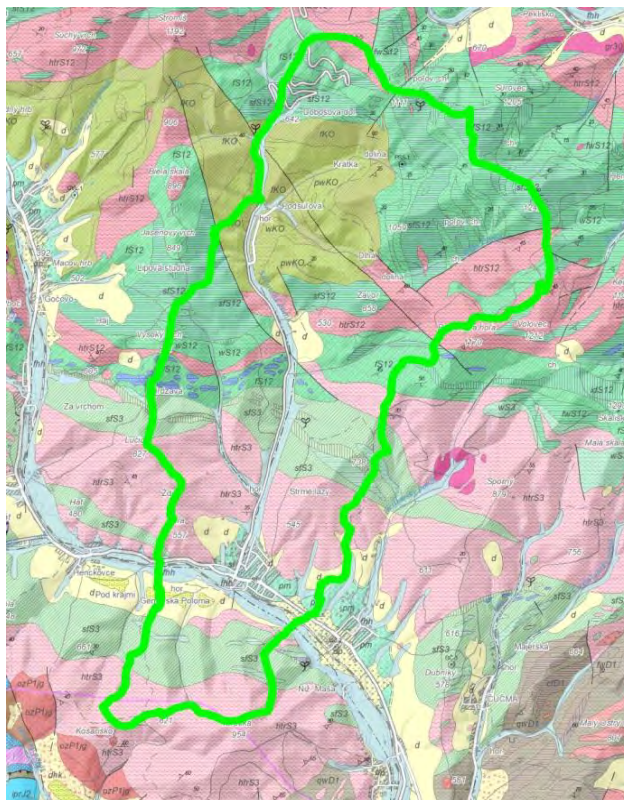
Severná časť katastra je nižšia hornatina klesajúca náplavovými kužeľmi do nivy potoka Slaná, južná časť vystupuje z nivy do strmých svahov hornatiny.

Nadmorská výška obce v jej strede obce je 342, v jej katastri je 325 - 1258 m.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. časť

2.2.2. Geologické podmienky

Obec Gemerská Poloma leží na juhovýchode Slovenského rudohoria na náplavovom kuželi v doline Slanej. Severná časť chotára je nižšia hornatina klesajúca náplavovými kužeľmi do nivy potoka Slaná, južná časť vystupuje z nivy do strmých svahov hornatiny. Chotár tvoria fylity, porfyroidy a fylity s kryštalicími vápencami. V obci Gemerská Poloma sa vyskytuje mastenec, sprievodnou mastencovou surovinou je magnezit. Magnezit z ložiska Gemerská Poloma z dôvodu vysokého obsahu železa nie je vhodný pre použitie v magnezitovom priemysle. Železo je viazané v kryštalickej mriežke magnezitu prostredníctvom FeO, t.j. Fe²⁺. Heterogénne vtrúseniny je možné z magnezitu odstrániť, avšak FeO v kryštalickej mriežke sa nedá odstrániť žiadnym procesom úpravy. Pomerne vysoký obsah SiO₂ je spôsobený intergranulárnym mastencom.

Zdroj: enviroportal, mserver.geology.sk

2.2.3. Pôdne pomery

Severná časť chotára je nižšia hornatina na silikátovom substráte s hnedými nenasytenými pôdami. Najrozšírenejším pôdnym typom sú hnedé lesné pôdy, ktoré vznikajú zo zvetraných prvohorných hornín, prevažne fylitov a porfyroidov. Pozdĺž vodných tokov sa vyskytujú aj glejové pôdy a najmä nívne náplavy

2.2.4. Klimatické podmienky

Územie obce klimaticky patrí do mierne teplej, vlhkej oblasti, klimatograficky do mierne chladnej horskej klímy. Teplotný priemer v januári je – 6o C, v júli +12o C. Územie má snehovo – dažďový režim stredohorskej oblasti s akumuláciou zrážok v období november - február, s vysokou zrážkovosťou v mesiacoch marec – máj. Ročný priemer zrážok je okolo 720 mm. Priemerná výška snehovej pokrývky sa pohybuje najčastejšie okolo 20 cm. Priemerný počet dní so snehovou prikrývkou je 60-80. Širšie vegetačné obdobie s priemernými teplotami 5 °C trvá 200 až 220 dní, užšie vegetačné obdobie s priemernými dennými teplotami 10°C a viac trvá 125 až 150 dní.

Teplotné pomery

Tab 2-3: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu (°C)

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
Rožňava	-4,0	-1,4	3,0	9,0	14,1	17,4	18,9	18,1	14,1	8,5	3,5	-1,4	8,3

Tab 2-4: Počet (P) charakteristických dní podľa extrémnych teplôt a ich kalendárne vymedzenie

Lokalita	Letné			Mrazové			Ľadové		
	P	N	K	P	N	K	P	N	K
Rožňava	59	13.V.	19.IX.	126	6.X.	3.V.	33	6.XII.	25.II.

Pozn. : P – počet dní, N – nástup, K – koniec

Zdroj: www.minv.sk

2.2.5. Hydrogeologické pomery

Povrchové vody

Kataser obce leží v povodí rieky Slaná (4 - 31-01), lavnú os katastra ale tvorí povodie Súľovského potoka a jeho prítokov (4–31–01-023 až 025), ktorý je prítokom rieky Slaná a vlieva sa do rieky Slaná v hraniciach katastra obce. Priemerný ročný prietok rieky Slaná v úrovni obce je 2,8 m³/sekundu a priemerný ročný prietok Súľovského potoka je 0,7 m³/sekundu. Okrem uvedených tokov sa v katastri nachádzajú ešte Dolinský potok a Kolesársky potok. V severnej časti katastra sa nachádza povrchový odberný objekt Súľovského vodárenského toku, Súľovský potok patrí do I. čistotnej triedy vodných tokov. V katastri nie sú žiadne povrchové vodné plochy, rybníky, prípadne vodné nádrže

Podzemné vody

Podzemné vody sú prevažne puklinového charakteru, sú mierne kyslé, mäkké, mierne mineralizované a so zvýšeným obsahom oxidu uhličitého. Nie sú tu registrované žiadne minerálne, prípadne termálne vodné zdroje. V katastri obce sa nenachádzajú ani žiadne

významné zdroje podzemných vôd. Kvalita podzemných vôd môže byť ohrozená existujúcou banskou činnosťou.

Tab 2-5: Z hľadiska kvality podzemných vôd podľa kontaminácie sa kataster obce zaraďuje do nasledovných tried :

Trieda	Kvalita podľa stupňa kontaminácie	%
1.trieda	0,05 – 0,10	68,63
2.trieda	0,11 – 0,50	20,69
3.trieda	0,51 – 3,00	10,67
4 trieda	3,01 – 10,00	0
5.trieda	10,01 a viac	0

Zdroj: www.enviroportal.sk

2.2.6. Flóra a fauna

Flóra

Územie obce fyto geograficky je súčasťou oblasti západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry a okresu Stredné rudohorie. Flóra v katastri obce je tvorená endemitami a subendemitami západokarpatskej a panónskej floristickej oblasti. Môžeme tu nájsť napríklad zvonček karpatský, poniklec slovenský, k osatec bezlistý. Z reliktných druhov tu rastú treťohorný kopytník európsky, alebo brečtan popínavý. Pozostatkom doby ľadovej je zimolez alpský a iskerník alpský. Pre územie je typická značná druhová rozmanitosť. Dnešná vegetácia je iba zvyškom pôvodnej vegetácie. Lesné spoločenstvá katastrálneho územia obce zaraďujeme do 3. až 6. vegetačného stupňa Prirodzenou pre tento región boli podhorské bukové – kvetnaté lesy, jedľové lesy a horské bukové kyslomilné lesy. Lesy tohoto charakteru sú typické vo všetkých väčších horských okresoch a patria k najzachovalejším prirodzeným spoločenstvám. Lesy pokrývajú takmer 75% katastra obce, v zvyšnej časti prevažujú lúky a pastviny – cca. 15%.

Fauna

Z hľadiska zoografického členenia územie obce je súčasťou provincie Karpaty - oblasť Západné Karpaty, ktorá sem zasahuje vnútorným obvodom (centrálny okrsok rudohorský).

Volovské vrchy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), žlna sivá (*Picus canus*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*) a muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov výr skalný (*Bubo bubo*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), d'ateľ bieločrý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), orol kriľavý (*Aquila pomarina*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), d'ateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*) a strakoš červenohrdlý (*Lanius collurio*).

Lesné zoocenózy sú zastúpené druhmi a ich spoločenstvami vápencovo jedľových bučín. V bučinách je typický d'ateľ bieločrý, muchárik červenohrdlý, početne je zastúpený aj muchárik bieločrý, kolibkárik syrkavý, vzácnejšie sova dlhochvostá a d'ateľ čierny. V jedľobučinách je najbežnejšia sýkorka uhliarka a hniezdi tu aj náš najmenší spevavec kráľíček zlatohlavý. Hojne sú zastúpené v lesných oblastiach najmä mäkkýše. Výskyt pôvodných

spoločenstiev fauny je výrazne ovplyvnený ľudskou činnosťou a hospodárením. Pôvodné živočíšne spoločenstvá sa zachovali iba čiastočne, pričom na územie preniká mnoho druhov zo sekundárnych centier šírenia.

Z hľadiska poľovných lokalít je kataster obce lokalitou jelenej zveri, do ktorého zasahujú lokality muflónej a danielovej zveri. Územie obce je rozdelené medzi dve poľovné oblasti – PO Muráň a väčšia časť do PO Smolník.

Rieka Slaná je značne ovplyvnená ľudskou činnosťou a najmä vypúšťaním odpadov z domov, hospodárskej a priemyselnej činnosti. Napriek tomu v rieke je bežný výskyt pstruha potočného (*Salmo labrax m. fario*) a hlaváča bieloplutvého (*Cottius gobio*), prípadne hrúza škvrtnitého (*Gobio gobio*) alebo jalca hlavatého (*Lauciscus cephalus*). Rybárske obhospodarovanie povodia rieky Slaná sa vyznačuje prevahou lososovitých rýb

2.2.7. Súčasná krajinná štruktúra

Obec Gemerská Poloma má jedno katastrálne územie. Poľnohospodárska pôda tvorí 19,20 % a nepoľnohospodárska 80,80 % územia. Až 80,08 % poľnohospodárskej pôdy predstavujú trvalé trávnaté porasty. Orná pôda tvorí cca 17,40 %. Väčšinu, až 92,40 % z celkovej výmery nepoľnohospodárskej pôdy, predstavujú lesné pozemky. Malú časť územia zaberajú vodné plochy, zastavané plochy a nádvorlia.

Tab 2-6: Výmery zastavaného územia v jednotlivých katastroch (v m²)

Názov KÚ	Kód KÚ	Zastavané územie obce	Mimo ZÚO	Spolu
Gemerská Poloma	814 938	1213692	56673428	57634810

Zdroj: katasterportál, 2016

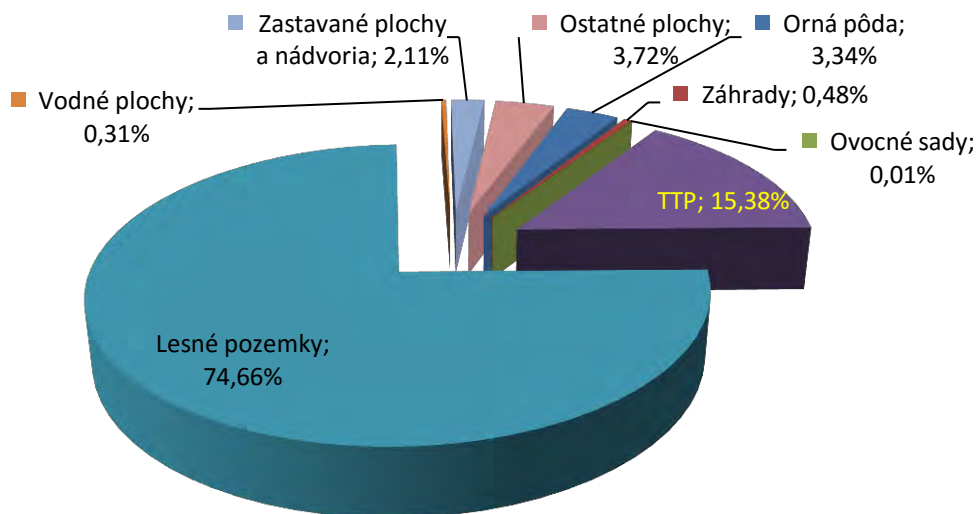
Tab 2-7: Využitie pôdneho fondu v rámci katastrov obce (v m²)

	Celková výmera	Poľnohospodárska pôda				Nepoľnohospodárska pôda			
		Orná pôda	Záhrady	Ovocné sady	TTP	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy a nádvorlia	Ostatné plochy
m2	57634810	1925893	274016	4293	8863133	43031506	179119	1213692	2143158
%	100,00%	17,40%	2,48%	0,04%	80,08%	92,40%	0,38%	2,60%	4,62%

Zdroj: katasterportál, 2016

Kataster obce je tvorený najmä poľnohospodársky využívanou pôdou, ktorá tvorí 68,7 % z celkovej výmery územia. Najväčšiu časť poľnohospodárskej pôdy tvorí orná pôda celkovo 49,0 % územia. Pre územie je charakteristické centrálné osídlenie, s čiastočným rozptýlením v poľnohospodárskych oblastiach. Územie je najmä v údolí Slanej tvorené prevažne nezalesneným, pomerne husto osídleným, mierne zvlneným terénom s výskytom močarísk a polí. Územie v lokalite Gemerskej pahorkatiny je tvorené hospodárskymi lesmi a pri prechode do nížiny čiastočne lúkami.

Orná pôda je tvorená veľkými hospodárskymi parcelami, ktoré pôvodne diverzifikovanú krajinu premenili na súvislé obhospodarované so solitérmi krovinatej a stromovej vegetácie. Pôda v katastri obce je zaradená do skupín s nízkou až strednou bonitou.

Graf 2-1: Využitie pôdneho fondu v katastri obce Gemerská Poloma*Zdroj: www.katasterportal.sk*

2.3. OCHRANA PRÍRODY A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.3.1. Ovzdušie

Ochrana ovzdušia v SR je zabezpečovaná na základe zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší. Vo vyhláske MŽP SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia sú uvedené kritériá pre hodnotenie kvality ovzdušia. Výkon správy ochrany ovzdušia je v kompetencii Okresného úradu životného prostredia v Rožňave.

Menším zdrojom znečisťovania ovzdušia je od roku 2012 mobilná betonárka, ktorá sa nachádza práve pri banskej prevádzke spoločnosti EUROTALC, s.r.o., Gemerská Poloma. Miestne zdroje znečistenia ovzdušia predstavujú lokálne zdroje tepla, najmä na pevné palivá. Obec Gemerská Poloma je plynofikovaná, čo má pozitívny vplyv na čistotu ovzdušia v obci. Na riešenom území sa veľké a stredné zdroje znečistenia ovzdušia nenachádzajú.

2.3.2. Natura 2000

NATURA 2000 je sústava chránených území členských krajín Európskej únie, ktorej cieľom je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najvzácnejších a najohrozenejších biotopov a druhov na území štátov EÚ. Sústavu NATURA 2000 tvoria chránené vtáčie územia (CHVÚ), vyhlasované na ochranu vtáctva a územia európskeho významu (ÚEV) s cieľom ochrany ostatných vzácných a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov. O zaradení územia do sústavy NATURA 2000 rozhoduje EÚ, ktorá ho vyberá z predložených návrhov jednotlivých členských krajín.

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)

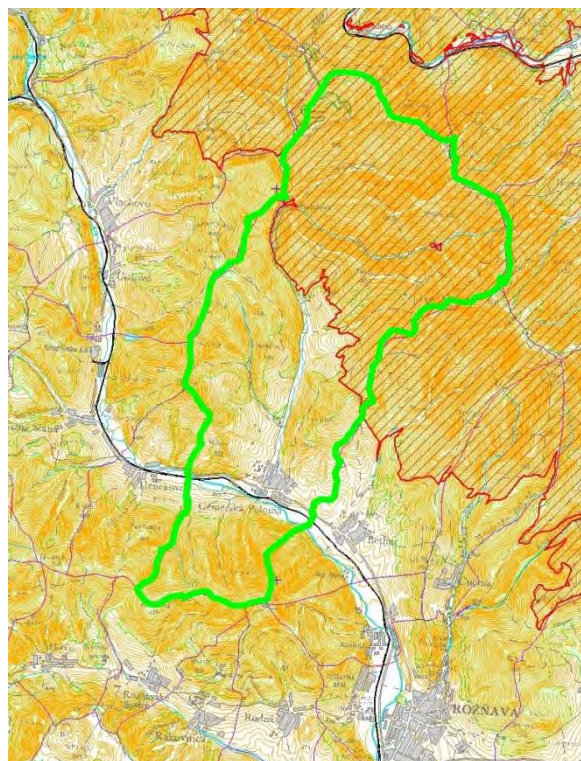
V súčasnosti CHVÚ zasahuje aj do katastra obce Gemerská Poloma a to:

SKCHVU 036 Volovské vrchy (celková výmera 128 014 ha), ktorého platnosť je od 1.4.2012. Toto územie je v pôsobnosti Národného parku Slovenský kras, Regionálna správa ochrany prírody a krajiny (RSOPK) Prešov

Charakteristika:

Výmerou najväčšie vtáčie územie v SR. Je tvorené viacerými typmi lesných porastov (ihličnaté, listnaté, zmiešané). Jeho význam spočíva hlavne v ochrane dravcov a sov, ako aj muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*), muchárika bieločrkeho (*Ficedula albicollis*) a iných.

V katastri obce Gemerská Poloma sa **nenachádzajú územia európskeho významu**.

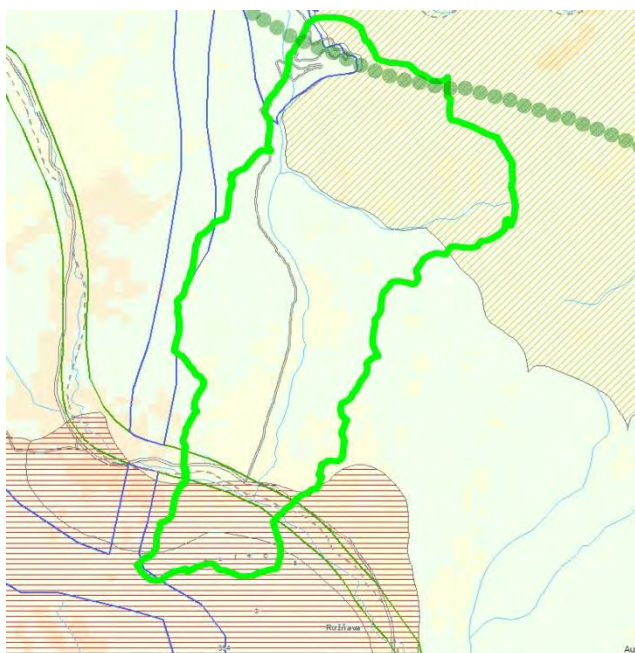
Zdroj: ŠOP SR

2.3.3. ÚSES

NB/5 terestrický nadregionálny biokoridor, severnou časťou územia prechádza terestrický biokoridor spájajúci biokoridor provinciálneho významu BPV/2 - Slovenský raj a biokoridor nadregionálneho významu BNV/9- Slovenský kras (Plešiveckú planinu)

Regionálny hydrický biokoridor – alúvium rieky Slaná prechádza južnou časťou katastra. Je charakteristický brezovými porastmi pozostávajúcimi z jelše sivej, vrby bielej *Salix alba*, miestami sa nachádza baza čierna *Sambucus nigra*).

Regionálny terestrický biokoridor prechádza západnou hranicou katastra a do južného cípa katastra obce zasahuje jadro regionálneho biocentra Turecká

Zdroj: www.enviroportal.sk

Ďalšie lokality miestneho významu

- Genofondovo významné lokality z hľadiska lesohospodárskeho – v lokalite „Nižný Tisov“ a podvrchom „Peklisko“ v severnej časti katastra, pri „Vysokom vrchu“ a nad vrchom „Hora“ v západnej časti katastra.
- Lokality genofondovo významných segmentov flóry a fauny a mokrade – ide o lokality „Nižný Tisov“, „Krátké sedlo“, „Lehôtky“ a „Martinkovo“.

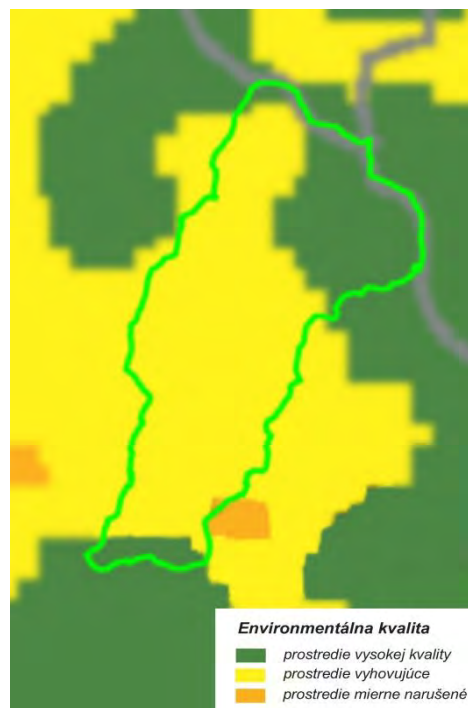
- Ochranné lesy - hlavne v severovýchodnej časti katastra, ale rozptýlene sa nachádzajú po celom k.ú. obce.
- Lesy osobitného určenia - v pásmach hygienickej ochrany vodných zdrojov II. a III. stupňa.
- MÚSES - miestne biokoridory – alúviá miestnych potokov (najmä Súľovský potok) a hrebeňové časti miestnych vyvýšenín napájajúcich sa na nadregionálne a regionálne biokoridory.
- MÚSES - miestne biocentrá – prameniská potokov, genofondovo významné plochy z hľadiska lesohospodárskeho ako aj všetky lemy lesov.

2.3.4. Environmentálna regionalizácia

Environmentálna regionalizácia SR predstavuje prierezový zdroj informácií o stave životného prostredia a odráža jeho diferencovaný stav v rôznych častiach územia. Regióny SR vykazujú rôzny stupeň zaťaženia jednotlivých zložiek životného prostredia a v rôznej miere sa v nich uplatňujú rizikové faktory. Tieto vplyvy, záťaže či riziká majú predovšetkým antropogénny charakter. Na základe environmentálnej regionalizácie SR je územie obce z hľadiska úrovne životného prostredia zaradené do 1 stupňa – prostredia vysokej úrovne. V procese environmentálnej regionalizácie sa vyčleňujú regióny s istou kvalitou alebo ohrozenosťou životného prostredia. Jedným z výstupov je mapa hodnotiaca územie SR v 5 stupňoch kvality životného prostredia.

Mapa : Kvalita životného prostredia s vymedzením zaťažených oblastí

Zdroj: SAŽP

Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia je veľmi dobrý, v hodnotách 0,81 – 1,00

2.3.5. Kvalita a ochrana vôd

Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov vyplýva z piatej časti zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon): všeobecná ochrana (§ 30 vodného zákona) platí pre celé územie obce Gemerská Poloma.

Obec je zásobovaná vodou zo severnej vetvy skupinového vodovodu Rožňava-Plešivec. Zdrojom vody vetvy skupinového vodovodu je Súľovský potok v Súľovskej doline. Pre vodozberné územie je vyhlásené ochranné pásmo 2 a 3 stupňa. Súčasný stav zásobovania vodou je vyhovujúci. Obec je zásobovaná pitnou vodou prírodným potrubím do vodojemu o kapacite 2x100m³. Vodojem sa nachádza východne od obce. Vodovod je vybudovaný na celom zastavanom území obce. Vodárenské zariadenia sú v správe Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. - závod Rožňava.

Z hydrologického hľadiska patrí k.ú. obce do povodia rieky Slaná, ktorá preteká riešeným územím. Cez riešené územie preteká aj Súľovský potok. Rieka Slaná je v súlade s vyhláškou MP SR č.525/2000 vodohospodársky významný tok a v úseku od rkm 84,30 až po prameň vodárenský vodný tok. V povodí vodárenských tokov platí sprísnená tzv. špecifická ochrana v súlade so zákonom o vodách č. 364/2004 Z. z. Medzi vodárenské vodné

toky patrí aj Súľovský potok od rkm 4,60 - 13,10 po prameň. Rieka Slaná a Súľovský potok sú v správe SVP š.p. - OZ Banská Bystrica. Toto povodie je zaradené v pásme hygienickej ochrany 2. a 3. stupňa povrchových vôd.

Vody z povrchového odtoku v obci sú odvádzané sústavou cestných priekop do miestnych vodných tokov a odtiaľ do toku Slanej.

Tab 2-8: Prehľad všetkých obcí SR podľa okresov, problémy vo vodovodoch a návrh na riešenie do roku 2015

	<i>Počet napojených obyvateľov na vodnú sieť</i>	<i>% zásobovaných obyvateľov</i>	<i>Problémy vo vodovode</i>	<i>Návrh na riešenie</i>
Gemerská Poloma	2 023	96,2 %	-	-

Zdroj: www.enviroportal.sk

Kanalizácia

V rokoch 2013-2017 bola vybudovaná v obci nová kanalizácia a ČOV s kapacitou 2000 EO. Prevádzka kanalizácie a ČOV sa rozbieha, je aktuálne v skúšobnej prevádzke. Cieľom je, aby sa pripojilo minimálne 500 objektov.

2.3.6. Odpadové hospodárstvo

Zber komunálneho a nebezpečného odpadu v obci vykonáva Fúra s. r. o. Rozhanovce formou tzv. domových smetných (kuka) nádob a je vykonávaný každý druhý štvrtok v mesiaci.

Separovaný zber odpadov (plasty, sklo) je vykonávaný prostredníctvom firmy Brantner - Gemer, s. r. o.. Zber je vykonávaný formou farebných plastových vriec, ktoré sú distribuované do domácností a neskôr podľa farby a druhu odpadu je vykonávaný zber. Zber sa vykonáva 1 krát v mesiaci – v utorok). V obci je umiestnených 10 kontajnerov na sklo. Obec má spracovaný a schválený „Program odpadového hospodárstva“. Obec zneškodňuje KO, ktorý nie je nebezpečný na skládke odpadov v Štítniku. Stavebný odpad sa skladuje na skládke v Štítniku. Biologický odpad a odpad zo zelene obyvatelia znehodnocujú na svojich pozemkoch vo vlastnom zariadení.

Od 1.1.2016 nadobudol účinnosť zákon o odpadoch č. 79/2015, ktorý zároveň ruší zákon č. 223/2001 Z.z. Zákon o odpadoch a zákon č. 119/2010 Z.z. Zákon o obaloch.

2.3.7. Seizmicita

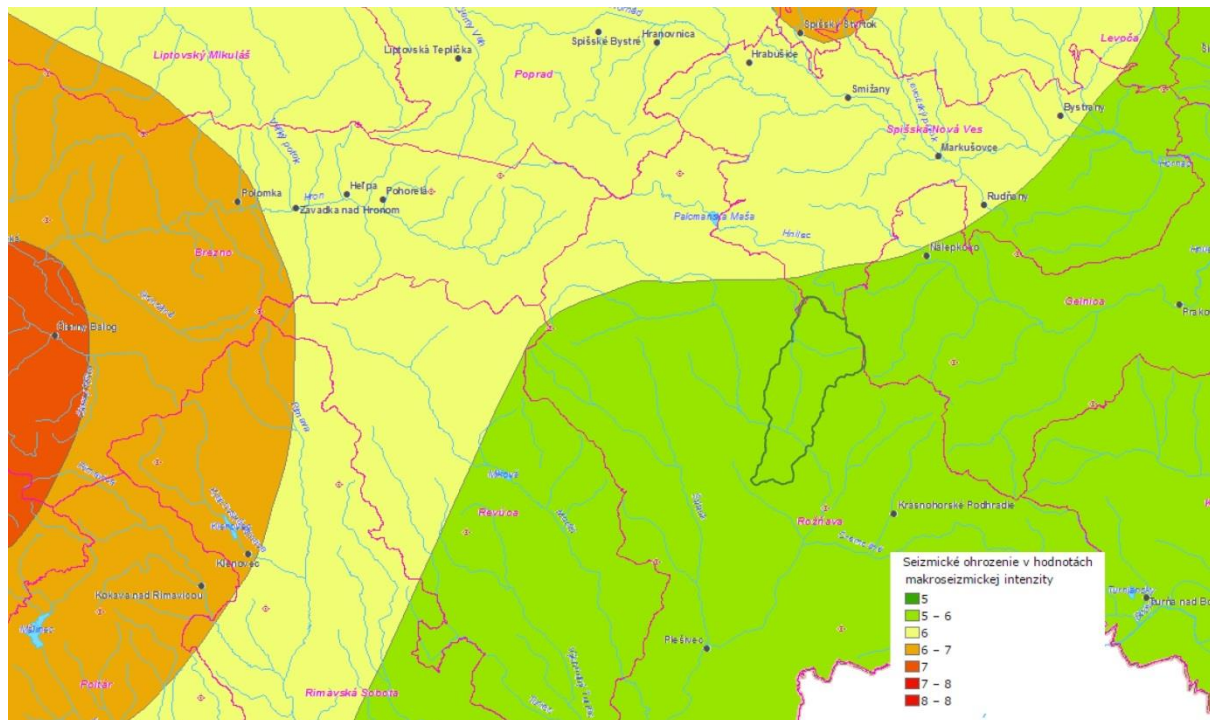
Zemetrasenie je jav fyzikálneho pôvodu. Vzniká náhlým uvoľnením mechanickej energie vo vnútri zeme. Podľa pôvodu rozoznávame zemetrasenia:

- rúťivé – vyvolané prepadávaním stropov podzemných dutín. Vyskytujú sa v krasových oblastiach, niekedy v podfáraných banských priestoroch;
- sopečné – vznikajú pri výbuchoch sopiek;
- tektonické – sú prejavom tektonických pohybov v zemskej kôre a v zemskom plášti, tvoria asi 90 % zemetrasení a najviac svojimi účinkami ohrozujú ľudstvo.

Katastrálne územie obce patrí do stabilnej oblasti 5. – 6. stupňa stupnice makroseizmickej intenzity MSK-64.

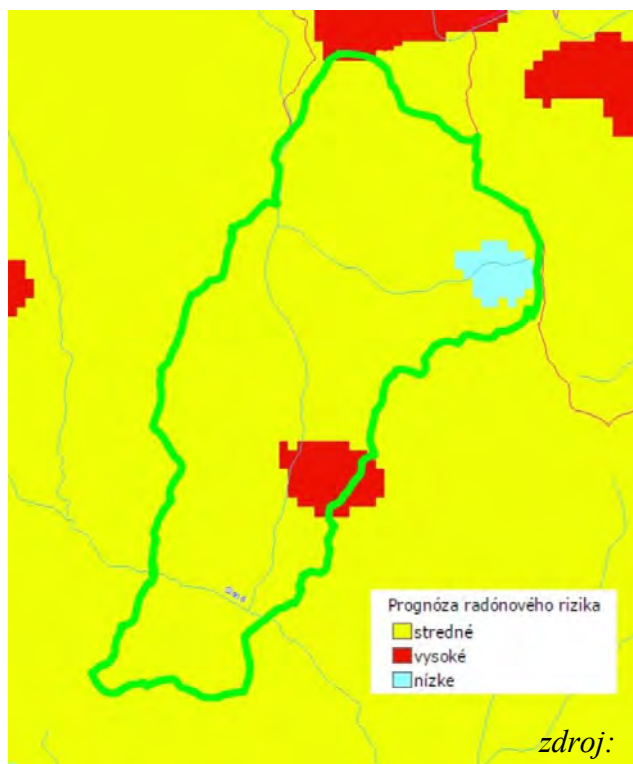

Mapa: Seizmické ohrozenie

Zdroj: enviroportal

Mapa: Radónové riziko

zdroj:

Najvýznamnejší zdroj ožiarenia obyvateľov Slovenska predstavuje radón a produkty jeho rádioaktívnej premeny (cca 47 % z ročného efektívneho ekvivalentu ožiarenia). Radón ako prírodný rádioaktívny plyn je produktom rádioaktívnej premeny ^{226}Ra , ktorý vzniká postupnou premenou ^{238}U . Radón so svojimi dcérskymi produktmi sa dýchaním dostávajú do dýchacej sústavy, kde dochádza k ich usadzovaniu v pľúcnom tkanive. Dôsledkom pôsobenia radónu môže byť vznik pľúcneho karcinómu.

Stupeň radónového rizika vyjadruje riziko prenikania radónu z geologického podlažia do stavebných objektov. Radónové riziko v jednotlivých oblastiach Slovenska je determinované ich geologickou a štruktúro - tektonickou stavbou, ako aj prítomnosťou ložísk uránových rúd na ich územiach. Z tohto pohľadu zvýšená miera radónového rizika sa vyskytuje v oblastiach

budovaných jadrovými pohoriami, akumuláciami uránových rúd v Spišsko-gemerskom rudohorí, ako aj v neogénnych nížinách, kde emanácie radónu pochádzajú z podlažia, odkiaľ vystupujú k povrchu pozdĺž tektonických zlomov. V týchto oblastiach radón v dôsledku teplotných a tlakových gradientov preniká z geologického podlažia do obytných priestorov, kde sa ďalej akumuluje a tak pôsobí ako významný rizikový faktor pre obyvateľstvo. Stredný

a vysoký stupeň radónového rizika, zistený detailným premeraním stavebného pozemku je podnetom na uskutočnenie protiradónových opatrení pred výstavbou (vyhláška MZ SR č.528/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia).

2.4. HISTORICKÉ A KULTÚRNE ZDROJE

2.4.1. História

Obec vznikla v roku 1958 zlúčením Malej a Veľkej Polomy. Malá Poloma je doložená z roku 1470 pod názvom Also Wezweres, v roku 1773 sa Malá Poloma po maďarsky úradne nazývala Kisveszverés.

Obdobie feudalizmu a kapitalizmu: Malá Poloma vznikla rozdelením Polomy v 14. storočí. Spomína sa v roku 1470. Patrila plešivským Bebekovcom, od konca 16. storočia patrila panstvu Krásna Hôrka. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, pastierstvom a ťažbou dreva. V roku 1828 mala 81 domov a 547 obyvateľov. Za 1. ČSR to bola poľnohospodárska obec s rozvinutými remeslami. Obyvatelia sa zapojili do SNP.

Symbolom Malej Polomy je okrúhla pečať. V strede jej vnútorného poľa sa po celej jeho výške nachádza z dolnej časti vyrastajúci latinský kríž s ukrižovaným Kristom. V pravom výseku je pod ramenom kríža zobrazený kostol s vežou a polmesiac. Na ľavej strane sú dva listnaté stromy a nad nimi hviezda. Pečať pochádza z roku 1541.

Veľká Poloma sa úradne nazývala:

- v roku 1282 Vezuerz,
- v roku 1427 Wesweres,
- v roku 1556 Polomka
- v roku 1563 Polom
- v roku 1566 Nagwezwereos,
- v roku 1580 Velyka Polon
- v roku 1680 Nagy Polom aliter Superior Veszveres
- v roku 1773 Welka Poloma.

Po maďarsky sa obec úradne nazývala Nagyveszvéres.

Symbolom Veľkej Polomy je pečať, ktorej reliéf sa zachoval v pomerne dobrom stave. Na štíte stojí na pažiti biskup, symbolizuje ho biskupská berla v pravej ruke a mitra na hlave. Na chrbte má plášť a vpredu na ornáte zreteľný kríž. Ľavú ruku má v bok.

Veľká Poloma: vznikla koncom 13. storočia, v 14. storočí sa rozdelila na Veľkú a Malú Polomu. Patrila plešivským Bebekovcom a od konca 16. storočia patrila panstvu Krásna Hôrka. Obyvatelia sa zaoberali pastierstvom, spracovaním dreva, pálením uhlia a furmančením. V roku 1557 platila obec poplatky Turkom a časť obyvateľstva sa vysťahovala. V roku 1828 mala obec 96 domov a 722 obyvateľov. Pracovali v lesoch a v okolitých priemyselných podnikoch. Zapojili sa do SNP.

- Po roku 1881 bola obec administratívne začlenená pod Gemersko - malohontskú župu
- Pred rokom 1960 pod okres Rožňava, kraj Košice
- Po roku 1960 pod okres Rožňava, kraj Východoslovenský

Prvá písomná zmienka je z roku 1282. Je križovatkou ciest, z ktorých jedna vedie na severozápad cez Dobšínú do Popradu a Tatier a druhá na sever cez sedlo Súľová do Spišskej Novej Vsi. Patrí medzi najväčšie obce okresu Rožňava a je významnou obcou regiónu. Obec je bohatá svojou históriou, kultúrnymi a historickými pamiatkami a je obklopená malebnou prírodou. Vždy bola známa bohatým kultúrnym životom. Darí sa tu nielen rozvoju tradičných ľudových remesiel ako ľudové rezbárstvo, paličkovanie, šitie krojov, ale najmä snaha o zachovanie ľudových tradícií. V obci je vybudovaný náučný chodník v trase od obecného úradu z Námestia SNP v smere do Spišskej Novej Vsi k pomníku SNP. K najvýznamnejším a súčasne najstarším architektonickým pamiatkam patrí zvonica v Malej Polome – pozostatok stredovekého kostola, ako aj evanjelický kostol. V interiéri kostola medzi najzaujímavejšie prvky patria: neskorobaroková kazateľnica, klasicistický oltár, pseudoromantická štuková výzdoba fasády. Súčasťou areálu pri kostole je budova fary s pamätnou tabuľou štúrovského básnika a novinára Petra Kellnera – Hostinského, ktorý sa tu narodil. Ďalšou dominantou je rímskokatolícky kostol z roku 1802, bývalý prícestný zájazdový hostinec s vozňarňou, ktorý patrí k národným kultúrnym pamiatkam. Obec je známa aj objavením veľkého ložiska mastenca európskeho významu a jeho ťažbou.

2.4.2. Kultúrne a historické pamiatky

Číslo ÚZ KP	Názov	Stav	Poznámky	Dátum vyhl. za KP
1518/1	Pamätné miesto s pomníkom	dobrý	Pomník SNP je situovaný neďaleko obce vedľa štátnej cesty smerom na Spišskú Novú Ves.	06.05. 1963
1518/2	Pomník SNP	dobrý	Ide o pomník tragicky zahynulých vojakov 2 čsl. paradesantnej brigády pri leteckej havárii 16.10.1944 – počas ich prepravy na pomoc SNP. Pomník bol odhalený v roku 1960. Je udržiavaný. V súčasnosti bol rozšírený o betónové pasy s 18-timi pamätnými tabuľami s menami zosnulých vojakov.	06.05. 1963
2399/1	Kostol sv. Jozefa	dobrý	Kostol dominuje v strede obce v časti Veľká Poloma na miernom kopci, pri frekventovanom rázcestí štátnych ciest Rožňava - Dobšíná - Spišská Nová Ves pri Námestí SNP. Kostol bol postavený v roku 1802 na spôsob gemerských barokovo - klasicistických stavieb poslednej tretiny 18. stor. s pravdepodobným využitím muriva predošlého kostola, ktorý stál pri farskej budove z roku 1785. Dnešný kostol bol renovovaný v roku 1898. Vstup do kostola je z východnej strany cez vežu kostola. Víťazný oblúk medzi presbytériom a loďou prechádza cez profilovanú rímsu do mohutných štvorcových pilierov. Loď je presvetlená šiestimi oknami, pričom dve okná sa nachádzajú už v časti presbytéria.	05.12. 1975

			<p>Okná sú obdĺžnikové s polkruhovým záklenkom. V interiéri sa nachádza neskorobaroková kazateľnica z polovice 18. storočia. Veža je viacpodlažná so vstavanou drevenou konštrukciou nad prízemím.</p> <p>Architektonické a výtvarné prvky: zaklenutie priestorov konchou a pruskými klenbami.</p> <p>Remeselné prvky: mramorové lavabo, vzácny kostolný zvonček, hodinový stroj.</p>	
10148/1	Evanjelický kostol a.v.	vyhovujúci	<p>Kostol je situovaný v časti obce Veľká Poloma na kopci vedľa štátnej cesty vedúcej do Spišskej Novej Vsi. Obostavaný je zástavbou rodinných domov a súčasťou areálu pri kostole je fara. Klasicistická tolerančná stavba z roku 1784. Vstupné dvere drevené, jednokridlové so segmentovým záklenkom. Hlavný vstup do lode je cez podvežie zaklenuté valenou klenbou. Z podvežia vedú úzke točité murované vretenové schody s drevenými nástupnicami do veže, odkiaľ je výstup na emporu. Loď je zaklenutá dvomi poliami pruskej klenby s medziklenbovými pásmi dosadajúcimi hladko do steny. Fasáda lode je zdobená lizénovým ráňovaním, podstrešnou profilovanou rímso, okná sú zdobené odstupujúcim tenkým štukovým rámom s vyklenutím vo vrchole. Loď je zastrešená sedlovou strechou v závere ukončenou miernou maľbou. V závere hrebeňa je drobná vežička z medeného plechu (sanktusník). Vysoká predstavaná veža je situovaná do štítového priečelia. Je upravená v historizujúcom pseudorománsko - gotickom slohu so sedlovým portálom, poloblúkovými združenými oknami, oblúčkovým vlysom, kruhovým oknom, polkruhovým oknom a pod. Veža je zastrešená vysokým štíhlým pseudogotickým ihlancom. V roku 1997 bola vymenená konštrukcia veže a krytina za nový materiál – medený plech.</p> <p>Architektonické a výtvarné prvky: pruské klenby, valená klenba, česká placka, štuková výzdoba klenieb.</p> <p>Remeselné prvky: latkové dvere s nitovaním, štuková pseudorománsko -</p>	01.01. 1988

			gotická štuková výzdoba fasády, sanktusník z medeného plechu.	
4684/1	Huta 550, zájazdny hostinec	vyhovujúci	Bývalý prístavný zájazdny hostinec s voziarňou je situovaný za obcou Gemerská Poloma vedľa štátnej cesty II 533, ktorá viedla z Rožňavy do Spišskej Novej Vsi. Objekt je pamiatkou na obdobie čulých furmaniek, ktoré viedli zo severu na juh a opačne /zásobovanie Spiša naturáliami z Dolnej zeme a vozenie soli z Poľska do Maďarska/ po starej ceste cez priesmyk Suľová. Furmanky trvali zvyčajne viac dní - až týždeň a povozníci potrebovali po dlhej ceste oddych, k tomu slúžili zájazdne hostince, kde mohli prespať, opatrit' kone a posilniť sa na ďalšiu cestu. Pamiatka má vyhlásené ochranné pásmo.	17.04. 1987
10147/1	Zvonica	dobry	Zvonica je situovaná pri vedľajšej uličnej komunikácii v časti obce zvanej Malá Poloma za kinosálou. Umiestnená je v závere potočnej radovej časti dediny. Pôvodne stála pri kostole, ktorý počas náboženských bojov v 16. - 17. stor. zanikol. Je postavená na starších základoch. V 18. stor. bola zbarokizovaná, zač. 19. stor. v hornej časti klasicisticky upravená. Ide o hranolovú dvojpodlažnú stavbu nad štvorcovým pôdorysom, murovanú z kameňa. Vstup do zvonice je na severnej strane novým vonkajším ľahkým kovovým schodiskom. Vstupný otvor má obdĺžnikový tvar so segmentovým záklenkom. Vstupné dvere sú plné drevené. Gotický zvon z 15. st., zo zvonice je v súčasnosti umiestnený v kostole sv. Jozefa	01.01. 1988
1520/1	Fara, rodný dom P.K. Hostinského	dobry	Je to budova ev. fary, v ktorej sa narodil slovenský novinár a spisovateľ Peter Kellner Hostinský 6.1.1823. Objekt je situovaný na miernom kopci vedľa štátnej cesty do Spišskej Novej Vsi. Orientovaný je priečnou osou kolmo na os cesty. Fara je postavená v blízkosti kostola. Budova fary bola postavená asi okolo roku 1784 (dátum výstavby tolerančného kostola). Ide o obdĺžnikovú prízemnú blokovú stavbu, čiastočne podpivničenú s excentricky predstavanou drevenou zasklenou verandou na čelnej fasáde. Veranda bola postavená	06.05. 1963

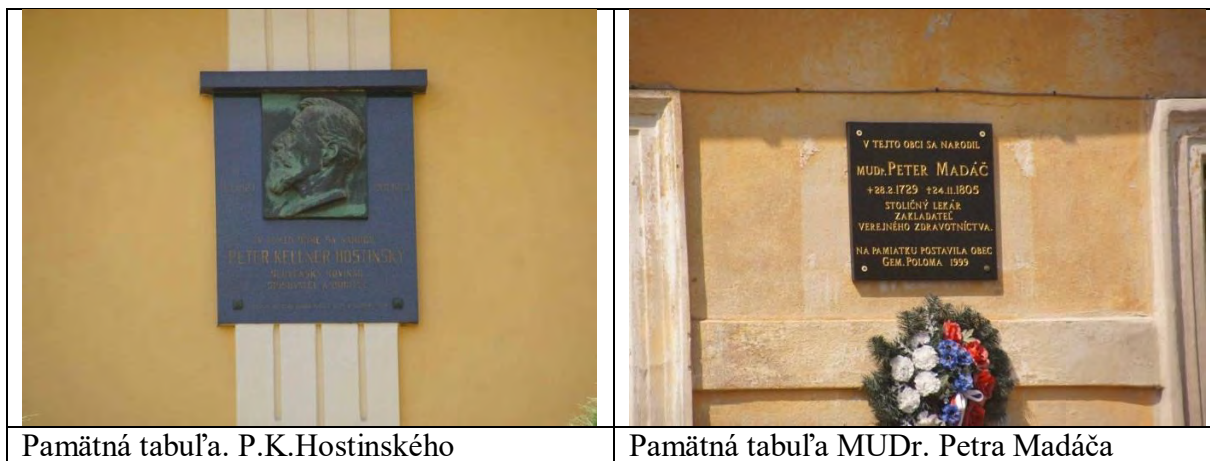

			na kamennej podmurovke a je z nej prístup do predzáhrady. Hlavný vstup je z dvorovej fasády.	
1520/2	Fara a Pamätná tabuľa P.K. Hostinského	dobrý	Na budove ev. fary, v ktorej sa narodil slovenský novinár a spisovateľ Peter Kellner Hostinský je umiestnená pamätná tabuľa s jeho reliéfnym portrétom. Autorom tabule je akad. sochár František Štefunko. Bola odhalená v r. 1934.	06.05. 1963

Zdroj: Pamiatkový úrad SR

V obci sa nachádza pamätná tabuľa MUDr. Petra Madáča zakladateľa verejného zdravotníctva, umiestnená na budove zdravotného strediska.

	
Pomník SNP	Kostol sv.Jozefa
	
Evanjelický kostol a.v.	Huta 550, zájazdový hostinec
	
Fara, rodný dom P.K.Hostinského	Zvonica

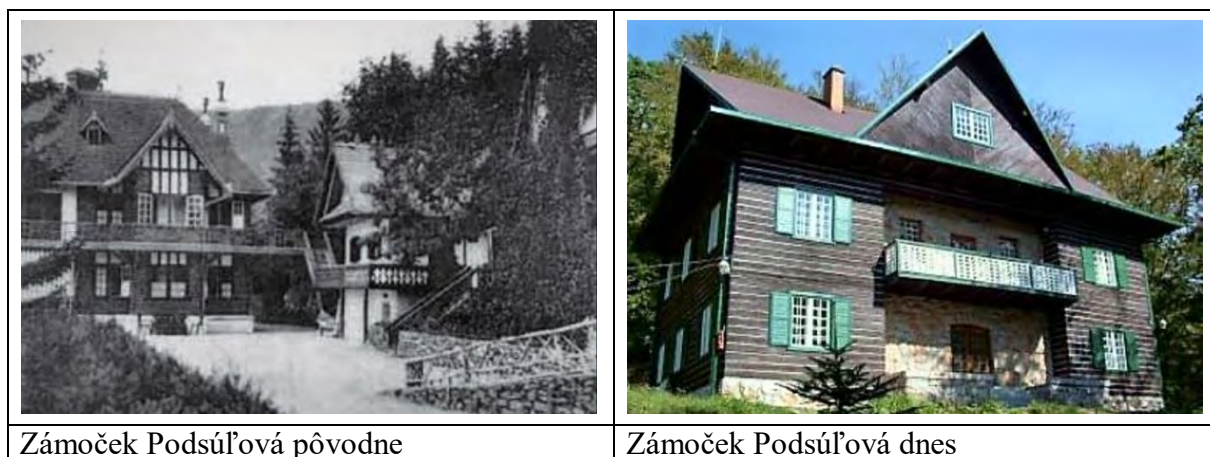

Pamätná tabuľa. P.K.Hostinského

Pamätná tabuľa MUDr. Petra Madáča

Zdroj: obec, vlastné spracovanie, Pamiatkový úrad SR

Okrem uvedených NKP za zmienku stojí lesný (poľovnícky) Zámoček Podsúľová v majetku štátneho podniku Lesy SR, ktorý slúži ako ubytovacie zariadenie. Zámoček stojí neďaleko lokality, kde bola postavená, Andrásyovcami - majiteľmi kaštieľa Betliar, reprezentačná poľovnícka chata, ktorá na konci druhej svetovej vojny vyhorela. V zámočku je z pôvodnej chaty zachovalá historická pec podobná peci v knižnici kaštieľa Betliar.

Zámoček Podsúľová pôvodne

Zámoček Podsúľová dnes

Zaujímavosťou obce sú tradičné drevené studne, väčšinou sú vo dvoroch rodinných domov, ale viaceré sa nachádzajú aj na verejných priestranstvách a sú bežne využívané. Niektoré sú dobre udržiavané a obnovené.

Tradičné studne

2.4.3. Osobnosti a rodáci

Osobnosť	Dátum narodenia a úmrtia	Pôsobnosť, význam
PETER KELLNER - ZÁBOJ HOSTINSKÝ 	6. 1. 1823 10. 8. 1873	<p>Narodil sa 6.1.1823 v dedine Veľká Poloma (dnes Gemerská Poloma).</p> <p>Od roku 1845 po dobu troch rokov (1848) bol Štúrovým spoluredaktorom Slovenských národných novín a Orla tatránskeho. Popri novinárskej práci horlivo študoval a napísal početné filozoficko-historické a literárne práce. Po roku 1849 odišiel k rodičom do Polomy a zastával viaceré úradnícke miesta.</p> <p>V roku 1852 sa v Revúcej oženil s Matildou Hricovou a mali spolu dve dcéry.</p> <p>Po troch rokoch od svadby (1855) bol slúžnovský aktuár v Gelnici, o dva roky neskôr pôsobil v Levoči a ďalšie dva roky pôsobil v Novom Meste pod Šiatrom. Roku 1860 bol ako 37 ročný dočasne penziováný. Vrátil sa do Gemera a začiatkom r. 1862 ho vymenovali za hlavného slúžneho Rimavskej doliny a presťahoval sa s rodinou do Rimavskej Soboty. Ako 44 ročný prišiel o zamestnanie a zostal až do smrti bez stáleho zamestnania, externe pracoval ako pisár pri zostavovaní pozemkových kníh Gemerskej stolice. Po 50-tich rokoch života zomrel v Rimavskej Sobote na týfus.</p>
KAROL KELLNER	23.1.1778 10.6.1856	<p>Študoval vo Wittenbergu. Pôsobil viac ako 52 rokov ako kazateľ v Malej a Veľkej Polome, otec Petra Kellnera . Hostinského a Titusa Eugénia Gustáva Kellnera.</p>
TITUS EUGENIUS GUSTÁV KELLNER	5.1.1832 4.1.1909	<p>Národovec, evanjelický farár, brat Petra Kellnera – Hostinského. Organizoval predaj Domových (Salvových) kalendárov. V roku 1853 bol povolaný do Veľkej Polomy, aby zaujal miesto duchovného pastiera po svojom otcovi, kde pôsobil vyše päťdesiat rokov. Gustáv, aj jeho otec Karol pôsobili v Polome spolu vyše 100 rokov. Zriedkavý prípad v jednej cirkvi.</p>
PETER MADÁČ	28.2.1729 20.11.1805	<p>Peter Madáč, doktor medicíny, úradný lekár Liptovskej a neskôr Malohontskej stolice, zakladateľ verejného</p>

		<p>zdravotníctva, významný gemerský lekár, chemik a publicista.</p> <p>Keď dosiahol patričný vek, sám požiadal o prijatie na katolícku školu, z ktorej prestúpil na evanjelickú školu. Neskôr študoval gramatiku, latinu, katechetiku, literatúru a nemčinu. Taktiež študoval poetiku, gréčtinu, zemepis, históriu a rečníctvo. Popri štúdiu sa venoval astronómii a skúmal vplyv nebeských obežníc na matky, dojčiacie dieťa. To zapríčinilo, že sa odklonil od teológie ku medicíne. Po štúdiách v poľskej Vratislave sa usadil na dlhšiu dobu vo Wittembergu. Tu na akadémii získal titul Doktor medicíny (1770).</p> <p>Po získaní najvyššieho titulu sa vrátil do svojho rodného kraja, na Horný Gemer. Svoju činnosť vykonával v Rožňave a najmä v Štítniku. Skoro na to ho pozvali do Liptova za lekára. V máji 1773 uzavrel manželstvo s Máriou Križárovou zo Štítnika. V roku 1774 poslal na trnavskú univerzitu dizertačnú prácu z práva a privilégií, ktorú aj verejne obhájil. Po dvoch rokoch na Liptove, prijal v r. 1776 pozvanie do Malohontského dištriktu, kde účinkoval ako lekár a lekárnik, pričom musel zanechať svoje pokusy z fyziky a chirurgie. V obidvoch profesiách poskytol ľuďom veľkú pomoc. Peter Madáč zomrel 20.11.1805 na chorobu pľúc.</p>
<p>JURAJ ŽÚDEL</p> 	<p>9.1.1929 18.12.2009</p>	<p>Doc. PhDr. Juraj Žúdel, DrSc. sa narodil 9. januára 1929 v Zemianskej Olči. Jeho otec Juraj Žúdel pochádzal z bývalej Malej Polomy teraz Gemerskej Polomy.</p> <p>Juraj Žúdel ml. po dvojročnej vojenskej službe nastúpil do zamestnania na Slovenskú archívnu správu Povereníctva vnútra. Odtiaľ prešiel pracovať do Štátneho slovenského ústredného archívu v Bratislave, kde sa počas 12-ročného pôsobenia vypracoval na popredného znalca archívnej teórie. V marci 1968 nastúpil Juraj Žúdel do Geografického ústavu SAV /Ggú SAV/, v ktorom pôsobil až do svojho odchodu do dôchodku v roku 1992. V Ggú SAV sa začala jeho prvá vedecká kariéra. Tu napísal svoje najvýznamnejšie publikácie venované historickej geografii Slovenska.</p> <p>Výsledkom viac ako 50-ročnej vedeckej aktivity Juraja Žúdela je rozsiahly zoznam publikácií, zahrňujúci 4 knižné monografie a takmer 90 vedeckých štúdií, samostatných máp, odborných prác a vedecko-populárnych statí.</p> <p>Významným spôsobom v nich prispel k rozvoju takých vedných odborov ako je archivistika, diplomatika a ďalšie pomocné vedy historické, hospodárske a sociálne dejiny a predovšetkým historická geografia.</p> <p>Juraj Žúdel mal významný podiel aj na príprave a tvorbe reprezentačného diela slovenskej geografie – Národného atlasu Slovenska. Bol aj autorom 16 samostatných máp, z ktorých každá má charakter pôvodnej vedeckej štúdie a spoluautorom dvoch textových príloh atlasu. Autorsky prispel aj do Encyklopédie Slovenska, Pedagogickej encyklopédie, Etnografického atlasu Slovenska a Kroniky</p>

		<p>Slovenska. Odbornými kruhmi a širokou verejnosťou bola veľmi priaznivo prijatá jeho kniha <i>Stolice na Slovensku</i>, vydaná v roku 1984.</p> <p>Od roku 1977 externe prednášal historickú geografiu na Filozofickej a Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. Pôsobil aj na Fakulte humanistiky Trnavskej univerzity, kde sa v roku 1996 habilitoval. Bol predsedom komisie pre historickú geografiu pri Vedeckom kolégiu SAV pre historické vedy. Taktiež bol dlhoročným členom názvoslovných komisií pri Ministerstve vnútra SR a Úradu geodézie, kartografie a katastra SR. Aktívne sa zúčastnil vypracovania jedného z návrhov na nové územno-správne členenie SR ako spoluautor tzv. župného variantu. Pochovaný bol 23.12.2009 v Modre.</p>
<p>ŠTEFAN CHOCHOL</p> <p>prof. Štefan Chochol</p>	<p>4.5.1923 – 24.8.2015</p>	<p>Prof. Ing. Štefan Chochol, CSc. sa narodil 4.5.1923 v Gemerskej Polome, v ktorej založil Zväz mládeže a inicioval spojenie obcí Malej a Veľkej Polomy do jednej obce s dnešným názvom Gemerská Poloma. Pôsobil ako pedagóg na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave (dnes Slovenská technická univerzita), v r. 1959-1960 a 1962-1963 bol jej rektorom. Neskôr bol členom Komisie pre školstvo a kultúru SNR, poslancom SNR, v rokoch 1970-1976 ministrom školstva SSR.</p> <p>Svoj vedecko-výskumný a odborný záujem sústreďoval na problematiku prúdového stavania ciest a technológiu ich výstavby, na zvyšovanie protišmykových vlastností povrchu cestných vozoviek, na otázky zvyšovania bezpečnosti cestnej premávky. Na SVŠT sa zaslúžil o rozvoj jej vedecko-výskumnej práce a skvalitnenie prípravy vysokoškolských odborníkov. Bol členom a predsedom Komisií pre obhajoby vedeckých prác a štátnicových komisií na Slovensku, v Prahe a Brne, pôsobil v rôznych odborných komisiách, zúčastňoval sa mnohých odborných konferencií a sympózií doma aj v zahraničí. Počas svojho aktívneho pôsobenia publikoval vyše 460 rôznych prác, viaceré aj v zahraničí. Z odboru cestného inžinierstva, projektovania a stavby ciest a diaľnic a stavebníctva mu vyšli knihy, učebnice, skriptá, vedecké práce, recenzie, odborné články, expertízy, odborné posudky projektov a dizertácií, podobne aj z problematiky školskej, pedagogickej a všeobecno-politickej. Stal sa nositeľom viacerých ocenení a vyznamenaní: Hrdina Trate mládeže, Za vynikajúcu prácu, Za zásluhy o výstavbu, Zlatá medaila Univerzity Komenského, Rad práce, Pamätná medaila STU (2007) a mnohé iné medaily a písomné uznanie domáce i zahraničné.</p>

Zdroj: www.gemerskapoloma.sk

2.4.4. Kluby, spolky, združenia.

Spoločenský život je v obci bohatý zastúpený rôznymi organizáciami. V obci pôsobia nasledujúce kultúrno-spoločenské združenia:

- Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Gemerská Poloma
- FOR REGION Združenie (zväz, spolok, spoločnosť, klub ai.) – činnosť mimo obce
- Oblastný výbor Slovenského zväzu chovateľov Organizačná jednotka združenia
- Rímskokatolícka cirkev, farnosť Gemerská Poloma,
- VESNA, Združenie (zväz, spolok, spoločnosť, klub ai.) – folklór
- Zbor pre občianske záležitosti
- Dedinská folklórna skupina Dolina
- Matica Slovenská v Gemerskej Polome
- Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov
- Základná organizácia Slovenského zväzu telesne postihnutých
- Klub dôchodcov v Gemerskej Polome
- Združenie urbarialistov a pasienkárov Gemerská Poloma
- Slovenský zväz včelárov, včelári z Gemerskej Polomy
- Dobrovoľný hasičský zbor – DHZ + DHZO
- Stolnotenisový oddiel Družstevník Gemerská Poloma
- Romales Gemerská Poloma
- Rodičovské združenie Základnej školy v Gemerskej Polome
- Kellnerus, n. o.
- Poľovnícke združenie Turecká – Gemerská Poloma
- Občianske združenie VEZUERES – OZ ZŠ – rada školy
- Športový klub Polom Gemerská Poloma
- Šachový klub
- Športový strelecký klub Gemerská Poloma
- Detský folklórny súbor Bambuchy (pokračovateľ DFS Polomšok)

2.4.5. Spoločenské aktivity a podujatia.

<i>Názov podujatia</i>	<i>Termín</i>
Dni obce Gemerská Poloma – športové súťaže, tanec, hudba, výstavy remesiel, ekumenické bohoslužby, vystúpenia folklórnych súborov, stretnutie Polomčanov	leto
Futbalový turnaj o pohár starostu obce	leto
Stolnotenisový turnaj o pohár starostu obce – kategória dvojhra mužov za účasti reprezentantov SR a popredných slovenských stolných tenistov	zima
Vianočný koncert	zima
Polomská zima – súbor rôznych športových a kultúrnych podujatí počas vianočných sviatkov a školských prázdnin v období decembra až po február	zima
Silvestrovska zábava	zima
Trojkráľový koncert – v Evanjelickom kostole	zima
Kellnerova Poloma – súťaž v prednese poézie a prózy	jar
Rodičovský ples – február (Ples rodičov a priateľov školy)	zima
Turistické výstupy na Volovec, Košariská, Stromiš, Moch, návštevy	jar, jeseň

Slovenského raja a Tatier - zúčastňujú sa obyvatelia obce	
Spomienková vatra ku dňu víťazstva nad fašizmom	jar, leto
Kladenie vencov k pamätníkom SNP a oslobodenia	leto
Deň matiek	jar
Stretnutie klubu dôchodcov so starostom obce	jeseň
Noc s Andersenom - mesiac kníh (deti MŠ a ZŠ) – miestna knižnica	jar
Polomský kotlík – súťaž vo varení kotlíkových jedál	leto
Polomský festival športu – za účasti reprezentantov SR (rôzne športy, dobročinná akcia za účasti športovcov SR)	leto
Stavanie mája za účasti folklórnej skupiny	jar
Rozlúčka škôlkárov so škôlkou / školou, prijatie u starostu	leto
Deň aerobiku	jar
Deň detí	jar

Zdroj: vlastné spracovanie, www.gemerskapoloma.sk

2.5. ĽUDSKÉ ZDROJE

2.5.1. Demografia

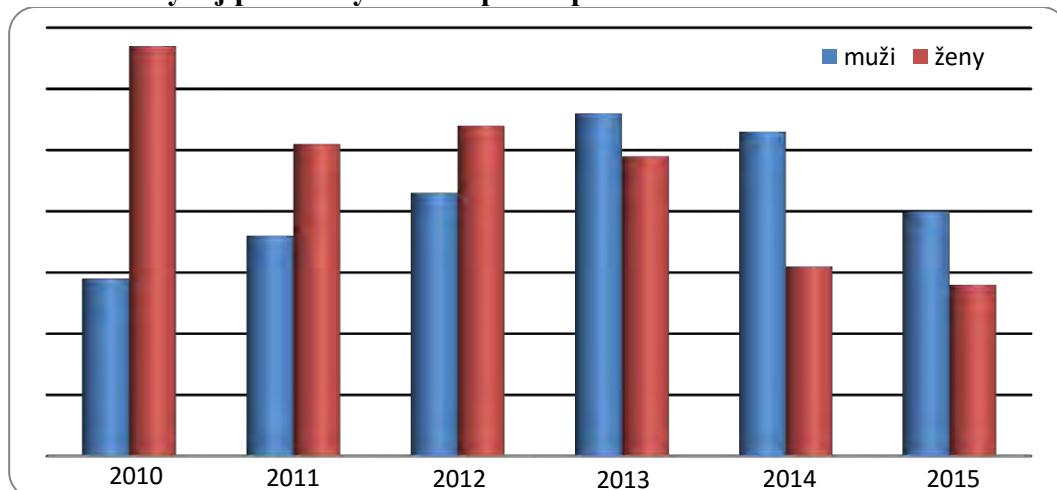
Tab. 2-9: Veková štruktúra podľa produktivity a pohlavia – vývoj 6 rokov

Obec Gemerská Poloma k 31.12.		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Muži	Predproduktívny	173	180	180	187	178	179
	Produktívny	685	734	744	745	745	604
	Poproduktívny	151	102	99	104	110	237
	Spolu	1009	1016	1023	1036	1033	1020
Ženy	Predproduktívny	157	157	162	157	149	147
	Produktívny	621	718	710	712	699	632
	Poproduktívny	269	156	162	160	163	229
	Spolu	1047	1031	1034	1029	1011	1008
Spolu	Predproduktívny	330	337	342	344	327	326
	Produktívny	1306	1452	1454	1457	1444	1236
	Poproduktívny	420	258	261	264	273	466
Počet obyvateľov spolu		2056	2047	2057	2065	2044	2028

Zdroj: ŠÚ SR

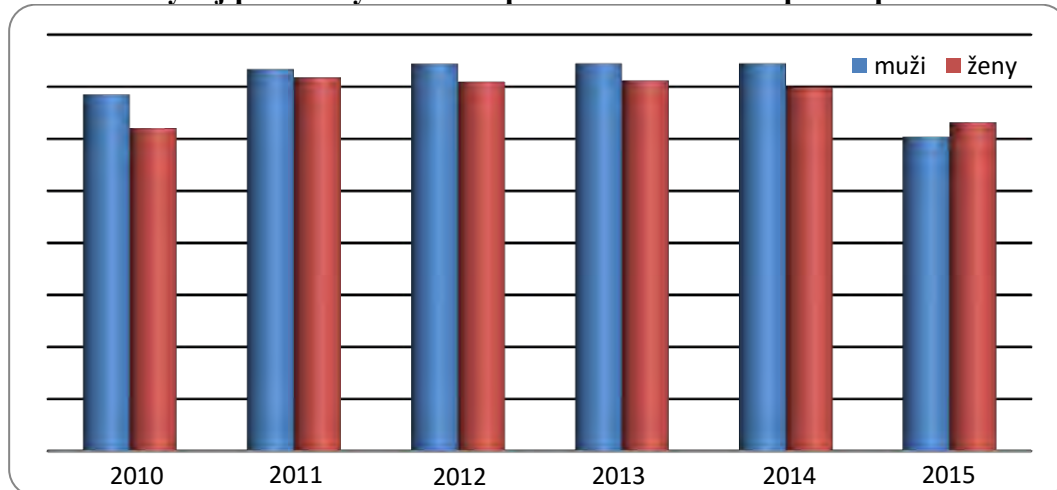

Graf 2-2: Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia

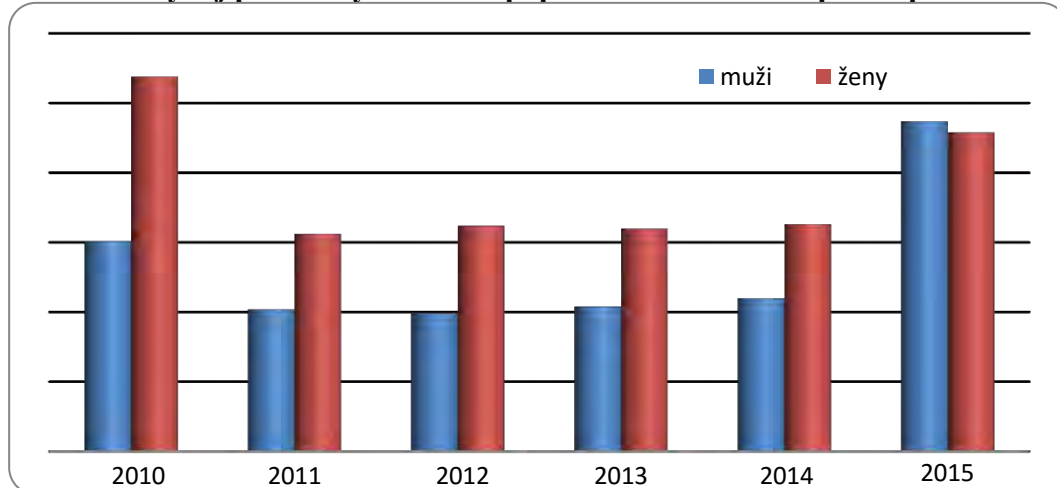
Najvyšší počet žien bol v roku 2010, od tohto roku má klesajúcu tendenciu. Najnižší počet mužov bol v roku 2010, od tohto roku má počet mužov stúpajúcu tendenciu.

Graf 2-3: Vývoj počtu obyvateľov v produktívnom veku podľa pohlavia

Najnižší počet žien v produktívnom veku bol v roku 2010, v nasledujúcich rokoch mal stúpajúcu tendenciu, v roku 2015 opäť klesol. Relatívne nízky počet mužov v produktívnom veku bol v roku 2010, v nasledujúcich rokoch mal stúpajúcu tendenciu, ale v roku 2015 je počet mužov v produktívnom veku nižší ako u žien.

Graf 2-4: Vývoj počtu obyvateľov v poproduktívnom veku podľa pohlavia

Podľa grafu vidíme, že je vyšší počet žien v poproduktívnom veku. Najvyšší bol v roku 2010, v rokoch 2011, 2012, 2013 a 2014 bol vyrovnaný, ale v roku 2015 znova stúpol. V roku 2010 bol počet mužov v poproduktívnom vysoký, v nasledujúcich rokoch mal stúpajúcu tendenciu, ale v roku 2015 už bol počet mužov v poproduktívnom veku vyšší ako u žien.

2.5.2. Pohyb obyvateľstva

Tab. 2-10: Migračný pohyb obyvateľstva za rok 2015

Obec	prist'ahovaní			vyst'ahovaní			migračný prír.-úbytok		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
Gem. Poloma	23	12	11	39	18	21	-16	-6	-10

Zdroj: ŠÚ BB

V roku 2015 sa z obce sa viac obyvateľov odsťahovalo, ako prist'ahovalo, celková bilancia migračného pohybu je -16..

Tab. 2-11: Prirodzený pohyb obyvateľstva v obci za rok 2015

Obec	živonarodení spolu			zomrelí spolu			prír. prírastok, úbytok		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
Gem. Poloma	21	4	17	21	11	10	0	-7	7

Zdroj: ŠÚ BB

Na zákalde údajov z tabuľky môžeme konštatovať, že prirodzený pohyb v obci Gemerská Poloma bol celkovo v roku 2015 vyrovnaný. Počet živonarodených bol rovnaký ako počet zomrelých obyvateľov. Nerovnováha je v štruktúre podľa pohlavia, počet mužov sa znížil (-7) a zvýšil sa počet žien (+7). V absolútnom rozdiel zmena medzi pohlaviami v roku 2015 je spolu 14 obyvateľov.

2.5.3. Vierovyznanie

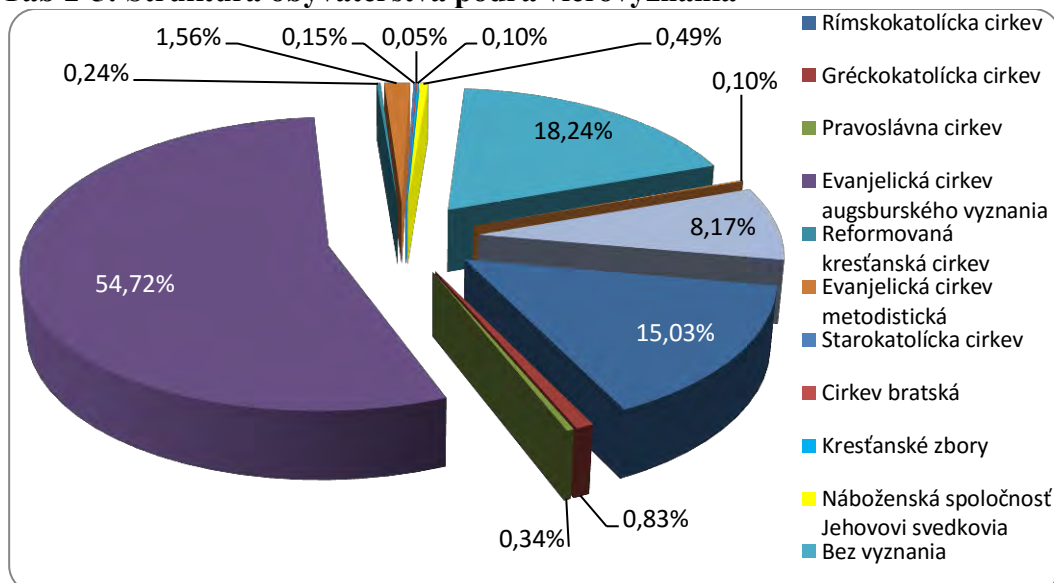
Tab 2-12: Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu	% Spolu
Rímskokatolícka cirkev	138	171	309	15,03 %
Gréckokatolícka cirkev	6	11	17	0,83 %
Pravoslávna cirkev	4	3	7	0,34 %
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	533	592	1 125	54,72 %
Reformovaná kresťanská cirkev	3	2	5	0,24 %
Evanjelická cirkev metodistická	15	17	32	1,56 %
Starokatolícka cirkev	3	0	3	0,15 %
Cirkev bratská	1	0	1	0,05 %
Kresťanské zbory	0	2	2	0,10 %
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	7	3	10	0,49 %
Bez vyznania	217	158	375	18,24 %
Iné	1	1	2	0,10 %
Nezistené	91	77	168	8,17%
Spolu	1 019	1 037	2 056	100,00 %

Zdroj: SODB 2011

Tab 2-5: Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Najväčšiu časť obyvateľov obce vyše 50 % sa hlási k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania.

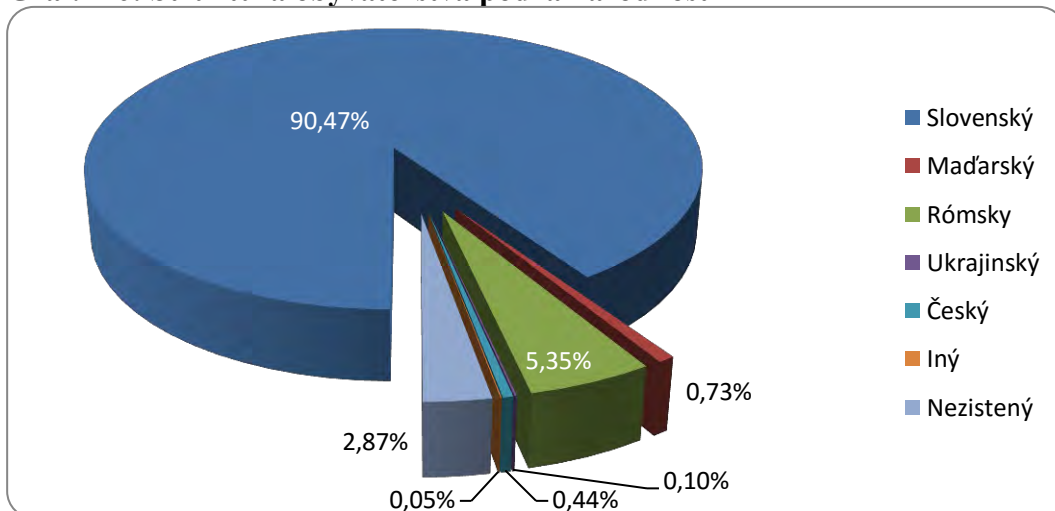
2.5.4. Národnostné zloženie

Tab. 2-13: Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Materinský jazyk	Pohlavie		Spolu	% Spolu
	muži	ženy		
Slovenský	928	932	1 860	90,47 %
Maďarský	7	8	15	0,73 %
Rómsky	56	54	110	5,35 %
Ukrajinský	0	2	2	0,10 %
Český	3	6	9	0,44 %
Iný	0	1	1	0,05 %
Nezistený	25	34	59	2,87 %
Spolu	1 019	1 037	2 056	100,00 %

Zdroj: SODB 2011

Graf. 2-6: Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Najväčšiu časť obyvateľov obce Gemerská Poloma tvoria občania slovenskej národnosti. (viac ako 90 %). Druhá najväčšia skupina občanov sa podľa SODB hlási k rómskej národnosti (5,35 %). Podľa Atlasu rómskych komunít (2013) reálny podiel občanov rómskej národnosti je však omnoho vyšší – až 21,7 % (t.j. približne 440 obyvateľov).

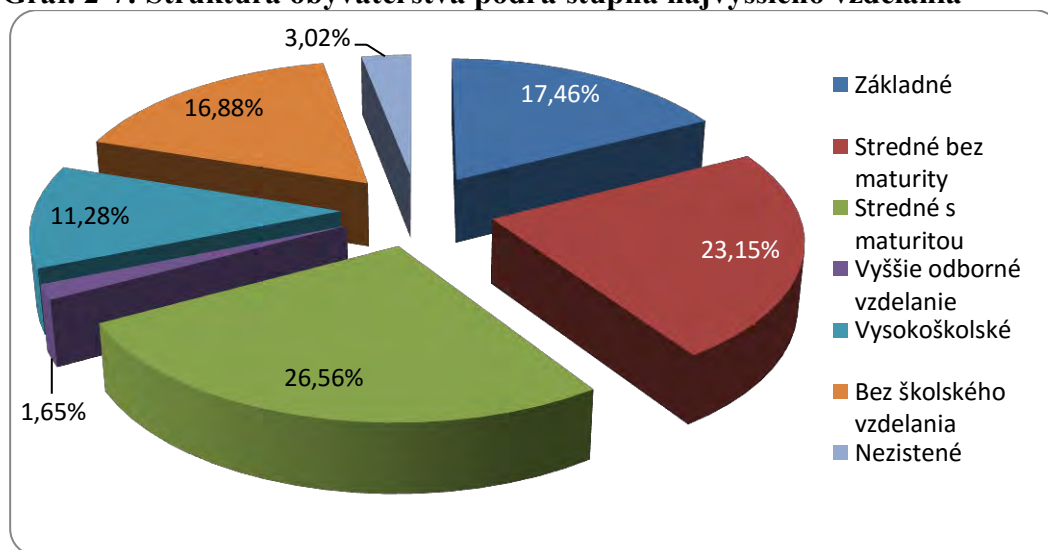
2.5.1. Vzdelanie

Tab. 2-14: Štruktúra obyvateľstva podľa stupňa najvyššieho vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu	% Spolu
	muži	ženy		
Základné	129	230	359	17,46 %
Učňovské (bez maturity)	198	109	307	14,93 %
Stredné odborné (bez maturity)	101	68	169	8,22 %
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	53	18	71	3,45 %
Úplné stredné odborné (s maturitou)	200	205	405	19,70 %
Úplné stredné všeobecné	18	52	70	3,40 %
Vyššie odborné vzdelanie	11	23	34	1,65 %
Vysokoškolské bakalárske	18	41	59	2,87 %
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	69	91	160	7,78 %
Vysokoškolské doktorandské	7	6	13	0,63 %
Bez školského vzdelania	187	160	347	16,88 %
Nezistené	28	34	62	3,02 %
Úhrn	1 019	1 037	2 056	100,00 %

Zdroj: SODB 2011

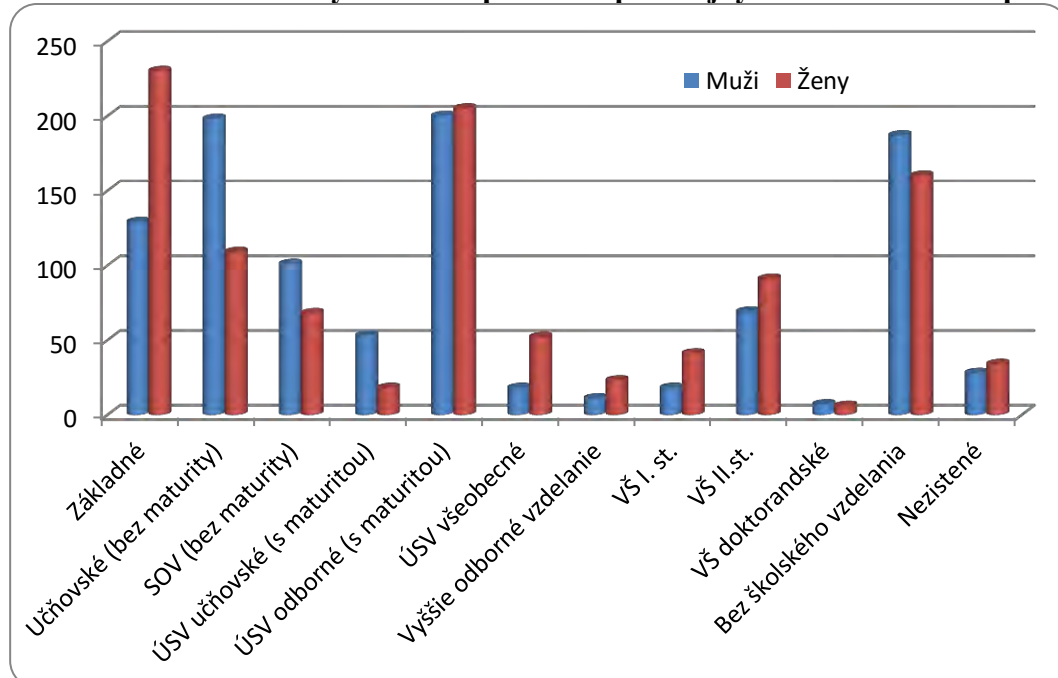
Graf. 2-7: Štruktúra obyvateľstva podľa stupňa najvyššieho vzdelania

V obci prevláda stredné vzdelanie s maturitou a stredné vzdelanie bez maturity (najmä odborné stredné vzdelanie). Značne vysoký je podiel obyvateľstva, ktoré má základné vzdelanie a nižšie - viac ako 33 %.

Graf. 2-8: Štruktúra obyvateľstva podľa stupňa najvyššieho vzdelania a pohlavia

Z údajov SODB 2011 vyplýva, že v obci je v porovnaní s mužmi vyšší počet žien so základným vzdelaním, a vyšší počet mužov so stredným vzdelaním bez maturity. Približne rovnaký počet mužov a žien je s úplným stredným vzdelaním, bez školského vzdelania je viac mužov ako žien. Počet žien s vysokoškolským vzdelaním prevyšuje počet mužov.

Tab. 2-15: Štruktúra obyvateľstva s ukončeným vysokoškolským vzdelaním podľa študijného odboru

Študijný odbor VŠ	Pohlavie		Spolu	% Spolu
	muži	ženy		
prírodné vedy	5	4	9	3,88 %
technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	26	11	37	15,95 %
technické vedy a náuky II (textilná výroba, spracovanie kože, dreva, plastov, výroba hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošta, telekom., automatiz., špec. odb.)	6	4	10	4,31 %
poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	5	7	12	5,17 %
zdravotníctvo	5	10	15	6,47 %
spoločenské vedy, náuky a služby I (filozofické, ekonomické, politické a právne vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- obchodné akadémie, hotelové akadémie, praktická škola, učebné odbory)	20	44	64	27,59 %

spoločenské vedy, náuky a služby II (história, filológia, pedagogika a psychologické vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gymnáziá)	19	51	70	30,17 %
vedy a náuky o kultúre a umení	0	2	2	0,86 %
vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	3	1	4	1,72 %
nezistený	5	4	9	3,88 %
Vysokoškolské spolu	94	138	232	100,00 %

Zdroj: SODB 2011

Medzi vysokoškolsky vzdelanými obyvateľmi silne prevládajú spoločenské vedy, a to viac ako 58 %. Pomerne nízkym podielom sú zastúpené technické a praktické vedy a náuky, necelých 26 %.

2.6. MATERIÁLNE A FINANČNÉ ZDROJE

2.6.1. Bytový fond

Sídelné miesta - obce plnia najmä funkciu základnej vybavenosti, bývania, kultúry, rekreácie a športu. Pováčšine sa jedná o skupinovú cestnú zástavbu, prípadne o koncentrovanú zástavbu. Väčšia časť zástavby pochádza z 19. stor. a 1. pol. 20. stor., ktorá bola v povojnovom období výrazne doplnená o novú výstavbu.

Tab. 2-16: Bytový fond

<i>Obec</i>	<i>Typ obydliu spolu</i>	<i>Obývané byty</i>	<i>Iné obytné jednotky</i>	<i>Kolektívne obydliu</i>	<i>Nezistené</i>
Gemerská Poloma	540	533	0	2	5

Zdroj: SODB 2011

Značnú časť bytového fondu tvoria byty v objektoch z trvanlivejších stavebných materiálov, ale významnú časť predstavujú i byty v pôvodných objektoch.

Najväčšiu skupinu tvoria domy vybudované v 70-tych a 80-tych rokoch. Od roku 1980 do súčasnosti bol domový fond značne rekonštruovaný a časť objektov je tvorený novostavbami. Neobývané domy iba v malej časti plnia úlohu rekreačných objektov.

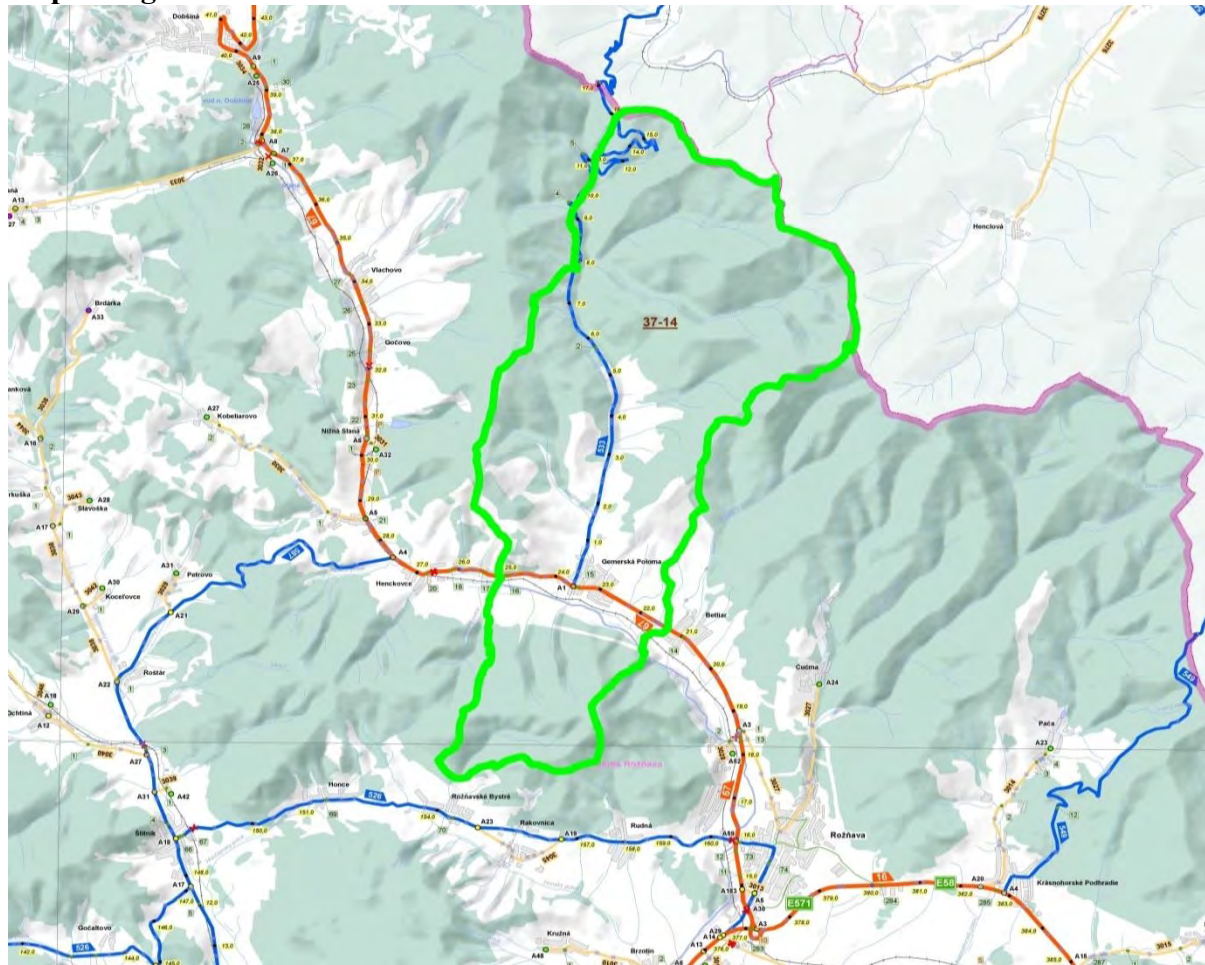
2.6.2. Základná infraštruktúra

DOPRAVA

Obec Gemerská Poloma je napojená na nadradený dopravný systém cestou I/67 Poprad-Rožňava, cestou II/533 Gemerská Poloma-Spišská Nová Ves a tvoria základnú dopravnú kostru k.ú. a vlastného zastavaného územia obce spolu s miestnymi komunikáciami. Cesta II/533 je tiež napojená na nadradený dopravný systém. Dĺžka ciest I. triedy v katastri je cca. 3,5 km a dĺžka ciest II. triedy v katastri je cca. 16 km.

Mapa: Regionálne komunikácie

Autobusová doprava

Osobná hromadná doprava je zabezpečovaná prevažne linkami Eurobus, a.s.. Pravidelné spojenie je zabezpečené s okresným mestom (priama linka 808405 – 40x denne). Priame spojenie do mesta Poprad je 2x denne. Priame spojenie do krajského mesta Košice 10x denne.

Železničná doprava

Obcou Gemerská Poloma prechádza železničná trať č.167, Rožňava - Dobšiná, v súčasnosti využívaná len na nákladnú dopravu. V obci sa nenachádza funkčná osobná železničná zastávka. Najbližšia zastávka osobnej železničnej dopravy je 8 km v meste Rožňava. Najbližšia nákladná železničná stanica je v obci Betliar. Na jestvujúcej trati je v súčasnosti zrušená osobná doprava.

Letecká doprava

Vzdialenosť obce od najbližších letísk Sliač, Poprad a Košice je 70-150 km. Všetky tieto letiská sú zaradené do siete letísk pre medzinárodnú dopravu.

ENERGETIKA

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Gemerská Poloma je zásobovaná elektrickou energiou z VN 22 kV vonkajšieho vedenia č. 236. V obci sú vybudované 4 transformovne T1, T2, T3, T4.

Zásobovanie teplom

Rodinné domy, občianska vybavenosť v obci a rekreačné objekty si zabezpečujú výrobu tepla TÚV zo zdrojov na pevné palivo alebo plyn, iba výnimočne na báze elektrickej energie.

Plynofikácia

Obec Gemerská Poloma je plynofikovaná, v obci je vybudovaná STL a NTL plynovodná rozvodná sieť v správe SPP a.s.. Zdrojom zemného plynu je RS VTL/STL, nachádzajúca sa na južnom okraji obce pre rieke Slaná, s výkonom $4000 \text{ m}^3, \text{h}^{-1}$. Z regulačnej stanice je plyn do obce dopravovaný strednotlakovým prírodným potrubím vedeným pod železničnou traťou a rozvetvený do spotrebnej siete pokrývajúcej celú obec. Potrubia sú prevádzkované s tlakom 2kPa pripojené cez uličné regulátory tlaku. Potrubia sú zhotovené z ocelových rúr profilov 80 a 100 mm. Odberatelia sú na strednotlakový plynovod napojení cez domové regulátory. V obci je užívaná strednotlaková a nízkotlaková plynovodná sieť v správe SPP – OZ Rožňava. Plynovodná sieť vrátane regulačnej stanice a prírodného potrubia je kapacitne vyhovujúca a umožňuje rozvoj obce.

TELEKOMUNIKAČNÉ A INFORMAČNÉ SIETE

Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú štyria mobilní operátori a to Orange Slovensko, Slovak Telekom, spoločnosť O2 operátor 4ka. V obci je zabezpečené pokrytie všetkých štyroch hlavných operátorov. V obci má rozhlas a televízia dobrý signál. Obec má vybudovaný miestny rozhlas. Obec Gemerská Poloma a jej telefónni účastníci v obci sú prípojným káblom napojení na ATÚ v obci. Cez katastrálne územie obce Gemerská Poloma prechádza diaľkové podzemné telekomunikačné vedenie v súbehu s jestvujúcou komunikáciou I. triedy. Z hľadiska pokrytia signálom pre mobilné telefóny je obec dostatočne pokrytá signálom GSM. Realizuje sa výstavba optickej siete.

2.6.3. Občianska a sociálna infraštruktúra

Občianska vybavenosť a služby

Jestvujúca občianska vybavenosť vrátane sociálnej infraštruktúry vyhovuje súčasným potrebám obyvateľov. Zariadenia občianskej vybavenosti sú lokalizované v centrálnej časti obce pomerne rozložené na časť Malej a Veľkej Polomy. Sociálna občianska vybavenosť v obci je reprezentovaná objektmi pre **školsťvo, výchovu a zdravotníctvo** (ZŠ, zdravotné stredisko, lekáreň).

Komerčná občianska vybavenosť je v obci zastúpená maloobchodnými a pohostinskými zariadeniami a prevádzkami nevýrobných služieb.

Ostatná občianska vybavenosť je reprezentovaná objektmi pre verejnú správu (obecný úrad), administratívu (pošta, poštová banka), objektmi pre kultúru a osvetu (kultúrny dom, knižnica, kostol, fara).

V oblasti **telovýchovy a športu** sa v obci nachádza **športový areál** – futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko.

Tab. 2-17: Prehľad občianskej vybavenosti v obci Gemerská Poloma

<i>Služby a obchody</i>	<i>Počet</i>
Pošta	1
Poštová banka	1
Potravinárskeho a zmiešaného tovaru	3
Nepotravinárskeho tovaru	1
Kvetinárstvo	1
Pohostinské stredisko	4
Výroba a predaj cukrárenských výrobkov	1
Pálenica	2

Tab. 2-18: Sociálne a zdravotné služby

<i>Služby</i>	<i>Počet</i>
Zdravotné služby	
Lekár pre dospelých	1
Lekárne	1
Sociálne služby	
Detský domov	0
Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb	0
Stanica opatrovateľskej služby pre deti	0
Reedukačný domov	0
Opatrovateľská služba	1
ADOS	v štádiu zriadenia 2017
Klub dôchodcov /Jednota dôchodcov	1
Slovenský zväz telesne postihnutých	1
Patrik n.o - starostlivosť o staršie osoby a osoby so zdravotným postihnutím v pobytových zariadeniach	1

Zdroj: ŠÚ BB 2014, Obce 2015; Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zabezpečenie zdravotných služieb je koncentrované v Nemocnici s poliklinikou Sv. Barbory a v ďalších zdravotných strediskách v Rožňave (8 km).

Lekáreň

Predajňa potravín

Predajňa potravín a rozličného tovaru

Predajňa potravín a pohostinské zariadenie

Pohostinské zariadenie, predajňa - Viecha

Pohostinské zariadenie – Gomad bar

Pohostinské zariadenie Varianta 4

Predajňa kvetov

Finančné služby a banky

Potrebné finančné služby občania využívajú v spádovosti v okresnom meste Rožňava (poisťovne, sporiteľne a banky), v ktorom sa nachádzajú aj najbližšie bankomaty. Bankové služby v obci poskytuje iba Poštová banka.

Polícia a hasičská ochrana

Obec Gemerská Poloma svojím katastrom patrí do Obvodného oddelenia Policajného zboru Rožňava – Okresného riaditeľstva policajného zboru v Rožňave. V obci je zriadená stanica Policajného zboru.

Obec spadá pod Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Rožňava. V obci funguje DHZ ako aj DHZ obce Gemerská Poloma, ktoré majú k dispozícii budovu hasičskej zbrojnice, dve vozidlá a 3 striekačky PS 12 s príslušenstvom.

Hasičská zbrojnica

Polícia

Šport a športovo technické zariadenia

V obci existuje futbalové ihrisko, na ktorom hráva svoje domáce zápasy futbalový oddiel Športového klubu Polom Gemerská Poloma (muži, dorast, žiaci). Využívajú ho aj deti

na športové a voľnočasové aktivity. Pri futbalovom ihrisku je vybudované aj multifunkčné ihrisko. Ďalšie športoviská sú v areáli základnej školy.

2.6.4. Školstvo a vzdelávanie

V obci je plnohodnotne zabezpečené predprimárne vzdelávanie. Jedná sa o výchovu a vzdelávanie poskytované deťom vo veku od 3 do 5 rokov v materskej škole.

Materská škola

Hlavná budova MŠ je jednopodlažná. Nachádzajú sa v nej 2 triedy, šatne, sociálne zariadenia, zborovňa, kancelária riaditeľky, sklady a výdajne stravy. MŠ nemá vlastnú kuchyňu a strava je dovážaná zo ZŠ. Jedna trieda MŠ sa nachádza v priestoroch ZŠ v časti I. stupňa. MŠ navštevovalo v školskom roku 2014/2015 celkovo 58 detí a v školskom roku 2015/2016 celkovo 60 detí.

Základné školstvo

Vzdelávanie na základnej škole je etapou, ktorej sa povinne zúčastňujú všetky deti, a ktorá je pre všetky deti do veľkej miery rovnaká. Prechod z domáceho prostredia, prípadne menej formalizovaného prostredia predškolských zariadení, je pre dieťa dôležitým krokom v jeho psychicko-sociálnom vývoji. Počas pobytu v škole si osvojuje návyky, hodnoty a modely vzťahov, ktoré bude využívať celý život. Z hľadiska prípravy na povolanie tu získava teoretické základy a praktické zručnosti pre jeho ďalší rozvoj vo vyšších stupňoch vzdelávania.

Základná škola Petra Kellnera Hostinského je plnoorganizovaná s právnou subjektivitou. Priestorové podmienky: Škola pozostáva z troch navzájom prepojených budov (hlavná budova, budova telocvične, budova jedálne a prvého stupňa). Nachádza sa v centre obce Gemerská Poloma, v areáli s vysadenými ovocnými stromami a športovým ihriskom. Celkový počet žiakov v školskom roku 2014/2015 bol 151 a v školskom roku 2015/2016 bol 148.

Zdroj: OcÚ

Materská škola

Základná škola

V obci Gemerská Poloma nie je zariadenie pre celoživotné vzdelávanie, Centrum Voľného času, ani Základná umelecká škola,

2.6.5. Kultúra a osвета

Tab. 2-19: Prehľad vybavenosti kultúrnymi zariadeniami

typ zariadenia	počet	stav*
Kultúrne domy (kultúrne osvetové zariadenia)	1	D
Verejné knižnice	1	C

Amfiteáter	1	A
Múzeá, pamätné izby, priestor	1	A
Verejne dostupný internet (obce)	áno	C
Rímsko-katolícke kostoly	1	C
Evanjelické kostoly	1	B
Kostoly ostatnej cirvi	0	-
Dom smútku	2	C
Cintorín	2	C

Zdroj: Zdroj: OcÚ

* Stav - výborný (A) po nepoužiteľný (E)

Obecná knižnica a hasičská zbrojnica

Dom smútku

Kultúrny dom

Amfiteáter

2.6.6. Zariadenia pre rekreáciu a oddych

Tab. 2-20: Ubytovacie zariadenia v obci

Ubytovacie zariadenia	Počet	Názov	Poskytované služby	Lôžková kapacita
Penzióny	2	Zámoček Podsúľová	<ul style="list-style-type: none"> - ubytovanie - parkovanie - besiedka - kuchynka - spoločenská miestnosť 	16

		Garni hotel Gemerská Poloma	<ul style="list-style-type: none"> - ubytovanie - parkovanie - kuchynka 	23
Ubytovanie na súkromí	1	Apartmán Chalupa	<ul style="list-style-type: none"> - ubytovanie, - strava - možnosť zapožičania bicyklov, cestného skútra - možnosť výletu do okolitých lesov terénnym autom - návšteva salaša s ochutnávkou výrobkov - možnosť korčuľovania na kolieskových korčuliach náučným chodníkom. 	10

Zdroj: OcÚ

		
Apartmán Chalupa	Zámček Podsúľová	Hotel Gemerská Poloma

Pre účely oddychu slúži park s amfiteátrom vybudovaný v centre obci, ktorý okrem oddychu slúži aj na organizáciu spoločenských podujatí.

2.6.7. Administratíva a verejná správa

Tab. 2-21: Prehľad administratívneho zabezpečenia v obci

<i>Administratíva a správa v regióne</i>	<i>Počet</i>	<i>Miesto</i>
Obecný úrad	1	Gemerská Poloma
Matričný úrad	1	Rožňava
Spoločný obecný úrad stavebný	1	Štítnik
Spoločný obecný úrad školský	1	Dobšiná
Farský úrad	2	Farnosť Gemerská Poloma Evanjelický farský úrad
Okresný úrad	1	Rožňava
Obvodné policajné oddelenie	1	OO PZ Rožňava
Okresný súd		OS Rožňava

Daňový úrad	1	DÚ Rožňava
DHZ	1	Gemerská Poloma
DHZO	1	Gemerská Poloma
Okresný hasičský a záchranný Zbor	1	OR HaZZ Rožňava
Územná vojenská správa		Od 1. januára 2013 pôsobnosť územných vojenských správ prešla na existujúce okresné v sídle kraja
OÚ životného prostredia	1	OÚ Rožňava
Úrad práce soc. vecí a rodiny	1	ÚPSVR Rožňava

Zdroj: vlastné spracovanie

2.7. EKONOMICKÉ VYUŽÍVANIE ZDROJOV

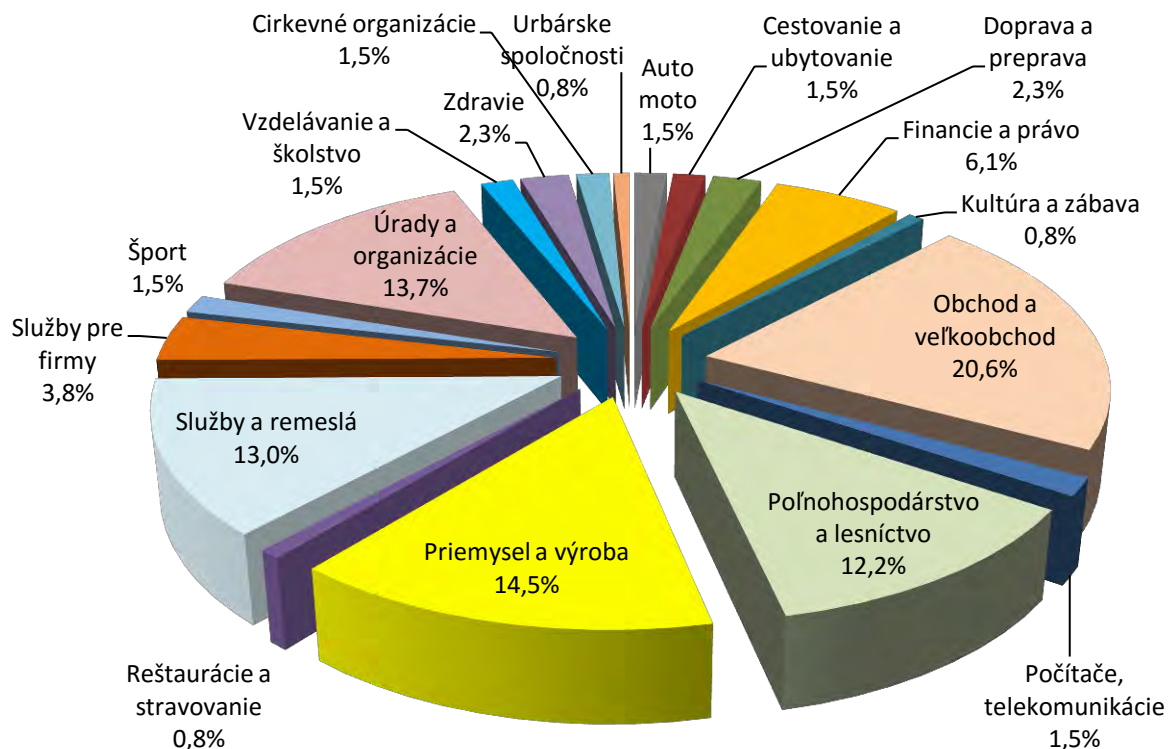
Tab. 2-22: Kategória firiem so sídlom v obci Gemerská Poloma

Auto moto	2
Cestovanie a ubytovanie	2
Doprava a preprava	3
Financie a právo	8
Kultúra a zábava	1
Obchod a veľkoobchod	27
Počítače, telekomunikácie	2
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	16
Priemysel a výroba	19
Reštaurácie a stravovanie	1
Služby a remeslá	17
Služby pre firmy	5
Šport	2
Úrady a organizácie	18
Vzdelávanie a školstvo	2
Zdravie	3
Cirkevné organizácie	2
Urbárske spoločnosti	1
SPOLU	131

Zdroj: e-obce.sk

Graf. 2-9: Kategória firiem obec Gemerská Poloma

2.7.1. Primárny sektor

Primárny sektor v okrese Rožňava – vzhľadom na podmienky poľnohospodársky potenciál bol vždy limitovaný. Väčší potenciál znamená lesníctvo, pretože okres patrí v rámci Slovenska k najlesnatejším. Nenadväzuje na to žiadny významný lokálny drevársky podnik. Po definitívnom kolapse závodu Siderit - 2007 - v Nižnej Slanej môže banícku minulosť oživiť už len potenciálna ťažba mastenca na Podsúľovej, čo však brzdia majetkové spory.

Lesné hospodárstvo

V oblasti lesného hospodárstva v katastrálnom území obce pôsobia Lesy SR, Štátny podnik Banská Bystrica, odštepny závod Rožňava a Pozemkové spoločenstvo Gemerská Poloma.

Poľnohospodárstvo

V oblasti poľnohospodárstva tu vykonáva činnosť a sídli Poľnohospodárske družstvo Gemerská Poloma, ktoré pôsobí v katastrálnych územiach obcí Betliar, Henckovce a Nižná Slaná. Družstvo hospodári na 2 345 ha. pôdy a jeho činnosť je zameraná na rastlinnú výrobu (pestovanie pšenice ozimnej, raž ozimný, jačmeň ozimný a jarný, ovos, kukurica a iné) a živočíšnu výrobu (hovädzí dobytok, ošípané a ovce).

Nerastné suroviny

Výskyt magnezitu Dlhá dolina

Nachádza sa v oblasti Podsúľovej v závere Dlhej doliny asi 7 km na sever od Gemerskej Polomy. Magnezit zistili vrty DD-10, 11 a 16 (Dianiška, 1986) v prostredí hornín spodného pestrého vulkanického komplexu staršieho paleozoika. Dĺžka telesa magnezitu je 275 m., smer na VSV, sklon 45° na juh. Magnezit je hrubozrnný, sivý až bielosivý, čiastočne steatizovaný. Telesá magnezitov sa nachádzajú v staršom paleozoiku vo vrchnej časti súvrstvia čiernych fylitov v blízkosti granitu. Kvalita magnezitu je 3 – 9 %, SiO₂, 35,6 – 40,6 % MgO, 4 – 5 % Fe₂O₃ a 0,3 – 0,4 % CaO (Malachovský et al., 1992).

Ložisko mastenca Dlhá dolina

Na okrajoch magnezitových telies sa vyskytuje mastenec. Skrytá šošovka steatitizovaných je uložená cca 215 – 760 m pod povrchom. Doteraz realizované prieskumné práce overili teleso 1400 m dlhé a 500 m široké. Nepravá hrúbka telesa overená vrtnými prácami sa pohybuje v rozmedzí 0,1 až 407,5 m. Približne 1200 m na východ od posledného vrtu vo východnej časti ložiskového územia v minulosti realizovaný vrt taktiež overil polohy steatitizovaných karbonátov. Ložisková poloha je asi 3000 m dlhá a má tvar pretiahnutej, pomerne pravidelnej šošovky, ktorú tektonické poruchy rozdeľujú na menšie bloky. Ložiskové teleso je uložené medzi dvomi výraznými tektonickými líniami V – Z a JV – SZ smeru. Karbonátová šošovka je v tektonickej pozícii s granitovým telesom. Násunová plocha má veľmi plytký sklon (max. do 20°). Smer šošovky je V – Z, resp VJV – ZSZ (Kilík, 1994). Karbonátové teleso ložiska tvorí v prevažnej miere bielosivý až sivočierny stredno až hrubozrnný magnezit, ktorým nepravidelne prenikajú tenké žilky bieleho hrubozrnného dolomitu. Ďalej sú prítomné žilky čistého vodovobieleho kremeňa, často s polohami hrubo až gigantozrnného dolomitu. Distribúcia týchto polôh je veľmi nepravidelná, ale v spodných častiach šošovky naznačuje ukončenie karbonátového telesa. Mastencová mineralizácia je spätá s telesom magnezitu, z ktorého mastenec vplyvom hydrotermálnej metasomatózy vzniká. Mastenec vystupuje v dvoch základných formách:

- a) intergranulárny – drobné hniezda, zhluky a žilky v intergranulároch magnezitových zŕn,
- b) žilný – žily, resp. šošovky decimetrových až metrových rozmerov.

Najväčšie súvislé polohy mastenca majú hrúbku ojedinele 4 – 8 m, najčastejšie 0 - 2 m.

Ložisko mastenca bolo objavené v roku 1985, tento mastenec sa vyznačuje vysokou čistotou a ložisko patrí k najvýznamnejším na svete. Jeho zásoby sa v ložisku odhadujú na 85 miliónov ton. Od roku 2010 prebieha ťažba mastencovej suroviny, ktorú realizuje firma Eurotalc s.r.o..

2.7.2. Sekundárny sektor

Obec Gemerská Poloma spadá do okresu Rožňava. Sekundárny sektor zastupuje v okrese Rožňava podniky s tradíciou papierenskou, výrobou hygienických potrieb. Nový segment v postsocialistickom období nepribudol.

2.7.3. Terciárny sektor

Terciárny sektor sa v okrese Rožňava javí ako perspektívny. Dva národné parky a blízkosť tretieho, lesnatá neobjavená krajina Rudohoria je potenciálny základ pre rozvoj služieb najmä v oblasti cestovného ruchu.

Terciárny sektor je však v obci málo rozvinutý. Takmer všetky činnosti terciárnej sféry sú sústredené do okresného mesta okrem maloobchodných prevádzok a drobných služieb cukrárenská výroba (Lakoty, s.r.o.), dve pálenice (Tab. č. 2-17), občerstvovacie služby a ubytovacie zariadenia (Tab.č. 2-20).

Cestovný ruch

Obec Gemerská Poloma má podmienky na rozvoj turizmu. Nachádza sa v blízkosti medzinárodnej motoristickej trasy Poľsko – Poprad – Slovenský raj – Dobšiná – Rožňava – Maďarsko, s väzbami na jestvujúce strediská rekreácie a turizmu – Slovenský raj, Rožňavská kotlina. Riešená lokalita je charakteristická hodnotnými prírodnými danosťami, rázovitou zástavbou obce s prvkami ľudovej architektúry a jestvujúcimi strediskami najmä celoročnej a zimnej rekreácie v blízkej dostupnosti – regionálne lyžiarske stredisko Rejdová, Vyšná Slaná, Radzim a Dobšiná.

Gemerská Poloma patrí medzi obce Rožňavského okresu, ktoré sú súčasťou známej **Gotickej cesty**. Práve k Malej Polome, dnešnej časti Gemerskej Polomy ležiacej bližšie k Rožňave, sa viaže existencia dnes už zaniknutého, podľa všetkého gotického, **Kostola sv. Štefana mučeníka**. V súčasnosti ho pripomína už len samostatne stojaca dvojpodlažná zvonica za budovou bývalého kina.

Náučný chodník Gemerská Poloma

Obec v rámci cezhraničného projektu PHARE vybudovala náučný chodník, ktorého cieľom bolo zviditeľniť informácie o histórii obce a jej historických pamiatkach, slávnych rodákoch a prírodných bohatstvách. Chodník je určený pre všetkých, ktorí prejavia záujem dozvedieť sa niečo nové a zároveň spraviť niečo pre svoju kondíciu a trochu si zašportovať.

Trasa chodníka:

Náučný chodník začína na Námestí SNP dreveným altánkom (slúži na vystrojenie, občerstvenie) a informačným panelom číslo 1. Trasa pokračuje ďalšími panelmi po štátnej ceste č. 533 v smere na Spišskú Novú Ves až k pomníku Slovenského národného povstania na Kurtákovej.

Dĺžka chodníka: 3 750 metrov

Počet a popis zastávok: 6 zastávok (Námestie SNP, katolícky kostol, evanjelický kostol, huta, pomník SNP)

- 5-krát informačná tabuľa

- 1-krát prameň pitnej vody pri Čertovej skale

Povrch chodníka:

hladký asfalt – odporúčané pre: peších turistov, cyklo-turistov, in-line korčuliarov, skateboardistov

Cyklomagistrála Betliarska trasa

Trasa: Rožňava – Betliar – Vlachovo – Vyšná Slaná – Brdárka – Roštár – Štítnik – Gemerská Hôrka

Dĺžka: 61,5 km

Podklad: Rožňava – Vyšná Slaná (asfaltová cesta) – Brdárka (poľná cesta) – Gemerská Hôrka (asfaltová cesta)

Mapa: Podrobná cykloturistická mapa Tatry – Spiš – Zamagurie v mierke 1 : 100 000

Služby obyvateľstvu tvoria najrozvinutejšiu časť ekonomických aktivít obyvateľstva realizovaných v obci. Tieto služby sú dopĺňané komerčnými službami.

2.7.4. Kvarciárny sektor

Subjekty zaoberajúce sa rozvojom v oblasti vedy a techniky v obci absentujú.

2.8. TRH PRÁCE

2.8.1. Zamestnanosť

Najvýznamnejšími a stabilným závodmi zamestnávajúcimi najviac zamestnancov v okrese Rožňava sú v súčasnosti:

- SCA Hygiene Products Gemerská Hôrka, (zahraničný vlastník, 765 zamestnancov)
- Textilný závod Gemtex Rožňava (švajčiarska firma, 540 zamestnancov)

- Vápenka Slavec (nemecká firma, 247 zamestnancov)
- Strojárensko-montážny závod Kunová Teplica (do 120 zamestnancov)
- VSŽ Kovostroj Dobšiná (slovenská firma, 260 zamestnancov)
- Papierne Slavošovce (slovenská firma, 220 zamestnancov)
- Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory Rožňava (600 zamestnancov)

Zdroj: etrend, 2015

Významnými zamestnávateľmi sú štátna a verejná správa, zdravotníctvo, poľnohospodárske podniky, dopravné podniky a obchod a služby.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podpory vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Rožňave, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcami samotnými.

Príspevok AFTP v zmysle § 54 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava využíva obec Gemerská Poloma a firma Eurotalc s.r.o. v Gemerskej Polome.

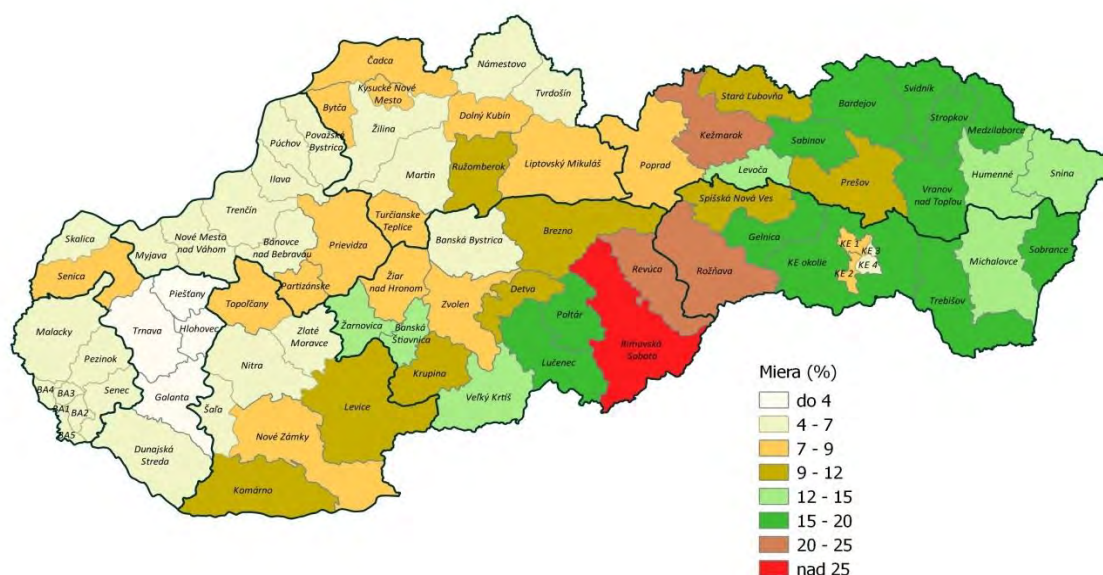
2.8.2. Nezamestnanosť

Situácia na regionálnom trhu práce je charakterizovaná vysokou mierou nezamestnanosti. Na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava bolo evidovaných 7 077 uchádzačov o zamestnanie k 30. 06. 2016, z toho bolo 1 025 nedisponibilných UoZ. Celková miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového počtu UoZ bola ku koncu júna vo výške 23,34 % (ÚPSVaR SR). K ohrozeniu sociálneho vylúčenia a odkázanosti na sociálne dávky prispieva strata pracovných návykov počas dlhodobej nezamestnanosti, ale aj nízka vzdelanostná úroveň dlhodobo evidovaných UoZ. Podiel UoZ s nízkym vzdelaním je priamoúmerný dĺžke evidencie. K 30. 06. 2016 tvoria až 44 % podiel UoZ, ktorí nemajú žiadne vzdelanie, resp. dosiahli len základné vzdelanie. V posledných rokoch prispelo k zníženiu počtu nezamestnaných hlavne organizovanie aktivačných prác. Tento systém však nie je pre nezamestnaných dlhodobým systémovým riešením nezamestnanosti. Negatívne javy dlhodobej nezamestnanosti sa týkajú v tejto dobe hlavne skupiny starších občanov vo veku nad 45 rokov a s nízkym vzdelaním. Taktiež aj skupiny občanov, ktorí nie sú ochotní za prácou cestovať aj z dôvodu jazykovej bariéry. Tieto skupiny už stratili pracovné návyky a motiváciu k práci.

Zdroj: ÚPSVR 2015

Mapa: Miera nezamestnanosti v okresoch SR k 31.10.2016

Tab. 2-23: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania v októbri 2016 (v %)

	Okres Rožňava	Košický kraj	Slovensko
Neukončené základné	3,99 %	6,66 %	5,19 %
Základné	39,49 %	31,38 %	24,59 %
Nížšie stredné a stredné	29,76 %	26,95 %	29,04 %
Úplné stredné odborné, všeobecné	21,92 %	25,81 %	29,09 %
Vyššie odborné a vysokoškolské	4,84 %	9,18 %	12,01 %
Neurčené	0,00 %	0,02 %	0,08 %

Zdroj: ÚPSVR

K 30. 10. 2016 uchádzači o zamestnanie (UoZ), ktorí nemajú žiadne vzdelanie, resp. dosiahli len základné vzdelanie tvorili až 43,5 % podiel zo všetkých UoZ

Tab. 2-24: Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby trvania nezamestnanosti v októbri 2016 (v %)

	Okres Rožňava	Košický kraj	Slovensko
Do 12 mesiacov	34,23 %	42,31 %	50,16 %
13 až 24 mesiacov	15,04 %	15,71 %	14,73 %
Nad 24 mesiacov	50,72 %	41,97 %	35,12 %

Zdroj: ÚPSVR

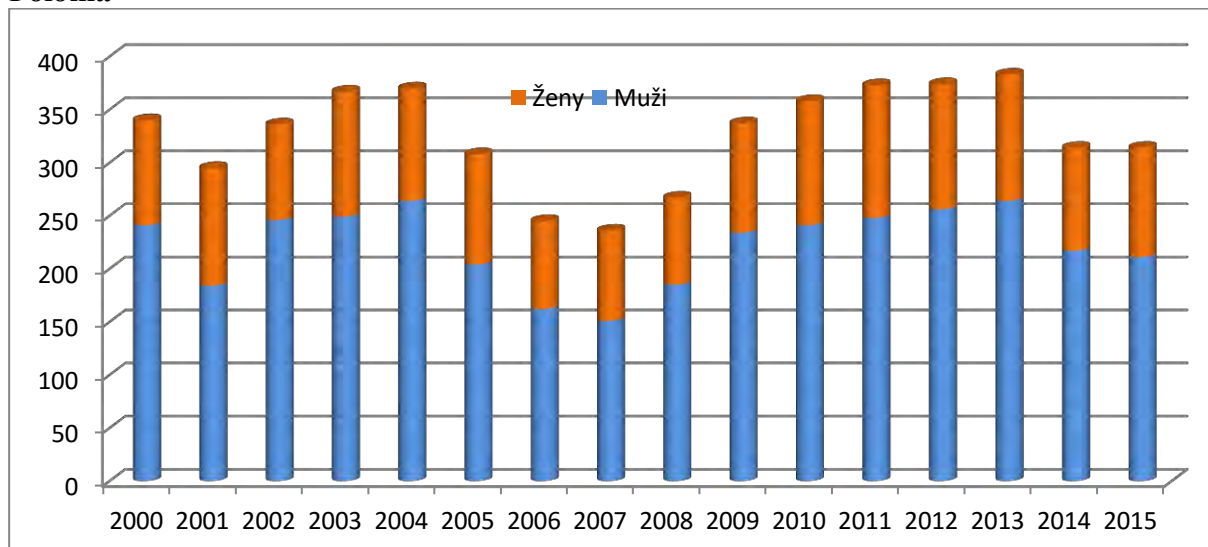
Z celkového počtu UoZ je podiel dlhodobo nezamestnaných UoZ takmer 66 %. Alarmujúci je aj fakt, že z počtu 4 765 dlhodobo evidovaných UoZ je až 3 675 v evidencii dlhšie ako 24 mesiacov.

Tab. 2-25: Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu v obci

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Muži	241	184	246	249	264	204	162	151	185	234	241	248	256	264	217	211
Ženy	99	111	90	118	106	104	83	85	82	103	117	125	118	119	97	103
Spolu	340	295	336	367	370	308	245	236	267	337	358	373	374	383	314	314

Zdroj: ÚPSVR Rožňava

Graf. 2-10: Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu v obci Gemerská Poloma

Z uvedených štatistických ukazovateľov vyplýva, že počet UoZ mužov je podstatne vyšší ako počet UoZ žien. Najviac UoZ žien bolo v roku 2011 a najmenej UoZ žien bolo v roku 2008. Najviac UoZ mužov bolo v roku 2004 a 2013 a najmenej UoZ mužov bolo v roku 2007.

2.9. ANALÝZY

2.9.1. Vonkajšie prostredie

STEEP analýza Súčasťou analýzy vonkajšieho prostredia je tzv. analýza STEEP faktorov, ktorá sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej oblasti. Jedná sa o rôzne faktory, ktoré pôsobia na vyššej ako miestnej úrovni, pričom majú vplyv na miestny rozvoj. Súhrn uvádza nasledujúca tabuľka, pričom pozitívne faktory označujeme ružovou farbou a negatívne modrou farbou. **STEEP analýza** - vplyv sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov vonkajšieho prostredia na rozvoj obce.

<i>SOCIÁLNO-KULTÚRNE</i>	<i>TECHNOLOGICKÉ</i>	<i>EKONOMICKÉ</i>	<i>ENVIRONMENTÁLNE</i>	<i>POLITICKO-PRÁVNE</i>
Starnutie populácie	Akcelerácia vývoja techniky a technológií	Dopady ekonomickej krízy	Rastúci priemysel je zdrojom znečistenia životného prostredia v celosvetovom meradle	Obyvatelia nemajú dôveru v inštitúcie.
Migrácia obyvateľov Slovenska za	Zlepšuje sa prístup k informáciám,	Zmena podielu na výnose dane z	Zdravotné dôsledky znečistenia sa prejavujú najmä aj v	Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR

štúdiom a prácou do zahraničia	komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia, rozvíja sa spolupráca na diaľku	príjmov fyzických osôb na 68Zmena podielu na výnose dane z pr,5 % pre samosprávy s prognózou na úroveň 70,3 %	prostredí MR znečistením vzduchu emisiami z priemyslu a dopravy, znečistením povrchových vôd a ostatných zložiek životného prostredia	
Nezamestnanosť	Zvyšujú sa technické možnosti domácej zábavy	Nárast vysokoškolsky a stredoškolsky vzdelaných ľudí bez uplatnenia	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	EŠIF na roky 2014 – 2020
Záujem časti verejnosti o aktívne trávenie voľného času	Kontakt samosprávy s obyvateľmi prostredníctvom technológií	Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa	Nárast biodiverzity	Daňová politika – Zrušenie záväzku zníženia sadzby DPH na 19 %
Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách, deti a mládež na internete namiesto pohybu vonku	Využívanie sociálnych sietí	Počet návštevníkov Slovenska a MR sa znižuje		Sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny: dôchodcovia, študenti, MRK
Zneužívanie drog a alkoholu u čoraz mladších detí	Narastá individuálne zabezpečenie ciest do zahraničia pomocou internetu	Priaznivý vývoj referenčných úrokových sadzieb Euribor		Vymožiteľnosť práva – nedôvera občanov a podnikateľov
Konzervatívna povaha obyvateľstva, správanie sa na základe kultúrnych, náboženských zvyklostí	Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi	Miera inflácie dosiahla oproti roku 2013 zápornú hodnotu v priemere - 0,1 %		Nárast štátnej byrokracie
Prehlbujúci sa rozdiel v životnej úrovni rôznych skupín byvateľstva		Nárast obyvateľov bez vzdelania		

2.9.2. Všeobecný rámec rozvoja

1. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce Gemerská Poloma v oblasti pozemných komunikácií.

2. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci Gemerská Poloma je rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znížovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré sú obcou pravidelne čistené. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samospráv - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obce poskytujú jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obce poskytujú sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obce podporujú neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obce sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadili nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú

povinnosti obcí pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

6. Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obciach vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja obce o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec v súlade so svojim zámerom organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na svojom území. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obcí je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plnia obce najmä úlohy: spolupracujú s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracujú s príslušnou komisiou, pripravujú analýzy turistickej aktivity a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracujú na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obce, pripravujú návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracujú so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracujú pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, riešia podnety a návrhy. Obec zabezpečuje styk samospráv s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľajú sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľajú sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu v obci a jej okolí.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

2.9.1. SWOT analýzy

SWOT analýza Oblasť sociálnych politík Gemerská Poloma	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">➤ Ústretovosť samosprávy voči obyvateľom obce➤ Existujúca kapacita voľnej kvalifikovanej pracovnej sily➤ Bohatý kultúrny život, udržiavanie tradícií➤ Dobré medziľudské vzťahy – rodinné vzťahy, tradícia rodiny, medzigeneračná úcta a zodpovednosť➤ Dostatok spoločenských organizácií➤ Dostatok záujmových organizácií➤ Občianske združenia➤ Športové aktivity➤ Rodisko a pôsobisko významných osobností➤ Partnerská spolupráca s Polomami➤ Poskytovanie príspevku dôchodcom na spoločné stravovanie➤ Príprava poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti prostredníctvom zdravotníckeho zariadenia ADOS➤ Terénna sociálna práca realizovaná v spolupráci s FSR➤ Využívanie inštitútu Asistenta učiteľa – zlepšenie prístupu rómskych detí k vzdelávaniu➤ Individuálna pomoc pre MRK a ľudí v hmotnej núdzi➤ Dobrá vybavenosť obce➤ Rekonštruovaná MŠ➤ Rekonštruovaná ZŠ P.K.Hostinského➤ Upravené okolie školy➤ Obecný amfiteáter v parku pred základnou školou➤ Zdravotné stredisko➤ Lekáreň➤ Knižnica➤ Hasičská zbrojnica, DHZ, DHZO➤ Kvalitná obchodná sieť➤ Pošta➤ Multifunkčné ihrisko➤ Futbalové ihrisko➤ Telocvičňa (areál ZŠ) – využívajú aj	<ul style="list-style-type: none">➤ Dlhodobá vysoká miera nezamestnanosti➤ Zhoršovanie štruktúry nezamestnanosti – nárast podielu rizikových skupín, najmä dlhodobo nezamestnaných➤ Nevyužívanie potenciálu početne významnej rómskej menšiny➤ Narastajúci odchod kvalifikovanej pracovnej sily a mladých ľudí➤ Vysoká nezamestnanosť príslušníkov MRK a ich zlá sociálna situácia➤ Skupina neprispôsobivých obyvateľov a nerešpektovanie spoločenského správania a spolunažívania➤ Rastúca kriminalita➤ Nízka úroveň agility a účasti občanov na verejnom živote➤ Nezáujem občanov o spoločenské dianie (kultúrne, športové)➤ Nedostatočné využívanie existujúcich zariadení pre voľný čas➤ Nízka návštevnosť existujúcich podujatí➤ Chýbajúce zariadenia pre starších a zdravotne postihnutých občanov, napríklad denný stacionár➤ Chýbajúce poskytovanie niektorých zdravotných služieb najmä stomatológ, pediater, geriatier.➤ Nepriaznivý vývoj v demografickej skladbe obyvateľstva➤ Nedostatočne rozvinuté možnosti trávenia voľného času➤ Chýbajúce vhodné priestory pre voľnočasové aktivity pre občanov➤ Zrušené nefunkčné kúpalisko➤ Zlý technický stav budovy bývalého kina➤ Málo detských ihrísk➤ Slabšia miera informovanosti občanov➤ Chýba viac informačných tabúl

<p>obyvatelia obce</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Posilňovňa – svojpomocne vybudovaná občanmi➤ Spoločenská sála pri Obecnom úrade➤ Budova bývalého kina, kde sa realizujú kultúrne podujatia➤ Policajná stanica Okresného riaditeľstva Policajného zboru➤ Dva domy smútku a cintoríny➤ Dva kostoly➤ Fara➤ Dobrý stav kultúrnych a historických pamiatok➤ Dostatok športovísk v obci	<p>informujúcich o zaujímavostiach obce a najmä okolia – náučné chodníky</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Nedostatočne vytvorené podmienky pre rozvoj bytovej a domovej výstavby➤ Znehodnocovanie domov v historickej časti bývalej Polomy➤ Neudržiavané bývanie a záhrady časti obyvateľstva
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">➤ Využitie programov EÚ na zvýšenie sociálneho rozvoja, vzdelanostnej a kultúrnej úrovne➤ Zlepšovanie občianskej vybavenosti➤ Využívanie aktívnych opatrení trhu práce➤ Aktívna spolupráca samosprávy obce s podnikateľmi z obce➤ Prehlbovanie spolupráce a partnerstva s partnermi➤ Rekonštrukcia budov patriacich pod správu obcí a zriadenie zariadení pre voľnočasové aktivity pre mládež a spoločné podujatia pre starších obyvateľov➤ Vybudovanie oddychovej zóny pri bývalom kúpalisku➤ Vybudovanie náučných trás a a chodníkov➤ Bytová a domová výstavba – blízkosť okresného mesta	<ul style="list-style-type: none">➤ Nedostatočné financovanie obcí➤ Zvyšovanie administratívnej záťaže vo verejnej správe➤ Starnutie obyvateľstva➤ Odchod mladých ľudí za prácou mimo územia regiónu a SR➤ Nárast počtu neprispôsobivých občanov - prisťahovanie

SWOT analýza Oblasť hospodárskych politík Gemerská Poloma	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">➤ Ložisko masťenca – najvýznamnejšie v Európe➤ Pripravovaná ťažba a úprava masťenca➤ Dobrá geografická poloha a dostupnosť obce	<ul style="list-style-type: none">➤ Zrušená osobná železničná doprava➤ Nedostatok pracovných príležitostí v obci➤ Nevysporiadané vlastnícke vzťahy a rozdrobenosť vlastníctva➤ Časť miestnych komunikácií je

<ul style="list-style-type: none">➤ Postavenie obce v regióne – jedna z najväčších obcí, počtom obyvateľov, rozlohou a bohatými tradíciami➤ Blízkosť a dobrý prístup do okresného mesta➤ Poľnohospodárske družstvo Gemerská Poloma – rastlinná a živočíšna výroba, predaj z dvora➤ Vybudovaná technická infraštruktúra, vodovod, plyn, kanalizácia➤ Dostatok občerstvovacích zariadení➤ Ubytovacie zariadenia - Garni Hotel (23), lesnícka chata Zámoček Podsúl'ová (16), Apartmán Chalupa (4+2)➤ Cukrárenská výroba➤ Dve súkromné pálenice➤ Remeselná výroba tradičných remesiel➤ V časti obce sú miestne komunikácie opravené➤ Pripravovaná optická sieť➤ Dobrá dostupnosť telekomunikačných sietí, a TV➤ Dobré zabezpečenie dostupnosti hromadnou dopravou	<p>neopravená</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Nedostatočne rozvinutá sieť služieb pre turizmus a cestovný ruch➤ Málo značených turistických trás, iba na hraniciach katastra 3 trasy spolu 9,0 km - červená medzinárodná E8 - 4,8 km, žltá - 2,1 km a zelená - 2,1 km)➤ Chýbajúce cyklotrasy (prechádza iba Hnilecká magistrála 3,5 km po hlavnej ceste)➤ Chýbajúce niektoré služby obyvateľstvu (kaderníctvo, cukráreň, opravovne, čistiareň ...)Chýbajú obchodné prevádzky - zelenina/ovocie, textil/obuv, drogeria
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">➤ Vybudovanie cyklotrasy➤ Využitie možností podporných fondov EÚ určených pre rozvoj zaostalých regiónov➤ Využitie bohatej histórie a bohatého kultúrneho dedičstva na rozvoj obce a na vytváranie pracovných miest➤ Rozvíjanie poľnohospodárskej výroby➤ Obnovenie tradícií ovocinárstva➤ Blízkosť historického pamiatkového areálu Betliar➤ Blízkosť a dobrý prístup do okresného mesta➤ Ložisko mastenca – najvýznamnejšie v Európe➤ Spreádzkovanie optickej siete➤ Vybudovanie R2	<ul style="list-style-type: none">➤ Spor o licenciu na ťažbu mastenca – prebiehajúca medzinárodná arbitráž➤ Nie veľmi vhodné a konkurencieschopné podmienky na rozvoj cestovného ruchu➤ Málo pracovných príležitostí➤ Cenová konkurencia tovarov a služieb normy a podmienky EÚ➤ Zlá legislatíva v oblasti daní z ťažby nerastných surovín➤ Nedostatok nástrojov na lokálnej úrovni na podporu vytvárania pracovných miest➤ Odstavenie premávky na ceste 533

SWOT analýza Oblasť environmentálnych politík Gemerská Poloma	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">➤ Krásne prírodné prostredie➤ Bohatá zeleň v obci - park pred školou, Hviezdoslavova ulica➤ Novovybudovaná kanalizácia a ČOV➤ Zber, preprava a nakladanie s odpadmi, triedenie a recyklácia odpadov, zhodnocovanie odpadov, zneškodňovanie odpadov➤ Dobrá kvalita životného prírodného prostredia➤ Udržiavanie čistoty v obci➤ Čistota verejných priestranstiev v obci➤ Rozvinuté individuálne kompostovanie➤ Obec má nové VZN o kanalizácii➤ Celá obec je napojená na verejný vodovod➤ Automobilová doprava nezaťažuje veľmi obec	<ul style="list-style-type: none">➤ Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu➤ Turisticky nevyužitú prírodnú danosť➤ Pomalý priebeh odstraňovania divokých skládok➤ Rastúce divoké skládky (na hranici intravilánu)➤ Nie je vybudovaný zberný dvor v obci➤ Časť občanov nedodríava pokyny na triedenie odpadu➤ Nízke povedomie a znalosti občanov o spôsobe nakladania s odpadmi➤ Likvidácia odpadov v obci nie je komplexne doriešená➤ Vysoké energetické nároky existujúcich domov a budov➤ Znečistené vodné toky – vypúšťanie splaškov z domácností➤ Vysoké poplatky za odvoz odpadov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">➤ Efektívne spracovanie odpadu➤ Program – Zelená domácnostiam➤ Spustenie prevádzky kanalizácie a napojenie sa väčšiny obyvateľov na kanalizáciu➤ Udržiavanie kvality ŽP➤ Využívať verejnoprospešné práce pri údržbe ŽP a čistoty v obci a v okolí svojho bývania	<ul style="list-style-type: none">➤ Nízka miera vymožitelnosti práva a postihov v oblasti životného prostredia➤ Nezodpovednosť občanov voči životnému prostrediu➤ Nezaujímajú obyvateľov o napojenie sa na kanalizáciu➤ Ťažba a spracovanie mastenca➤ Presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných zdrojov

2.9.2. Problémová analýza

Audit problémov

Sociálna oblasť	
1 Nezaujímajú obyvateľstva o dianie v obci a účasti na verejnom živote	
<ul style="list-style-type: none">➤ Slabšia informovanosť obyvateľov (zlepšiť prenos informácií)➤ Nezaujímajú občanov o spoločenské dianie (kultúrne, športové...)➤ Nízka úroveň agility a účasti občanov na verejnom živote➤ Chýba viac informačných tabúl informujúcich o zaujímavostiach obce a okolia	

2. Nevyužívanie potenciálu početne významnej rómskej menšiny <ul style="list-style-type: none">➤ Nevyužívaný vysoký počet nezamestnaných MRK
3. Nepriaznivý vývoj v demografickej skladbe obyvateľstva <ul style="list-style-type: none">➤ Odchod obyvateľov, najmä mladých ľudí➤ Nedostatočne vytvorené podmienky pre rozvoj bytovej a domovej výstavby - prisťahovanie a udržanie mladých rodín
4. Rast počtu neprispôsobivých obyvateľov <ul style="list-style-type: none">➤ Riziko rastu kriminality a zhroršovania spolunažívania➤ Neudržiavané bývanie a záhrady časti obyvateľstva➤ Znehodnocovanie domov v historickej časti bývalej Malej Polomy
5. Dlhodobá vysoká miera nezamestnanosti najmä rizikových skupín <ul style="list-style-type: none">➤ Dlhodobý odliv kvalifikovanej pracovnej sily➤ Nevyužívanie potenciálu početne významnej rómskej menšiny➤ Nedostatok pracovných príležitostí pre rizikové skupiny obyvateľstva (absolventi, ZPS, seniori, MRK)➤ Strata pracovných návykov, strata motivácie➤ Vysoká nezamestnanosť príslušníkov MRK a ich zlá sociálna situácia➤ Zhoršovanie štruktúry nezamestnanosti➤ Rast počtu občanov so základným vzdelaním, alebo neukončeným základným vzdelaním
6. Chýbajúce služby a zariadenia pre starších a zdravotne postihnutých občanov <ul style="list-style-type: none">➤ Denný stacionár➤ Zariadenie pre dlhodobý pobyt
7. Chýbajúce niektoré zdravotné služby <ul style="list-style-type: none">➤ Najmä stomatológ, pediater, geriater a pod
8. Chýbajúce vhodné priestory pre voľnočasové aktivity pre občanov <ul style="list-style-type: none">➤ Nedostatočne rozvinuté možnosti trávenia voľného času➤ Znížená schopnosť udržiavať niektoré kultúrne a športové zariadenia a podujatia➤ Zrušené nefunkčné kúpalisko bez náhradnej alternatívy➤ Zlý technický stav budovy bývalého kina➤ Málo detských ihrísk➤ Nedostatok kultúrneho vyžitia➤ Nedostatočné využívanie existujúcich zariadení pre voľný čas➤ Nízka návštevnosť existujúcich podujatí
9. Zhoršujúci sa stav časti budov v majetku obce <ul style="list-style-type: none">➤ domy smútku, hasičská zbrojnica, policajná stanica, budova CO, stará knižnica, stará škola, budova kina

Ekonomická oblasť
1. Nedostatok pracovných príležitostí v obci <ul style="list-style-type: none">➤ Potenciál pre rozvíjanie poľnohospodárstva➤ Tradície a potenciál obnovy ovocinárstva➤ Príprava ťažby a spracovania masenca➤ Potenciál pre rozvoj tradičných remesiel
2. Nevysporiadané vlastnícke vzťahy a rozdrobenosť vlastníctva pozemkov <ul style="list-style-type: none">➤ Problém realizácie investičných aktivít
3. Nízka atraktivita obce pre návštevníkov <ul style="list-style-type: none">➤ Nedostatočne rozvinutá sieť služieb pre turizmus a cestovný ruch➤ Málo značených turistických trás (sú iba okrajovo na hraniciach katastra)➤ Chýbajúce cyklotrasy➤ Obec nemá potenciál pre rozvoj cestovného ruchu➤ Potreba trvalej starostlivosti o pamiatky
4. Chýbajúce služby obyvateľstvu <ul style="list-style-type: none">➤ Chýbajúce služby - kaderníctvo, cukráreň, opravovne, čistiareň ..➤ Chýbajúce obchodné prevádzky - zelenina/ovocie, textil/obuv, drogéria/kozmetika
5. Časť miestnych komunikácií je v zlom stave <ul style="list-style-type: none">➤ Časť komunikácií a chodníkov je v zlom technickom stave

Environmentálna oblasť
1. Divoké skládky na hranici intravilánu obce <ul style="list-style-type: none">➤ Nezodpovednosť občanov voči životnému prostrediu➤ Nízka miera vymožitelnosti práva a postihov v oblasti životného prostredia
2. Nízke povedomie a znalosti občanov o spôsobe nakladania s odpadmi <ul style="list-style-type: none">➤ Časť občanov nedodržiava pokyny na triedenie odpadu➤ Nezodpovednosť občanov voči životnému prostrediu➤ Nezáujem obyvateľov o napojenie sa na verejnú kanalizáciu
3. Likvidácia odpadov nie je v obci zatiaľ komplexne doriešená <ul style="list-style-type: none">➤ Nie je vybudovaný zberný dvor v obci➤ Efektívne spracovanie odpadu➤ Znečistené vodné toky - vypúšťanie splaškov z domácností a TKO
4. Vysoké energetické nároky existujúcich domov a budov <ul style="list-style-type: none">➤ Príležitosť programu Zelená domácnostiam

Analýza (matrica) problémov

Analýza problémov Gemerská Poloma - Sociálna oblasť										
Problémy		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Nezáujem obyvateľstva o dianie v obci a účasti na verejnom živote	Nevyužívanie potenciálu rómskej menšiny	Nepriaznivý vývoj v demografickej skladbe obyvateľstva	Rast počtu neprispôsobivých obyvateľov	Dlhodobá vysoká miera nezamestnanosti najmä rizikových skupín	Chýbajúce služby a zariadenia pre starších a zdravotne postihnutých občanov	Chýbajúce niektoré zdravotné služby	Chýbajúce vhodné priestory pre voľnočasové aktivity občanov	Zhoršujúci sa stav časti budov v majetku obce
1	Nezáujem obyvateľstva o dianie v obci a účasti na verejnom živote		0	1	1	1	0	0,5	0	0
2	Nevyužívanie potenciálu rómskej menšiny	1		0	1	1	0	0	0	0
3	Nepriaznivý vývoj v demografickej skladbe obyvateľstva	0	1		0,5	1	0	0	0	0
4	Rast počtu neprispôsobivých obyvateľov	0	0	0,5		0,5	0	0	0	0
5	Dlhodobá vysoká miera nezamestnanosti najmä rizikových skupín	0	0	0	0,5		0	0	0	0
6	Chýbajúce služby a zariadenia pre starších a zdravotne postihnutých občanov	1	1	1	1	1		1	0,5	1
7	Chýbajúce niektoré zdravotné služby	0,5	1	1	1	1	0		0	0,5
8	Chýbajúce vhodné priestory pre voľnočasové aktivity občanov	1	1	1	1	1	0,5	1		1
9	Zhoršujúci sa stav časti budov v majetku obce	1	1	1	1	1	0	0,5	0	
Výsledok		4,5	5	5,5	7	7,5	0,5	3	0,5	2,5

Výsledné poradie dôležitosti problémov a identifikácia kľúčových problémov v sociálnej oblasti

Poradie	Problém	Počet bodov
1	Dlhodobá vysoká miera nezamestnanosti najmä rizikových skupín	7,5
2	Rast počtu neprispôsobivých obyvateľov	7
3	Nepriaznivý vývoj v demografickej skladbe obyvateľstva	5,5
4	Nevyužívanie potenciálu rómskej menšiny	5
5	Nezáujem obyvateľstva o dianie v obci a účasti na verejnom živote	4,5
6	Chýbajúce niektoré zdravotné služby	3
7	Zhoršujúci sa stav časti budov v majetku obce	2,5
8-9	Chýbajúce služby a zariadenia pre starších a zdravotne postihnutých občanov	0,5
8-9	Chýbajúce vhodné priestory pre voľnočasové aktivity občanov	0,5

Analýza problémov Gemerská Poloma - Ekonomická oblasť						
Problémy		1	2	3	4	5
		Nedostatok pracovných príležitostí v obci	Nevysporiadané vlastnícke vzťahy a rozdrobenosť vlastníctva	Nízka atraktivita obce pre návštevníkov	Chýbajúce služby obyvateľstvu	Časť miestnych komunikácií je v zlom stave
1	Nedostatok pracovných príležitostí v obci		0,0	0,0	0,0	0,0
2	Nevysporiadané vlastnícke vzťahy a rozdrobenosť vlastníctva	1,0		0,0	0,0	0,0
3	Nízka atraktivita obce pre návštevníkov	1,0	1,0		1,0	1,0
4	Chýbajúce služby obyvateľstvu	1,0	1,0	0,0		1,0
5	Časť miestnych komunikácií je v zlom stave	1,0	1,0	0,0	0,0	
Výsledok		4,0	3,0	0,0	1,0	2,0

Výsledné poradie dôležitosti problémov a identifikácia kľúčových problémov v ekonomickej oblasti

Poradie	Problém	Počet bodov
1	Nedostatok pracovných príležitostí v obci	4,0
2	Nevysporiadané vlastnícke vzťahy a rozdrobenosť vlastníctva	3,0

3	Časť miestnych komunikácií je v zlom stave	2,0
4	Chýbajúce služby obyvateľstvu	1,0
5	Nízka atraktivita obce pre návštevníkov	0,0

Analýza problémov Gemerská Poloma - Environmentálna oblasť					
Problémy		1	2	3	4
		Divoké skládky na hranici intravilánu obce	Nízke povedomie a znalosti občanov o spôsobe nakladania s odpadmi	Likvidácia odpadov nie je v obci komplexne doriešená	Vysoké energetické nároky existujúcich domov a budov
1	Divoké skládky na hranici intravilánu obce		1,0	0,0	0,0
2	Nízke povedomie a znalosti občanov o spôsobe nakladania s odpadmi	0,0		0,0	0,0
3	Likvidácia odpadov nie je v obci komplexne doriešená	1,0	1,0		1,0
4	Vysoké energetické nároky existujúcich domov a budov	1,0	1,0	0,0	
Výsledok		2,0	3,0	0,0	1,0

Výsledné poradie dôležitosti problémov a identifikácia kľúčových problémov v environmentálnej oblasti

Poradie	Problém	Počet bodov
1	Nízke povedomie a znalosti občanov o spôsobe nakladania s odpadmi	3,0
2	Divoké skládky na hranici intravilánu obce	2,0
3	Vysoké energetické nároky existujúcich domov a budov	1,0
4	Likvidácia odpadov nie je v obci komplexne doriešená	0,0

2.9.3. Analýza vplyvu dokumentov KSK

PHSR KSK 2016-2022

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK

2016-2022, ako aj Partnerská dohoda 2014 – 2020, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR KSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v swot analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín. Z hľadiska priorít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK 2016-2022 sa územia obce dotýkajú priamo nasledovné oblasti a priority:

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	
Cieľová skupina	podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách, investori obec,
2. Technická infraštruktúra	
Cieľová skupina	obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie	
Cieľová skupina	obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo	
Cieľová skupina	nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport	
Cieľová skupina	deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produkívnom veku,
6. Kultúra	
Cieľová skupina	Obyvateľstvo, podnikateľské subjekty, návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation	
Cieľová skupina	obec, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť	

Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,	
10. Informatizácia obce	
Cieľová skupina	
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,	

ÚPN – VÚC Košický kraj

Pre riešené územie obce sú platné záväzné regulatívy ÚPN-VÚC Košický kraj, zmeny a doplnky 2014 . Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia obce sú viazané v nasledovných základných oblastiach	
1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry	6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
2. V oblasti hospodárstva	7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky	8. V oblasti sociálnej infraštruktúry
4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu	9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva	

2.9.1. Analýza potenciálu obce

Rozvojový potenciál obce Gemerská Poloma

Sociálna oblasť	Ekonomická oblasť	Environmentálna oblasť
➤ Využitie systému sociálnej ekonomiky v obci pri riešení zamestnania rizikových skupín, najmä MRK	➤ Rozvoj poľnohospodárskej výroby, fariem a ovocinárstva	➤ Zlepšenia vzťahu obyvateľstva k životnému prostrediu
➤ Vytváranie podmienok budovania satelitného bývania okresného mesta najmä pre mladé rodiny	➤ Spracovanie a predaj produktov poľnohospodárskej výroby (spracovanie mlieka, spracovanie ovocia)	➤ Zlepšenie kvality životného prostredia v obci
➤ Aktívnejšie zapájanie sa obyvateľov do života obce a budovanie dobrého spolunažívania	➤ Ťažba a spracovanie masenca	➤ Vytvorenie komplexného systému likvidácie odpadov v obci
➤ Rozvíjanie komunálnych služieb	➤ Rozvoj služieb obyvateľstvu	➤ Využitie programu "Zelená domácnostiam" občanmi obce

3. STRATEGICKÁ ČASŤ PHSR OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017 - 2025

3.1. VÍZIA

Vízia
Obec Gemerská Poloma je ekonomicky silná, pokojná a čistá obec s vidieckym charakterom, vhodná pre život mladých rodín, ale aj seniorov; je to miesto, kde žijú obyvatelia spokojný, plnohodnotný život s dobrými medziľudskými vzťahmi.

Strategický cieľ rozvoja obce
"Zvýšenie kvality života občanov v obci Gemerská Poloma"

3.2. PRIORITNÉ OBLASTI PODPORY

Prioritné oblasti		
PO/I	PO/II	PO/III
Oblasť sociálnych politík	Oblasť hospodárskych politík	Oblasť environmentálnych politík
Zameranie prioritných oblastí		
Starostlivosť o ľudské zdroje a kvalitu života obyvateľov obce.	Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť obce.	Ochrana a tvorba životného prostredia obce a jej okolia.

3.3. CIELE ROZVOJA OBCE

Všeobecné a špecifické ciele rozvoja obce

1. Oblasť sociálnych politík		
Všeobecný cieľ	I.	Skvalitnenie občianskej vybavenosti, komunálnych služieb a sociálnych podmienok v obci
Špecifické ciele	I./1	Zníženie vysokej miery nezamestnanosti najmä rizikových skupín
	I./2	Zastavenie rastu počtu neprispôsobivých občanov
	I./3	Spomalenie nepriaznivého vývoja v demografickej skladbe obyvateľstva
	I./4	Vytvorenie podmienok a naštartovanie využívania potenciálu rómskej menšiny
	I./5	Zvýšenie miery zapájania sa občanov a ich aktivizácie vo veciach verejných a v spoločenskom živote obce
	I./6	Zlepšenie dostupnosti zdravotných služieb v obci
	I./7	Zvýšenie počtu rekonštruovaných budov v majetku obce
	I./8	Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb v obci
	I./9	Vytvorenie lepších podmienok pre realizáciu voľnočasových aktivít občanov

2. Oblasť hospodárskych politík		
Všeobecný cieľ:	II.	Zlepšenie podmienok ekonomického rozvoja obce
Špecifické ciele:	II./1	Zvyšovanie počtu pracovných miest v obci
	II./2	Zlepšenie miery vysporiadania vlastníckych vzťahov a zníženie miery rozdrobenosti vlastníctva nehnuteľností
	II./3	Skvalitnenie stavu nerekonštruovanej časti miestnych komunikácií
	II./4	Rozšírenie služieb obyvateľstvu
	II./5	Zvýšenie atraktivity obce pre návštevníkov

3. Oblasť environmentálnych politík		
Všeobecný cieľ:	III.	Zvýšenie kvality životného prostredia v obci
Špecifické ciele:	III./1	Zlepšenie prístupu občanov v oblasti likvidácie odpadov
	III./2	Znižovanie miery záťaže životného prostredia divokými skládkami
	III./3	Znižovanie energetickej náročnosti domov a budov
	III./4	Vytvorenie komplexného systému likvidácie odpadov
	III./5	Budovanie a modernizácia infraštruktúry vodného a odpadového hospodárstva

3.4. FINANČNÁ NÁROČNOSŤ STRATÉGIE

Vzhľadom na historicko-spoločenský vývoj Slovenska a samotného regiónu a obce Gemerská Poloma je obdobie od roku 1989 a najmä od reformy miestnej samosprávy charakterizované relatívne vysokým investičným rozmachom. Objemy prostriedkov vynaložené a potrebné na rozvoj obcí a regiónov vysoko prekračujú možnosti vnútorných zdrojov. Je to spôsobené najmä zastaranou infraštruktúrou, do ktorej sa dlhé roky neinvestovalo a ktorá je finančne a materiálno najnáročnejšou oblasťou rozvoja obcí. Celý systém obnovy a rozvoja obcí a regiónov je v súčasnom období vybudovaný najmä na externých zdrojoch Európskej únie. Z tohto dôvodu aj pri zostavovaní cieľov stratégie a celého PHSR je kalkulovaná možnosť získania externých zdrojov, bez ktorých obce nie sú schopné zabezpečiť zásadnejšie rozvojové programy.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHSR sú:

Miestne zdroje financovania:

- Rozpočet obce
- Podnikateľské investície miestnych subjektov
- Miestny fundraising – systematická činnosť zameraná na získanie finančných prostriedkov
- Miestne pôžičky a granty

Externé zdroje financovania:

- Grantové zdroje
- Štrukturálne fondy EÚ (EŠIF) – NSRR 2014 – 2020
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka – PRV 2014 – 2020
- Štátne zdroje SR
- Iné zahraničné zdroje
- Iné malé granty
- Iné externé finančné zdroje
- Úvery a pôžičky pre obce
- Podnikateľské úvery a pôžičky
- Úvery a pôžičky občanom
- Zdroje nových investorov

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

Operačné programy 2014 – 2020

Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Pridelené finančné prostriedky v EUR
1.	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2 266 776 537
2.	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3 966 645 373
3.	Ľudské zdroje	MPSVR SR	2 204 983 517
4.	Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3 137 900 110
5.	Integrovaný regionálny OP	MPRV SR	1 754 490 415
6.	Efektívna verejná správa	MV SR	278 449 284
7.	Technická pomoc	ÚV SR	159 071 912
8.	Program rozvoja vidieka	MPRV SR	1 545 272 844
9.	Rybné hospodárstvo	MPRV SR	15 785 000
SPOLU			15 329 374 992

Operačné programy cieľa Európska územná spolupráca

P.č.	Operačný program	Orgán zodpovedný za prípravu a implementáciu
Programy cezhraničnej spolupráce		
1.	SK – CZ 2014 – 2020	MPRV SR
2.	SK – AT 2014 – 2020	MPRV SR
3.	PL – SK 2014 – 2020	MPRV SR
4.	SK – HU 2014 – 2020	MPRV SR
5.	ENI HU – SK – RO – UA 2014 – 2020	MPRV SR
Programy nadnárodnej spolupráce		
6.	Stredná Európa	UVSR
7.	ETC Dunaj	UVSR
Programy medziregionálnej spolupráce		
8.	INTERREG	MH SR
9.	ESPO	MDVRR SR
10.	INTERACT	BSK/MH SR
11.	URBACT	MDVRR SR
SPOLU		223 367 272 EUR

Prostriedky Európskej únie

Podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sú prostriedky Európskej únie a spoločné programy Slovenskej republiky a Európskej únie:

Prostriedky Európskej únie
Prostriedky Európskej únie sú definované v § 2 písm. e) zákona. Tieto prostriedky sa v Slovenskej republike poskytujú prostredníctvom certifikačného orgánu alebo Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. Z vecného hľadiska sú prostriedkami Európskej únie v programovom období 2014 – 2020 financované programy v rámci nasledovných fondov
Spoločné programy Slovenskej republiky a Európskej únie
Ustanovenie § 8 zákona systémovo upravuje možnosť použitia prostriedkov určených na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie aj v nasledujúcich rokoch. Pod pojmom spoločné programy Slovenskej republiky a Európskej únie sa rozumejú programy, ktorých: a. účastníkom je Slovenská republika, b. Európska únia poskytuje doplnkové zdroje na ich realizáciu (princíp adicionality) Financovanie zo štátneho rozpočtu zabezpečuje Slovenská republika prostredníctvom príslušného orgánu.

Európske štrukturálne a investičné fondy	Operačné programy financované z prostriedkov EÚ	Spoločné programy Slovenskej republiky a Európskej únie
<ul style="list-style-type: none">• Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)• Európsky sociálny fond (ESF)• Kohézny fond (KF)• Európsky námorný a rybársky fond (ENRF)• Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)• Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF)• Fond Európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD)• Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí (IZM)	<ul style="list-style-type: none">• OP Výskum a inovácie• OP Integrovaná infraštruktúra• OP Ľudské zdroje• OP Kvalita životného prostredia• Integrovaný regionálny OP• OP Efektívna verejná správa• OP Technická pomoc• OP Rybné hospodárstvo• Program rozvoja vidieka• Interreg V – A SK – CZ – 2014 – 2020• Interreg V – A SK – AT – 2014 – 2020• Interreg V – A SK – HU – 2014 – 2020• INTERACT III• OP potravinovej a základnej materiálnej pomoci	<ul style="list-style-type: none">• Programy cezhraničnej spolupráce (Interreg V – A PL -SK – 2014 – 2020)• Program ENI HU-SK-RO-UA - 2014-2020)• Programy nadnárodnej spolupráce (Program spolupráce stredná Európa 2014-2020, Dunajský nadnárodný program 2014-2020)• Programy medziregionálnej spolupráce (Interreg Europe)• Program LIFE• Programy medziregionálnej spolupráce (ESPON 2020, URBACT III 2014 - 2020)• Nástroj na prepojenie Európy (CEF)• Program Fondu Solidarity 2014 – 2020• Program pre Zamestnanosť a sociálne inovácie 2014 – 2020• Komunitárne programy CIP ICT PSP• Safer Internet – program Spoločenstva na podporu bezpečnejšieho používania internetu a nových online technológií

3.5. ZDROJE FINANCOVANIA PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a

sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Indikatívny finančný rámec PHSR obce Gemerská Poloma 2017 – 2025 v tis EUR

2017-2025	Štátny rozpočet	Regionál ne zdroje	Miestne zdroje	Fond EÚ	Súkrom né zdroje	Spolu
Oblasť sociálnych politík						
I./1						
I./2						
I./3						
I./4						
I./5						
I./6						
I./7						
I./8						
I./9						
Oblasť hospodárskych politík						
II./1						
II./2						
II./3						
II./4						
II./5						
Oblasť environmentálnych politík						
III./1						
III./2						
III./3						
III./4						
III./5						
SPOLU						

Finančná náročnosť realizácie stratégie je značne vysoká, celkový objem potrebných prostriedkov prekračuje finančné možnosti obce. Vlastné zdroje pre naplnenie cieľov stratégie (obecné, súkromné, investičné) predstavujú 74,3 % objemu potrebných prostriedkov, čo je veľmi vysoký podiel vlastného financovania. Údaj je ovplyvnený najmä vysokou súkromnou investíciou firmy Eurotalco v oblasti úpravy masenca. Ak odpočítame túto investíciu, tak nám vyjde, že vlastné zdroje predstavujú iba **23,3%** objemu potrebných prostriedkov. Z čoho je zrejmé, že riešená lokalita nedisponuje potrebným objemom prostriedkov, ktorý by dosiahol aspoň 50 % úroveň kofinancovania. Je to spôsobené i veľmi nízkou pravdepodobnosťou získania vhodných investorov.

Potrebná výška externých zdrojov (t.j. národných zdrojov, zdrojov EÚ) dosahuje úroveň 25,7 % z celkového potrebného objemu. V prípade abstrahovania od investície na úpravu masenca je to však až 76,7% externých zdrojov potrebných na realizáciu projektových zámerov. Na prefinancovanie si tieto prostriedky samospráva a miestne subjekty budú musieť zabezpečiť z vlastných zdrojov a formou úverov. Samozrejme je otázne ako budú subjekty a obec Gemerská Poloma úspešní pri získavaní externých prostriedkov.

4. PROGRAMOVÁ ČASŤ PHSR OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017-2025

4.1. PRIORITNÉ OBLASTI A PROJEKTOVÉ ZÁMERY

1. Oblasť sociálnych politík		
Všeobecný cieľ	I.	Skvalitnenie občianskej vybavenosti, komunálnych služieb a sociálnych podmienok v obci
Špecifický cieľ	I./ 1	Zníženie vysokej miery nezamestnanosti najmä rizikových skupín
Opatrenie	1.1.A	Vytvorenie pracovných miest v obecnom podniku
Projektové zámery		Zriadenie pracovných miest pre rizikové skupiny v obecnom podniku
Opatrenie	1.1.B	Poradenské a vzdelávacie služby v oblasti zamestnanosti
Projektové zámery		Špeciálne zamerané aktivity KC
Špecifický cieľ	I./ 2	Zastavenie rastu počtu neprispôsobivých občanov
Opatrenie	1.2	Vzdelávanie a individuálna práca s neprispôsobivými občanmi
Projektové zámery		Špecificky zamerané aktivity KC a TSP
		Aktivity s mladými ľuďmi z rizikového prostredia
Špecifický cieľ	I./ 3	Spomalenie nepriaznivého vývoja v demografickej skladbe obyvateľstva
Opatrenie	1.3	Rozvoj bývania a podpora prísťahovania mladých rodín
Projektové zámery		Príprava pre novú bytovú a domovú výstavbu
		Získanie záujemcov o výstavbu domov a bytov, najmä mladých rodín
		Vypracovanie projektovej dokumentácie a stavebného povolenia pre výstavbu a rekonštrukciu obecných nájomných bytov
		Výstavba nájomných bytov
		Budovanie základnej infraštruktúry k stavebným pozemkom
Špecifický cieľ	I./ 4	Vytvorenie podmienok a naštartovanie využívania potenciálu rómskej menšiny
Opatrenie	1.4	Realizácia sociálnych programov pre MRK
Projektové zámery		Zapojenie sa do programu Terénna sociálna práca
		Zapojenie sa do programu Asistent učiteľa

		<i>Zriadenie a činnosť Komunitného centra</i>
Špecifický cieľ	I./ 5	Zvýšenie miery zapájania sa občanov a ich aktivizácie vo veciach verejných a v spoločenskom živote obce
Opatrenie	1.5	Podpora občianskych aktivít
<i>Projektové zámery</i>		<i>Podpora akcií a podujatí v obci Gemerská Poloma</i>
		<i>Podpora spolkovej činnosti v obci</i>
Špecifický cieľ	I./ 6	Zlepšenie dostupnosti zdravotných služieb v obci
Opatrenie	1.6	Podpora zdravotných služieb v obci
<i>Projektové zámery</i>		<i>Rozšírenie zdravotníckych služieb (stomatológ, pediater, ADOS)</i>
		<i>Rekonštrukcia zdravotného strediska</i>
Špecifický cieľ	I./ 7	Zvýšenie počtu rekonštruovaných budov v majetku obce
Opatrenie	1.7	Obnova budov v majetku obce
<i>Projektové zámery</i>		<i>Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice</i>
		<i>Rekonštrukcia MŠ</i>
		<i>Rekonštrukcia budovy kina</i>
		<i>Rekonštrukcia Policajnej stanice</i>
		<i>Rekonštrukcia interiéru hotela v obci Gemerská Poloma</i>
		<i>Rekonštrukcia Domov smútku (2)</i>
		<i>Rekonštrukcia starej knižnice</i>
Špecifický cieľ	I./ 8	Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb v obci
Opatrenie	1.8	Podpora sociálne odkázaných rodín a občanov
<i>Projektové zámery</i>		<i>Realizácia obecných podporných programov sociálne odkázaných rodín a občanov</i>
Špecifický cieľ	I./ 9	Vytvorenie lepších podmienok pre realizáciu voľnočasových aktivít občanov
Opatrenie	1.9	Podpora voľnočasových aktivít
<i>Projektové zámery</i>		<i>Vybudovanie oddychového areálu v blízkom okolí obce (altánku pre miestnych obyvateľov, na voľnočasové aktivity)</i>
		<i>Rekonštrukcia futbalového ihriska a oplotenie, vybudovanie tréningového ihriska</i>
		<i>Vybudovanie príslušenstva k futbalovému ihrisku (šatne, tribúny, sociálne zariadenia)</i>
		<i>Rekonštrukcia telocvične</i>
		<i>Rekonštrukcia priestorov pre potreby Klubu dôchodcov</i>
		<i>Vybudovanie areálu športovej strelnice</i>
		<i>Asanácia bývalého kúpaliska</i>

2. Oblasť hospodárskych politík		
Všeobecný cieľ:	II.	Zlepšenie podmienok ekonomického rozvoja obce
Špecifický cieľ	II./ 1	Zvyšovanie počtu pracovných miest v obci
Opatrenie	2.1	Podpora udržania a tvorby pracovných miest
<i>Projektové zámery</i>		<i>Dobudovanie a rozbehnutie úpravne mastenca do roku 2018</i>
		<i>Projekty Poľnohospodárskeho družstva v Gemerskej Polome</i>
		<i>Podpora rozvoja moderných foriem poľnohospodárstva a predaja z dvora</i>
		<i>Podpora podnikania v oblasti včelárstva</i>
		<i>Podpora mikro a malého podnikania v obci</i>
Špecifický cieľ	II./ 2	Zlepšenie miery vysporiadania vlastníckych vzťahov a zníženie miery rozdrobenosti vlastníctva nehnuteľností
Opatrenie	2.2	Pozemkové úpravy
<i>Projektové zámery</i>		<i>Realizácia jednoduchých pozemkových úprav v obci Gemerská Poloma – časť Konopiská</i>
Špecifický cieľ	II./ 3	Skvalitnenie stavu nerekonštruovanej časti miestnych komunikácií
Opatrenie	2.3	Obnova a budovanie miestnych komunikácií
<i>Projektové zámery</i>		<i>Výbudovanie spevnenej plochy pri cintorínoch obce Gemerská Poloma</i>
		<i>Rekonštrukcia a údržba všetkých chodníkov v obci</i>
		<i>Výstavba nových chodníkov v obci</i>
		<i>Úprava miestnych komunikácií</i>
		<i>Vyspádovanie a oprava cestných rigolov</i>
		<i>Rekonštrukcia mostu pri Obecnom úrade v obci Gemerská Poloma</i>
		<i>Údržba mostu pri hasičskej zbrojnici v obci Gemerská Poloma</i>
Špecifický cieľ	II./ 4	Rozšírenie služieb obyvateľstvu
Opatrenie	2.4	Rozvoj služieb obyvateľstvu
<i>Projektové zámery</i>		<i>Údržba areálu cintorínov</i>
		<i>Podpora vybavenosti ZŠ a MŠ učebnými pomôckami</i>
		<i>Kamerový systém</i>
		<i>Zavedenie optického internetového kábla</i>
		<i>Napojenie obecných budov na optickú sieť</i>

Špecifický cieľ	II./ 5	Zvýšenie atraktivity obce pre návštevníkov
Opatrenie	2.5	Rozvíjanie atraktívnosti obce
<i>Projektové zámery</i>		<i>Vybudovanie turistickej trasy a napojenie na existujúce turistické trasy</i>
		<i>Vybudovanie náučného chodníka vedúceho k prameňom pitnej vody</i>
		<i>Vybudovanie informačnej tabule, propagujúcej atraktivity obce a jej okolia pred budovou Obecného úradu v Gemerskej Polome</i>
		<i>Obnova prameňov – označenie názvov prameňov pitnej vody</i>
		<i>Úprava a doplnenie pamätnej izby P.K.Hostinského v škole</i>
		<i>Vybudovanie pamätnej izby obce</i>
		<i>Rekonštrukcia, úprava a údržba verejných priestranstiev, vrátane rekonštrukcie a výstavby zastávok hromadnej dopravy, rekonštrukcia Námestia SNP</i>

3. Oblasť environmentálnych politík		
Všeobecný cieľ:	III.	Zvýšenie kvality životného prostredia v obci
Špecifický cieľ	III./1	Zlepšenie prístupu občanov v oblasti likvidácie odpadov
Opatrenie	3.1	Vzdelávanie obyvateľov v oblasti triedenia a likvidácie odpadov
<i>Projektové zámery</i>		<i>Vzdelávacie aktivity pre obyvateľov obce týkajúce sa triedenia a likvidácie odpadu</i>
		<i>Zavedenie triedenia odpadu v škole</i>
Špecifický cieľ	III./2	Znižovanie miery záťaže životného prostredia divokými skládkami
Opatrenie	3.2	Rekultivácia divokých skládok
<i>Projektové zámery</i>		<i>Odstraňovanie čiernych skládok</i>
Špecifický cieľ	III./3	Znižovanie energetickej náročnosti domov a budov
Opatrenie	3.3	Realizácia aktivít v oblasti energetickej efektivity domov a budov v majetku obce
<i>Projektové zámery</i>		<i>Zatepľovanie a komplexné riešenie zníženia energetickej náročnosti budov v majetku obce</i>
Špecifický cieľ	III./4	Vytvorenie komplexného systému likvidácie odpadov
Opatrenie	3.4	Dobudovanie uceleného systému likvidácie odpadov v obci
<i>Projektové zámery</i>		<i>Výstavba obecného zberného dvora</i>
		<i>Výstavba obecných kompostovísk</i>

Špecifický cieľ	III./5	Budovanie a modernizácia infraštruktúry vodného a odpadového hospodárstva
Opatrenie	3.5	Ochrana a racionálne využívanie vôd a ochrana pred povodňami
Projektové zámery		<i>Protipovodňové opatrenia – vybudovanie suchého poldra nad ihriskom, brehové úpravy Súľovského potoka</i>
		<i>Regulácia miestneho potoka v časti Partizánska ulica - Madáčova ulica</i>
		<i>Revitalizácia obecných studní a ich okolia</i>

4.2. NADVÄZNOSŤ PRIORITNÝCH OBLASTÍ PHSR NA OPERAČNÉ PROGRAMY 2014 – 2020

Operačné programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti

Operačný program Výskum a inovácie OP VaI	OP VaI predstavuje spoločný programový dokument Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva hospodárstva SR pre poskytnutie podpory u Európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020 v oblasti zameranej na vytvorenie stabilného prostredia pre inovácie pre všetky relevantné subjekty a podporu zvýšenia efektívnosti a výkonnosti systému výskumu, vývoja a inovácií, ako základného piliera pre zvyšovanie konkurencieschopnosti, udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti.
Operačný program Integrovaná infraštruktúra OP II	Program výrazne prispeje k podpore kľúčových európskych a vnútroštátnych rozvojových priorít a to k obnoveniu železničnej infraštruktúry (kľúčová súčasť transeurópskej dopravnej siete) a vozového parku, verejnej osobnej doprave, infraštruktúre vodných ciest (kľúčová súčasť transeurópskej dopravnej siete), železničnej infraštruktúre (inej ako kľúčová súčasť transeurópskej dopravnej siete), cestnej infraštruktúre (inej ako kľúčová súčasť transeurópskej dopravnej siete), informačnej spoločnosti a technickej pomoci. Program sa zameria na hlavné priority t.j. podporu trvalo udržateľnej dopravy a odstraňovanie kapacitných obmedzení v kľúčových sieťových infraštruktúrach a zlepšenie dostupnosti, využitia a kvality informačných a komunikačných technológií.
Operačný program Ľudské zdroje OP ĽZ	Operačný program predstavuje spoločný programový dokument Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva vnútra SR pre poskytnutie podpory z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020 v oblasti zameranej na podporu vzdelávania, zamestnanosti, sociálnej inklúzie a zraniteľných skupín na trhu práce.
Operačný program Kvalita životného prostredia	Operačný program KŽP sa zameriava na podporu naplňovania cieľov stratégie Európa 2020 pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast vo všetkých regiónoch Slovenska. Hlavným cieľom je podpora udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečenie ochrany životného prostredia, aktívne prispôsobenie sa zmenám klímy a

OP KŽP	propagácia energetickej účinnosti a nízkouhlíkového hospodárstva. Program sa zameria na štyri hlavné priority a to: udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry, prispôsobenie sa nepriaznivým vplyvom zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy a energeticky účinné nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých odvetviach.
Rybie hospodárstvo OP RH	Operačný program RH predstavuje spoločný programový dokument Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky pre poskytnutie podpory z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020 v oblasti zameranej na trvalo udržateľný a konkurencieschopný sektor rybného hospodárstva. Hlavnými cieľmi sú zvýšenie konkurencieschopnosti a životaschopnosti podnikov akvakultúry vrátane zlepšenia bezpečnostných alebo pracovných podmienok, najmä MSP, ochrana a obnovenie vodnej biodiverzity, zlepšenie ekosystémov vzťahujúcich sa k akvakultúre a podpora akvakultúry efektívne využívajúcej zdroje; zabezpečenie zberu relevantných a vysoko kvalitných údajov a analýz Spoločnej rybárskej politiky EÚ za sektor akvakultúry a spracovateľský sektor v súlade s viacročným programom v zmysle návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o SRP; implementácia opatrení, ktoré podporia uvádzanie na trh a spracovania produktov akvakultúry.
Integrovaný regionálny operačný program OP IROP	Hlavným cieľom operačného programu je prispieť k podpore kvality života a zabezpečenie trvalo udržateľného poskytovania verejných služieb naprieč celou krajinou. To bude prínosom pre vyvážený a udržateľný regionálny rozvoj, ako aj hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť slovenských regiónov, miest a obcí. K hlavným prioritám programu patrí bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, ľahší prístup k účinným a kvalitným verejným službám, mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch, zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie a miestny rozvoj vedený komunitou.
Efektívna verejná správa OP EVS	Programová stratégia OP EVS je definovaná tak, aby podporovala napĺňanie priorít stratégie Európa 2020 a prispievala k plneniu cieľov Národného programu reforiem Slovenskej republiky („NPR SR“), ako aj požiadaviek vyplývajúcich z legislatívy EÚ v relevantných oblastiach a zároveň reflektovala na potreby a výzvy na národnej, resp. regionálnej a lokálnej úrovni, s cieľom zabezpečenia predpokladov pre udržateľný a inkluzívny rast prostredníctvom komplexnej reformy verejnej správy SR.
Technická pomoc OP TP	Na základe skúseností z programového obdobia 2007 – 2013 sa prostredníctvom samostatného operačného programu posilní najmä systémový prístup k európskym štrukturálnym a investičným fondom, vytvorí vysoko odborná a efektívna podpora pre riadenie a implementáciu európskych štrukturálnych a investičných fondov dobudovaním efektívneho systému ich regulácie, zvýšením kvality administratívnych kapacít podieľajúcich sa na ich riadení, na kontrole a audite, ako aj ochrane finančných záujmov EÚ. Operačný program Technická pomoc tak prispeje k plneniu cieľov Stratégie Európa 2020, ako aj Národného programu reforiem Slovenskej republiky. S jeho podporou sa dosiahne najmä efektívne, účinné a transparentné čerpanie prostriedkov európskych

	štrukturálnych a investičných fondov v rámci všetkých operačných programov, ktorého pozitívne prínosy pocítia všetci občania Slovenskej republiky.
Program rozvoja vidieka PRV	Program rozvoja vidieka (PRV) bol schválený vládou SR dňa 14. 05. 2014 a predstavuje spoločný programový dokument Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky pre poskytnutie podpory z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020 v oblasti zameranej na zvýšenie rastu, udržanie a tvorbu pracovných miest na vidieku v súlade s ochranou životného prostredia na dosiahnutie cieľov rozvoja vidieka: podporovať konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, zabezpečovať udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a dosiahnuť vyvážený územný rozvoj vidieckych komunít.

5. REALIZAČNÁ ČASŤ PHSR OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017-2025

5.1. MERATELNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Poloma sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

2. Oblasť sociálnych politík

<i>Opatrenia / Projektové zámery</i>	<i>Odhadovaný rozpočet v tis. EUR</i>	<i>Typ (úroveň)</i>	<i>monitorovacie ukazovatele</i>
1.1.A Vytvorenie pracovných miest v obecnom podniku	200	výsledok	počet prac. miest
<i>Zriadenie pracovných miest pre rizikové skupiny v obecnom podniku</i>	200	výsledok	počet prac. miest
1.1.B Poradenské a vzdelávacie služby v oblasti zamestnanosti	30	výstup	počet aktivít
<i>Špeciálne zamerané aktivity KC</i>	30	výstup	počet aktivít
1.2. Vzdelávanie a individuálna práca s neprispôsobivými občanmi	45	výstup	počet aktivít
<i>Špecificky zamerané aktivity KC a TSP</i>	30	výstup	počet aktivít
<i>Aktivity s mladými ľuďmi z rizikového prostredia</i>	15	výstup	počet aktivít
1.3. Rozvoj bývania a podpora prisťahovania mladých rodín	702	výsledok	počet nových bytových jednotiek
<i>Príprava pre novú bytovú a domovú výstavbu</i>	1	výstup	počet ks dokumentácie
<i>Získanie záujemcov o výstavbu domov a bytov, najmä mladých rodín</i>	1	dopad	počet prisťahovaných

<i>Vypracovanie projektovej dokumentácie a stavebného povolenia pre výstavbu a rekonštrukciu obecných nájomných bytov</i>	20	výstup	<i>projektová dokumentácia a stavebné povolenia</i>
<i>Výstavba nájomných bytov</i>	630	výsledok	<i>počet nájomných bytov</i>
<i>Budovanie základnej infraštruktúry k stavebným pozemkom</i>	50	výsledok	<i>počet stavebných pozemkov vybavených infraštruktúrou</i>
1.4. Realizácia sociálnych programov pre MRK	550	výstup	počet pracovníkov
<i>Zapojenie sa do programu Terénna sociálna práca</i>	150	výstup	<i>počet TSP</i>
<i>Zapojenie sa do programu Asistent učiteľa</i>	200	výstup	<i>počet AU</i>
<i>Zriadenie a činnosť Komunitného centra</i>	200	výsledok	<i>počet centier</i>
1.5. Podpora občianskych aktivít	20	výsledok	počet aktivít
<i>Podpora akcií a podujatí v obci Gemerská Poloma</i>	10	výsledok	<i>počet podujatí</i>
<i>Podpora spolkovej činnosti v obci</i>	10	dopad	<i>počet podporených spolkov</i>
1.6. Podpora zdravotných služieb	160	dopad	počet nových služieb
<i>Rozšírenie zdravotníckych služieb (stomatológ, pediater, ADOS)</i>	10	dopad	<i>počet nových služieb</i>
<i>Rekonštrukcia zdravotného strediska</i>	150	výsledok	<i>plocha rekonštruovaných priestorov m²</i>
1.7. Obnova budov v majetku obce	375	výsledok	počet budov/počet zateplených budov
<i>Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice</i>	100	výsledok	<i>budova/zateplenie</i>
<i>Rekonštrukcia MŠ</i>	50	výsledok	<i>budova/zateplenie</i>
<i>Rekonštrukcia budovy kina</i>	100	výsledok	<i>budova/zateplenie</i>
<i>Rekonštrukcia Policajnej stanice</i>	30	výsledok	<i>budova/zateplenie</i>
<i>Rekonštrukcia interiéru hotela v obci Gemerská Poloma</i>	5	výsledok	<i>budova/zateplenie</i>
<i>Rekonštrukcia Domov smútku (2)</i>	60	výsledok	<i>budova/zateplenie</i>
<i>Rekonštrukcia starej knižnice</i>	30	výsledok	<i>budova/zateplenie</i>

1.8. Podpora sociálne odkázaných rodín a občanov	5	výsledok	počet podporených občanov
<i>Realizácia obecných podporných programov sociálne odkázaných rodín a občanov</i>	5	výsledok	počet podporených občanov
1.9. Podpora voľnočasových aktivít	115	výsledok	počet nových objektov/počet rekonštruovaných objektov
<i>Vybudovanie oddychového areálu v blízkom okolí obce (altánku pre miestnych obyvateľov, na voľnočasové aktivity)</i>	5	výsledok	počet objektov
<i>Rekonštrukcia futbalového ihriska a oplatenie, vybudovanie tréningového ihriska</i>	10	výsledok	počet objektov
<i>Vybudovanie príslušenstva k futbalovému ihrisku (šatne, tribúny, sociálne zariadenia)</i>	20	výsledok	počet objektov
<i>Rekonštrukcia telocvične</i>	50	výsledok	počet objektov
<i>Rekonštrukcia priestorov pre potreby Klubu dôchodcov</i>	5	výsledok	počet objektov
<i>Vybudovanie areálu športovej strelnice</i>	20	výsledok	počet objektov
<i>Asanácia bývalého kúpaliska</i>	5	výsledok	počet objektov

2. Oblasť hospodárskych politík

<i>Opatrenia / Projektové zámery</i>	<i>Odhadovaný rozpočet v tis. EUR</i>	<i>Typ (úroveň)</i>	<i>monitorovacie ukazovatele</i>
2.1. Podpora udržania a tvorby pracovných miest	10 630	dopad	počet udržiavaných / nových prac. miest
<i>Dobudovanie a rozbehnutie úpravne mastenca do roku 2018</i>	10 000	výsledok	počet udržiavaných / nových prac. miest
<i>Projekty Poľnohospodárskeho družstva v Gemerskej Polome</i>	300	dopad	počet udržiavaných / nových prac. miest
<i>Podpora rozvoja moderných foriem poľnohospodárstva a predaja z dvora</i>	100	výsledok	počet udržiavaných / nových prac. miest
<i>Podpora podnikania v oblasti včelárstva</i>	30	výsledok	počet udržiavaných / nových prac. miest
<i>Podpora mikro a malého podnikania v obci</i>	200	výsledok	počet udržiavaných / nových prac. miest

2.2. Pozemkové úpravy	10	výsledok	podiel katastra obce
<i>Realizácia jednoduchých pozemkových úprav v obci Gemerská Poloma – časť Konopiská</i>	<i>10</i>	<i>výsledok</i>	<i>podiel katastra obce</i>
2.3. Rekonštrukcie miestnych komunikácií	246	výsledok	počet objektov
<i>Vybudovanie spevnenej plochy pri cintorínoch obce Gemerská Poloma</i>	<i>5</i>	<i>výstup</i>	<i>m²</i>
<i>Rekonštrukcia a údržba všetkých chodníkov v obci</i>	<i>50</i>	<i>výstup</i>	<i>m</i>
<i>Výstavba nových chodníkov v obci</i>	<i>50</i>	<i>výstup</i>	<i>m</i>
<i>Úprava miestnych komunikácií</i>	<i>80</i>	<i>výstup</i>	<i>m</i>
<i>Vyspádovanie a oprava cestných rigolov</i>	<i>10</i>	<i>výstup</i>	<i>m</i>
<i>Rekonštrukcia mostu pri Obecnom úrade v obci Gemerská Poloma</i>	<i>50</i>	<i>výsledok</i>	<i>objekt</i>
<i>Údržba mostu pri hasičskej zbrojnici v obci Gemerská Poloma</i>	<i>1</i>	<i>výsledok</i>	<i>objekt</i>
2.4. Služby obyvateľstvu	38	výsledok	počet služieb
<i>Údržba areálu cintorínov</i>	<i>10</i>	<i>výstup</i>	<i>m²</i>
<i>Podpora vybavenosti ZŠ a MŠ učebnými pomôckami</i>	<i>5</i>	<i>dopad</i>	<i>počet žiakov užívajúcich pomôcky</i>
<i>Kamerový systém</i>	<i>10</i>	<i>výstup</i>	<i>počet kamier</i>
<i>Zavedenie optického internetového kábla</i>	<i>12</i>	<i>výstup</i>	<i>km</i>
<i>Napojenie obecných budov na optickú sieť</i>	<i>1</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet budov</i>
2.5. Rozvíjanie atraktívnosti obce	186	výsledok	počet atraktivít
<i>Vybudovanie turistickej trasy a napojenie na existujúce turistické trasy</i>	<i>5</i>	<i>výstup</i>	<i>km</i>
<i>Vybudovanie náučného chodníka vedúceho k prameňom pitnej vody</i>	<i>10</i>	<i>výstup</i>	<i>km</i>
<i>Vybudovanie informačnej tabule, propagujúcej atraktivity obce a jej okolia pred budovou Obecného úradu v Gemerskej Polome</i>	<i>5</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet</i>
<i>Obnova prameňov – označenie názvov prameňov pitnej vody</i>	<i>5</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet</i>
<i>Úprava a doplnenie pamätnej izby P.K.Hostinského v škole</i>	<i>1</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet</i>
<i>Vybudovanie pamätnej izby obce</i>	<i>10</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet</i>
<i>Rekonštrukcia, úprava a údržba verejných priestranstiev, vrátane rekonštrukcie a výstavby zastávok hromadnej dopravy, rekonštrukcia Námestia SNP</i>	<i>150</i>	<i>výstup</i>	<i>m²</i>

3. Oblasť environmentálnych politík

<i>Opatrenia / Projektové zámery</i>	<i>Odhadovaný rozpočet v tis. EUR</i>	<i>Typ (úroveň)</i>	<i>monitorovacie ukazovatele</i>
3.1. Likvidácia odpadov	6	výsledok	počet aktivít
<i>Vzdelávacie aktivity pre obyvateľov obce týkajúce sa triedenia a likvidácie odpadu</i>	<i>1</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet aktivít</i>
<i>Zavedenie triedenia odpadu v škole</i>	<i>5</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet aktivít</i>
3.2. Rekultivácia divokých skládok	5	výsledok	počet skládok
<i>Odstraňovanie čiernych skládok</i>	<i>5</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet skládok</i>
3.3. Realizácia aktivít v oblasti energetickej efektivity domov a budov v majetku obce	Vid'. Oblasť sociálnych politík I./7	výsledok	počet objektov
<i>Zatepľovanie a komplexné riešenie zníženia energetickej náročnosti budov v majetku obce</i>	<i>Vid'. Oblasť sociálnych politík I./7</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet objektov</i>
3.4. Vybudovanie uceleného systému likvidácie odpadov v obci	205	výsledok	počet
<i>Výstavba obecného zberného dvora</i>	<i>200</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet druhov triedeného odpadu</i>
<i>Výstavba obecných kompostovísk</i>	<i>5</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet</i>
3.5. Ochrana a racionálne využívanie vôd a ochrana pred povodňami	225	výsledok	počet objektov
<i>Protipovodňové opatrenia – vybudovanie suchého poldra nad ihriskom, brehové úpravy Súľovského potoka</i>	<i>200</i>	<i>výstup</i>	<i>m²</i>
<i>Regulácia miestneho potoka v časti Partizánska ulica - Madáčova ulica</i>	<i>15</i>	<i>výstup</i>	<i>m</i>
<i>Revitalizácia obecných studní a ich okolia</i>	<i>10</i>	<i>výsledok</i>	<i>počet</i>

5.2. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROGRAMU ROZVOJA

Po schválení PHSR obecným zastupiteľstvom nastáva etapa vlastnej realizácie Programu rozvoja obce, jeho opatrení a aktivít. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR vyžaduje konkrétne finančné a administratívne zabezpečenie a postupy monitorovania celého procesu.

5.2.1. Finančné zabezpečenie

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy EÚ,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce, ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

5.2.2. Administratívne zabezpečenie

Nevyhnutnou podmienkou plnenia programu je administratívne zabezpečenie jeho realizácie. Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

1. Výbor pre PHSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHSR.

2. Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať projekty, koordinovať projekty, monitorovať realizáciu projektov, vypracovávať dopadové analýzy projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním projektových prostriedkov, zbierať podklady o projektoch v rámci PHSR realizovaných inými subjektmi, viesť aktuálnu analýzu

demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

3. Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

4. Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci obce.

5.2.3. Monitorovanie a vyhodnocovanie PHSR

Monitorovanie PHSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHSR,
- Komisia strategického rozvoja,
- Koordinátor pre stratégiu,
- Obecné zastupiteľstvo

Spôsob monitorovania PHSR

Monitorovanie plnenia PHSR bude vykonávať Komisia strategického rozvoja. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Útvoru budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiacich s plnením PHSR. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Výboru Správy o realizácii PHSR, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov.

Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia PHSR na Útvare strategického rozvoja alebo u Koordinátora pre stratégiu.

5.2.4. Vyhodnocovanie a spôsob modifikácie PHSR

Hlavným hodnotiacim dokumentom PHSR bude *Správa o realizácii PHSR*, ktorú vypracuje Obecný úrad Gemerská Poloma.

Spôsob modifikovania PHSR

Predkladať návrhy na modifikovanie PHSR bude v právomoci Výboru pre PHSR. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvoru návrh na modifikovanie PHSR. Na zasadnutia Výboru v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Koordinátor *Dopadovú analýzu plnenia PHSR*.

Doplnenie PHSR sa uskutoční formou vypracovania *Návrhu na doplnenie PHSR*, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru alebo obecného zastupiteľstva.

5.2.5. Indikatívny časový harmonogram PHSR

<i>Rok</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
1. Oblasť sociálnych politík									
1.1.A				x	x	x	x	x	x
1.1.B				x	x	x	x	x	
1.2				x	x	x	x	x	
1.3	x	x	x	x	x	x	x		
1.4	x	x	x	x	x	x	x		
1.5	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.6	x	x			x	x			
1.7	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.8	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.9		x	x	x	x	x			
2. Oblasť hospodárskych politík									
2.1	x	x	x	x	x	x			
2.2		x	x						
2.3	x	x	x	x	x	x			
2.4		x	x	x	x	x	x	x	x
2.5		x	x	x	x	x	x	x	x
3. Oblasť environmentálnych politík									
3.1	x	x	x						
3.2	x	x	x	x	x	x	x		
3.3	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.4	x	x	x	x					
3.5		x	x	x	x	x			

6. FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU PHSR OBCE GEMERSKÁ POLOMA 2017 – 2025

6.1. FINANČNÝ PLÁN

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce Gemerská Poloma v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, **je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne**. Táto časť sa bude konkretizovať v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry, či neziskových a iných organizácií, bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

1. Oblasť sociálnych politík

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele a Opatrenia	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje	Fondy EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+I	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	I
Všeobecný cieľ I.			Skvalitnenie občianskej vybavenosti, komunálnych služieb a sociálnych podmienok v obci						
Špecifický cieľ			I./1 Zníženie vysokej miery nezamestnanosti najmä rizikových skupín						
Opatrenie 1.1.A	200	200	80	120	14		106		
Opatrenie 1.1.B	30	30	24	6	4		2		

Špecifický cieľ			I./2 Zastavenie rastu počtu neprispôsobivých občanov						
Opatrenie 1.2	45	45	36	9	7		2		
Špecifický cieľ			I./3 Spomalenie nepriaznivého vývoja v demografickej skladbe obyvateľstva						
Opatrenie 1.3	702	672	540	132	95		37	30	
			I./4 Vytvorenie podmienok a naštartovanie využívania potenciálu rómskej menšiny						
Opatrenie 1.4	550	550	460	90	82		8		
Špecifický cieľ			I./5 Zvýšenie miery zapájania sa občanov a ich aktivizácie vo veciach verejných a v spoločenskom živote obce						
Opatrenie 1.5	20	20		20			20		
Špecifický cieľ			I./6 Zlepšenie dostupnosti zdravotných služieb v obci						
Opatrenie 1.6	160	150	121	29	22		7	10	
Špecifický cieľ			I./7 Zvýšenie počtu rekonštruovaných budov v majetku obce						
Opatrenie 1.7	375	375	290	85	51		34		
Špecifický cieľ			I./8 Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb v obci						
Opatrenie 1.8	5	5		5			5		
Špecifický cieľ			I./9 Vytvorenie lepších podmienok pre realizáciu voľnočasových aktivít občanov						
Opatrenie 1.9	115	100	50	50	30		20	15	
Celkovo	2 202	2 147	1 601	546	305	0	241	55	0

Zdroje financovania pre oblasť sociálnych politík

Integrovaný regionálny operačný program

- Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch
- INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T
- INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkoúhlíkových dopravných systémov

- Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
- INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území
- Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
- INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
- Program rozvoja vidieka
- Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne projekty žiadateľov):
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)
- Dotácie Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
- Dotácie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- Program celoživotného vzdelávania s dôrazom na možnosti pre mestá a obce
- Švajčiarsky finančný mechanizmus
- Erasmus plus
- Nórsky finančný mechanizmus
- OP Stredná Európa

2. Oblasť hospodárskych politík

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele a Opatrenia	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje	Fondy EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+I	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	I
Všeobecný cieľ II.			Zlepšenie podmienok ekonomického rozvoja obce						
Špecifický cieľ			II./1Zvyšovanie počtu pracovných miest v obci						
Opatrenie 2.1	10 630	978	734	244	244			9 652	

Špecifický cieľ			II./2 Zlepšenie miery vysporiadania vlastníckych vzťahov a zníženie miery rozdrobenosti vlastníctva nehnuteľností						
Opatrenie 2.2	10	10		10	4		6		
Špecifický cieľ			II./3 Skvalitnenie stavu nerekonštrovannej časti miestnych komunikácií						
Opatrenie 2.3	246	246	112	134	20		114		
Špecifický cieľ			II./4 Rozšírenie služieb obyvateľstvu						
Opatrenie 2.4	38	23		23			23	15	
Špecifický cieľ			II./5 Zvýšenie atraktivity obce pre návštevníkov						
Opatrenie 2.5	186	176	97	79	17	20	42	10	
Celkovo	11 110	1 433	943	490	285	20	185	9 677	0

Zdroje financovania pre oblasť hospodárskych politík

Integrovaný regionálny operačný program

- Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám
- INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
- INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy
- Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
- INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území
- INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
- Program rozvoja vidieka
- Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne projekty žiadateľov):
- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

- OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE
- Európsky sociálny fond 2014 – 2020
- NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP
- Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:
- Zachovanie kultúrneho dedičstva.
- PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA
- Podpora kultúrnych projektov
- Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
- Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu projektov v oblasti kultúrnej spolupráce
- Švajčiarsky finančný mechanizmus
- Fond na podporu umenia
- Dotačné programy Ministerstva kultúry
- Komunitárne programy EÚ / Kreatívna Európa, Európa pre občanov/
- Višeградsky fond

3. Oblasť environmentálnych politík

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele a Opatrenia	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje	Fondy EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+I	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	I
Všeobecný cieľ III.			Zvýšenie kvality životného prostredia v obci						
Špecifický cieľ			III./1 Zlepšenie prístupu občanov v oblasti likvidácie odpadov						
Opatrenie 3.1	6	3		3			3	3	
Špecifický cieľ			III./2 Znižovanie miery záťaže životného prostredia divokými skládkami						
Opatrenie 3.2	5	5		5			5		
Špecifický cieľ			III./3 Znižovanie energetickej náročnosti domov a budov						
Opatrenie 3.3	0	0		0					
Špecifický cieľ			III./4 Vytvorenie komplexného systému likvidácie odpadov						
Opatrenie 3.4	205	205	100	105	73		32		

Špecifický cieľ			III./5 Budovanie a modernizácia infraštruktúry vodného a odpadového hospodárstva						
Opatrenie 3.5	225	225	180	45	35		10		
Celkovo	441	438	280	158	108	0	50	3	0

Zdroje financovania pre oblasť environmentálnych politík

OP KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- PRIORITNÁ OS 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry
- INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
- INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
- INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr
- INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia
- PRIORITNÁ OS 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, riadenie a prevenciu súvisiacich rizík
- INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy
- INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne projekty žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)

LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

A. Oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

- a. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov
- b. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody a elektrickej energie prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov
- c. Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia

B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd

- a. Čistiarene odpadových vôd a verejné kanalizácie
- b. Vodovody
- c. Protipovodňová ochrana - Opatrenia na vodnom toku
- d. Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného toku

C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva

- a. Uzavretie a rekultivácia skládok
- b. Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov
- c. Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení

D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny

- a. Ochrana prírody a krajiny

E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

- a. Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

- a. Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

7. ZÁVER

PHSR obce Gemerská Poloma 2017 – 2025, je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHSR obce Gemerská Poloma 2017 - 2025, bol schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Gemerská Poloma

dňa: VZN č.

.....
starosta obce Gemerská Poloma

8. Prílohy

PRÍLOHY

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

OBEC GEMERSKÁ POLOMA

NA ROKY 2017 - 2025

Príloha č. 1

Zoznam členov pracovnej skupiny , PHSR obec Gemerská Poloma 2017 – 2025

<i>Titl. Meno a priezvisko</i>	<i>Inštitúcia</i>	<i>Funkcia v strategickom plánovaní / postavenie</i>
Riadiaci tím		
Ing. Miroslav Michalka	Obec Gemerská Poloma	gestor - starosta obce
JUDr. Monika Štesková	RRA Agentúra pre rozvoj Gemera	koordinátor
PhDr. Igor Pašmík	RRA Agentúra pre rozvoj Gemera	metodik
Interní odborníci		
Adrian Gallo	Microdat,s.r.o.	podnikateľ
MVDr. Viktor Demko	Obec Gemerská Poloma	obyvateľ obce
Helena Demková	Obec Gemerská Poloma	obyvateľ obce
Pavol Galajda	Obec Gemerská Poloma	obyvateľ obce
Mgr. Janka Vnenčáková	Obec Gemerská Poloma	obyvateľ obce
PhDr. Vladimír Vnenčák	ZŠ Gemerská Poloma	riaditeľ
Mgr. Lillian Brondošová	Obec Gemerská Poloma	poslankyňa obecného zastupiteľstva
Bc. Miriam Grešková	Obec Gemerská Poloma	pracovník obecného úradu
Ing. Zuzana Sústriková	Obec Gemerská Poloma	pracovník obecného úradu
Marian Ferenc	Obec Gemerská Poloma	poslanec obecného zastupiteľstva
JUDr. Lýdia Sústriková	Obec Gemerská Poloma	obyvateľ obce
Externí odborníci		
Mgr. Ivona Antalová	RRA Agentúra pre rozvoj Gemera	koordinátorka projektových aktivít
Mgr. Jana Uhrinová	RRA Agentúra pre rozvoj Gemera	projektový manažér
Mgr. Štefan Horváth	RRA Agentúra pre rozvoj Gemera	projektový manažér

Príloha č. 2

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Na riešené územie nie je spracovaných veľa dokumentov, ktoré sa zaoberajú jeho trvalo udržateľným rozvojom. Medzi aktuálne patrí:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho významu rieši nadradené rozvojové osi, hierarchiu sídiel, životné prostredie, nadradené systémy sociálnej a technickej infraštruktúry.
- Územný plán veľkého územného celku Košický kraj v znení zmien a doplnkov 2014. Územný plán VÚC KSK rieši rozvoj územia podrobnejšie. V tomto dokumente sú zakotvené všeobecné zásady pre trvalo udržateľný rozvoj územia.
- Partnerská dohoda určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie.
- Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020 Pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a OP SR na roky 2014-2020.
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
- Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020
- Operačný program Efektívna verejná správa
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra Integrovaný regionálny operačný program
- Operačný program Kvalita životného prostredia
- Operačný program Ľudské zdroje
- Program rozvoja vidieka
- Operačný program Technická pomoc
- Operačný program Výskum a inovácie

Integrovaný regionálny operačný program (IROP) 2014 – 2020, dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.

Prioritné osi IROP-u:

- **Prioritná os č. 1 Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch**
- Investičná priorita č. 1.1 Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciárnych uzlov infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov
- Investičná priorita č. 1.2 Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých dopravných systémov v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility
- **Prioritná os č. 2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám**
- Investičná priorita č. 2.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, posilňujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

- Investičná priorita č. 2.2 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry
- **Prioritná os č. 3 Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch**
- Investičná priorita č. 3.1 Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov
- **Prioritná os č. 4 Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie**
- Investičná priorita č. 4.1 Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania
- Investičná priorita č. 4.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek
- Investičná priorita č. 4.3 Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít, zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku
- **Prioritná os č. 5 Miestny rozvoj vedený komunitou**
- Investičná priorita č. 5.1 Záväzné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KSK)**, ktorý je strednodobý programový dokument v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

Príloha č. 3

Zoznam skratiek použitých v PHSR

- **KSK** – Košický samosprávny kraj
- **CENTROPE** – **Centrope** je euroregión, ktorý zasahuje do štyroch stredoeurópskych krajín, Česka, Maďarska, Rakúska a Slovenska.
- **CZT** – Centrálné zásobovanie teplom
- **ČOV** – Čistiareň odpadových vôd
- **EAO** – Ekonomicky aktívne obyvateľstvo. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) - tvorí súčet priemerného počtu zamestnaných a nezamestnaných v predošlom roku.
- **EFRR** -Európsky fond regionálneho rozvoja
- **EÚ** – Európska únia
- **ESF** – Európsky sociálny fond
- **EŠIF** – Európske štrukturálne a investičné fondy. Päť štrukturálnych a investičných fondov EÚ, ktoré sa riadia jednotným súborom pravidiel, Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond (KF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky námorný a rybársky fond (ENRF).
- **HDP** – Hrubý domáci produkt
- **CHKO** – Chránená krajinná oblasť
- **IBV** – Individuálna bytová výstavba
- **IKT** - Informačno-komunikačné technológie. Zahŕňajú informačné systémy, technológie, ostatné systémy (periférne zariadenia), prevádzku a pripojenia do sietí, ktoré sú určené k napĺňaniu informačných procesov a komunikačných funkcií.
- **IROP** – Integrovaný regionálny operačný program
- **ITMS** – Informačný monitorovací systém.
- **Infraštruktúra TEN-T** - je sieť cestných a železničných koridorov, medzinárodných letísk a vodných ciest
- **KURS** – Koncepcia územného rozvoja Slovenska.
- **LAU** – Z anglického jazyka skratka pre úroveň okresu a obce v Spoločnej nomenklatúre územných jednotiek pre štatistické účely, nadväzujúce na NUTS.
- **LEADER**- Znamená Liaison Entre Actions de Développement de le Économie Rurale (spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka).
- **MEN** - Miera evidovanej nezamestnanosti (MEN) - podiel počtu disponibilného UoZ k ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu vyjadrený v percentách.
- **MŠVVŠ SR** – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
- **MDVRR SR** – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- **MP SVR SR** – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- **MŽP SR** – Ministerstvo životného prostredia SR
- **MH SR** – Ministerstvo hospodárstva SR
- **MF SR** – Ministerstvo financií SR
- **MZ SR** – Ministerstvo zdravotníctva SR
- **MRK** – Marginalizované rómske komunity
- **NSRR** – Národná stratégia regionálneho rozvoja
- **NUTS** – Z francúzskeho jazyka (Nomenclature des unités territoriales statistiques), skratka pre normalizovanú klasifikáciu územných celkov na Slovensku pre potreby štatistického úradu a Eurostatu.
- **OP** – Operačný program
- **OP KŽP** – Operačný program Kvalita životného prostredia

- **PKS** - Parita kúpnej sily je (teoretický) výmenný kurz mien dvoch štátov definovaný ako rovný pomeru vnútorných kúpnych síl daných štátov, teda rovný pomeru cenových hladín daných štátov.
- **PHSR** – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
- **PP** – Prírodná pamiatka
- **RLZ** – Rozvoj ľudských zdrojov
- **SEA** – Z anglického jazyka (strategic environmental assessment) vo význame strategické environmentálne hodnotenie, strategické posudzovanie vplyvov na životné prostredie.
- **SK NACE** - **NACE** Je akronym používaný na rôzne štatistické klasifikácie ekonomických činností vyvíjané Európskou úniou od roku 1970.
- **NACE** poskytuje rámec pre zber a prezentáciu veľkého množstva štatistických údajov podľa ekonomickej činnosti v oblasti hospodárskych štatistík (napr. vo výrobe, zamestnanosti, národných účtoch) a ostatných štatistických oblastiach. Revidovaná klasifikácia ekonomických činností SK NACE Rev. 2 je plne harmonizovaná s jej európskou verziou NACE Revision 2 vydanou Nariadením Európskeho Parlamentu a Rady č. 1893/2006. Používanie tejto klasifikácie, respektíve od nej odvodenéj národnej verzie, je v oblasti štatistiky záväzné pre všetky členské štáty Európskej únie.
- **SKUEV**- Biotopy európskeho významu, biotopy chránených druhov
- **SR** – Slovenská republika
- **ŠFRB** – Štátny fond rozvoja bývania
- **ŠÚ SR** – Štatistický úrad Slovenskej republiky
- **SWOT** – analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození
- **UoZ** - Uchádzač o zamestnanie. Občan hľadajúci zamestnanie, zaradený do evidencie nezamestnaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po podaní písomnej žiadosti o sprostredkovanie zamestnania.
- **Disponibilný UoZ** (Disp. UoZ) - je UoZ, ktorý bezprostredne po ponuke voľného pracovného miesta môže nastúpiť do pracovného pomeru.
- **UPSVAR** – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
- **ÚZPF SR** – Ústredný zoznam pamiatkového fondu
- **VÚC** – Vyšší územný celok
- **ZMOS** – Združenie miest a obcí Slovenska

Pozn. Okrem týchto skratiek materiál využíva iba skratky bežne využívané v administratíve, resp. pri tabuľkových, resp. grafických formách sú použité skratky vysvetlené v sprievodnom texte, v legende/vysvetlivkách príslušnej tabuľky/grafu.

Príloha č. 4

Pravidlá stratégie financovania štrukturálnych fondov a kohézneho fondu

Pravidlá stratégie financovania štrukturálnych fondov a kohézneho fondu pre programové obdobie 2014 – 2020

- V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:
- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – Európske štrukturálne fondy (EŠIF) v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy (EŠIF) v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného projektu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje.

Financovanie projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

Financovanie projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, prípadne rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia zriadená obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa častí 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu. Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje. Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať

finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných projektov, rizikových projektov a projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu. Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade: menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

- výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
- podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Viac rozvinutých regiónov: výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov; podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov. V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní. V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

STRATÉGIA FINANCOVANIA EURÓPSKEHO POĽNOHOSPODÁRSKEHO FONDU PRE ROZVOJ VIDIEKA PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);
- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;
- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovaná v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je:
- medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií,
- zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;
- opatrenia č. 14:
- verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov;
- MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)
- opatrenia č. 15:
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,

- Pôdohospodársku platobnú agentúru,
 - Národnú sieť rozvoja vidieka
- sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýrody (okrem rybích produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýrody;
- podopatrenia 5.3: poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci

- opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúca v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2: fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

Príloha č. 5

Akčný plán na roky 2017 - 2019

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja 2017 - 2025
Obec Gemerská Poloma

1. OBLASŤ SOCIÁLNYCH POLITÍK

- **Podpora** rozvíjania širokej palety sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce
- **Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie** obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných internými a externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
- **Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže.** Zlepšenie technického stavu a vybavenia MŠ a ZŠ v obci. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.
- **Vytvoriť** materiálne, finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci.
- **Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií,** obce, podnikateľských subjektov a obyvateľov obce pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.

1. Oblasť sociálnych politík					
Všeobecný cieľ I.	Skvalitnenie občianskej vybavenosti, komunálnych služieb a sociálnych podmienok v obci				
Názov projektu	Plánovaný rozpočet v tis.EUR	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Špecifický cieľ I./1	Zníženie vysokej miery nezamestnanosti najmä rizikových skupín				
Opatrenie 1.1.A	Vytvorenie pracovných miest v obecnom podniku				
Zriadenie pracovných miest pre rizikové skupiny v obecnom podniku	0	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma

Opatrenie 1.1.B	Poradenské a vzdelávacie služby v oblasti zamestnanosti				
Špeciálne zamerané aktivity KC	0	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ I./2	Zastavenie rastu počtu neprispôsobivých občanov				
Opatrenie 1.2	Vzdelávanie a individuálna práca s neprispôsobivými občanmi				
Špecificky zamerané aktivity KC a TSP	0	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma
Aktivity s mladými ľuďmi z rizikového prostredia	0	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ I./3	Spomalenie nepriaznivého vývoja v demografickej skladbe obyvateľstva				
Opatrenie 1.3	Rozvoj bývania a podpora prisťahovania mladých rodín				
Príprava pre novú bytovú a domovú výstavbu	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma
Získanie záujemcov o výstavbu domov a bytov, najmä mladých rodín	0	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma
Vypracovanie projektovej dokumentácie a stavebného povolenia pre výstavbu a rekonštrukciu obecných nájomných bytov	0	rozpočet obce, ŠFRB	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma
Výstavba nájomných bytov	630	rozpočet obce, ŠFRB	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma
Budovanie základnej infraštruktúry k stavebným pozemkom	0	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné zdroje	verejný sektor, občania	stredný	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ I./4	Vytvorenie podmienok a naštartovanie využívania potenciálu rómskej menšiny				
Opatrenie 1.4	Realizácia sociálnych programov pre MRK				
Zapojenie sa do programu Terénna sociálna práca		rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR, grantové schémy, ÚSVRK SR, ÚPSVR	verejný sektor, tretí sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma, NO, OZ
Zapojenie sa do programu Asistent učiteľa	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR, grantové schémy, ÚSVRK SR,	verejný sektor, tretí sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma, NO, OZ
Zriadenie a činnosť Komunitného centra		rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR, grantové schémy, ÚSVRK SR,	verejný sektor, tretí sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma, NO, OZ

Špecifický cieľ I./5	Zvýšenie miery zapájania sa občanov a ich aktivizácie vo veciach verejných a v spoločenskom živote obce				
Opatrenie 1.5	Podpora občianskych aktivít				
Podpora akcií a podujatí v obci Gemerská Poloma	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, NO	verejný sektor, neziskový sektor	nízky	obec Gemerská Poloma
Podpora spolkovej činnosti v obci	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, NO	verejný sektor, neziskový sektor	nízky	obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ I./6	Zlepšenie dostupnosti zdravotných služieb v obci				
Opatrenie 1.6	Podpora zdravotných služieb v obci				
Rozšírenie zdravotníckych služieb (stomatológ, pediater, ADOS)	10	ŠF EÚ podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, MZ SR	súkromný sektor	nízky	súkromný sektor / ADOS
Rekonštrukcia zdravotného strediska	0	rozpočet obce, ŠF EÚ	súkromný sektor, verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ I./7	Zvýšenie počtu rekonštruovaných budov v majetku obce				
Opatrenie 1.7	Obnova budov v majetku obce				
Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia MŠ	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia budovy kina	0	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia Policajnej stanice	6	rozpočet obce, ŠF EÚ, MV SR	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia interiéru hotela v obci Gemerská Poloma	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor, súkromný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma, súkromný sektor
Rekonštrukcia Domov smútku (2)	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, grantové schémy,	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia starej knižnice	0	rozpočet obce, ŠF EÚ, grantové schémy,	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ I./8	Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb v obci				
Opatrenie 1.8	Podpora sociálne odkázaných rodín a občanov				

Realizácia obecných podporných programov sociálne odkázaných rodín a občanov	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, iné grantové schémy, UPSVR, MPSVR, ÚSVRK SR	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ I./9	Vytvorenie lepších podmienok pre realizáciu voľnočasových aktivít občanov				
Opatrenie 1.9	Podpora voľnočasových aktivít				
Vybudovanie oddychového areálu v blízkom okolí obce (altánku pre miestnych obyvateľov, na voľnočasové aktivity)	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma, tretí sektor
Rekonštrukcia futbalového ihriska a opлотenie, vybudovanie tréningového ihriska	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Vybudovanie príslušenstva k futbalovému ihrisku (šatne, tribúny, sociálne zariadenia)	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia telocvične	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia priestorov pre potreby Klubu dôchodcov		rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Vybudovanie areálu športovej strelnice	20	súkromné zdroje	súkromný sektor	nízky	Športový strelecký klub Gemerská Poloma
Asanácia bývalého kúpaliska	5	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma

2. OBLASŤ HOSPODÁRSKÝCH POLITÍK

- **Podpora** investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Gemerská Poloma
- **Zabezpečenie** takého prepojenia osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom na environmentálny a bezpečnostný aspekt.
- **Podpora** rozvoja komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce Gemerská Poloma a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.
- **Zabezpečenie** technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti a umožnenie využívať on-line elektronické služby samosprávy obyvateľmi obce Gemerská Poloma.

2. Oblasť hospodárskych politík					
Všeobecný cieľ II.	Zlepšenie podmienok ekonomického rozvoja obce				
<i>Názov projektu</i>	<i>Plánovaný rozpočet v tis.EUR</i>	<i>Zdroje financovania</i>	<i>Realizácia</i>	<i>Dopad na rozpočet</i>	<i>Oprávnení žiadatelia</i>
Špecifický cieľ II./1	Zvyšovanie počtu pracovných miest v obci				
Opatrenie 2.1	Podpora udržania a tvorby pracovných miest				
Dobudovanie a rozbehnutie úpravovne masťenca do roku 2018	10 000	súkromné zdroje, zdroje ŠF EÚ	podnikateľský sektor	nízky	podnikateľský sektor / Eurotalca, s.r.o.
Projekty Poľnohospodárskeho družstva v Gemerskej Polome	100	súkromné zdroje, zdroje ŠF EÚ	verejný sektor podnikateľský, súkromný sektor	nízky	podnikateľský sektor / Poľnohospodárske družstvo GP
Podpora rozvoja moderných foriem poľnohospodárstva a predaja z dvora	20	súkromné zdroje, zdroje ŠF EÚ	podnikateľský, súkromný sektor	nízky	podnikateľský, súkromný sektor
Podpora podnikania v oblasti včelárstva	10	súkromné zdroje, zdroje ŠF EÚ	podnikateľský, súkromný sektor	nízky	podnikateľský, súkromný sektor
Podpora mikro a malého podnikania v obci	50	súkromné zdroje, ŠF EÚ, rozpočet obce,	verejný sektor podnikateľský, súkromný sektor	nízky	podnikateľský, súkromný sektor
Špecifický cieľ II./2	Zlepšenie miery vysporiadania vlastníckych vzťahov a zníženie miery rozdrobenosti vlastníctva nehnuteľností				
Opatrenie 2.2	Pozemkové úpravy				
Realizácia jednoduchých pozemkových úprav v obci Gemerská Poloma – časť Konopiská	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠFRB	verejný sektor, súkromný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ II./3	Skvalitnenie stavu nerekonštruovanej časti miestnych komunikácií				
Opatrenie 2.3	Obnova a budovanie miestnych komunikácií				
Vybudovanie spevnenej plochy pri cintorínoch obce Gemerská Poloma	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia a údržba všetkých chodníkov v obci	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Výstavba nových chodníkov v obci	0	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Úprava miestnych komunikácií	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné zdroje	verejný sektor, súkromný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma

Vyspádovanie a oprava cestných rigolov	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia mostu pri Obecnom úrade v obci Gemerská Poloma	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Údržba mostu pri hasičskej zbrojnici v obci Gemerská Poloma	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ II./4	Rozšírenie služieb obyvateľstvu				
Opatrenie 2.4	Rozvoj služieb obyvateľstvu				
Údržba areálu cintorínov	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma
Podpora vybavenosti ZŠ a MŠ učebnými pomôckami	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Kamerový systém	10	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Zavedenie optického internetového kábla	12	súkromné zdroje	súkromný sektor	nízky	podnikateľský, súkromný sektor
Napojenie obecných budov na optickú sieť	1	rozpočet obce	verejný sektor, skromný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma podnikateľské subjekty
Špecifický cieľ II./5	Zvýšenie atraktivity obce pre návštevníkov				
Opatrenie 2.5	Rozvíjanie atraktívnosti obce				
Vybudovanie turistickej trasy a napojenie na existujúce turistické trasy	0	rozpočet obce, ŠF EÚ, iné grantové schémy	verejný sektor, skromný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma, tretí sektor
Vybudovanie náučného chodníka vedúceho k prameňom pitnej vody	0	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor, skromný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma, tretí sektor
Vybudovanie informačnej tabule, propagujúcej atraktivity obce a jej okolia pred budovou Obecného úradu v Gemerskej Polome	5	rozpočet obce, iné granty	verejný sektor, skromný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma, tretí sektor
Obnova prameňov – označenie názvov prameňov pitnej vody	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, iné grantové schémy	verejný sektor, skromný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma, tretí sektor
Úprava a doplnenie pamätnej izby P.K.Hostinského v škole	0	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma

Vybudovanie pamätnej izby obce	0	rozpočet obce, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma
Rekonštrukcia, úprava a údržba verejných priestranstiev, vrátane rekonštrukcie a výstavby zastávok hromadnej dopravy, rekonštrukcia Námestia SNP	5	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma

3. OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNYCH POLITÍK

- Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi.
- Zabezpečiť dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.
- Podpora aktivít smerujúcich k zachovaniu existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj k eliminácii slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.
- Podpora zabezpečenia účinného systému informovanosti a poradenstva.
- Podpora aktivít smerujúcich k zachovaniu ochrane a racionálnemu využívaniu vôd, k ochrane pred povodňami.
- Podpora aktivít smerujúcich k účinnej ochrane ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce Gemerská Poloma

3. Oblasť environmentálnych politík					
Všeobecný cieľ III.	Zvýšenie kvality životného prostredia v obci				
Názov projektu	Plánovaný rozpočet v tis.EUR	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Špecifický cieľ III./1	Zlepšenie prístupu občanov v oblasti likvidácie odpadov				
Opatrenie 3.1	Vzdelávanie obyvateľov v oblasti triedenia a likvidácie odpadov				
Vzdelávacie aktivity pre obyvateľov obce týkajúce sa triedenia a likvidácie odpadu	1	rozpočet obce, iné grantové schém	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma
Zavedenie triedenia odpadu v škole	5	rozpočet obce, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ III./2	Znižovanie miery záťaže životného prostredia divokými skládkami				
Opatrenie 3.2	Rekultivácia divokých skládok				
Odstraňovanie čiernych skládok	2	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Gemerská Poloma

Špecifický cieľ III./3	Znižovanie energetickej náročnosti domov a budov				
Opatrenie 3.3	Realizácia aktivít v oblasti energetickej efektivity domov a budov v majetku obce				
Zatepľovanie a komplexné riešenie zníženia energetickej náročnosti budov v majetku obce	vid'. Oblasť sociálnych politík I./7				
Špecifický cieľ III./4	Vytvorenie komplexného systému likvidácie odpadov				
Opatrenie 3.4	Dobudovanie uceleného systému likvidácie odpadov v obci				
Výstavba obecného zberného dvora	200	rozpočet obce, MŽP SR	verejný	vysoký	Obec Gemerská Poloma
Výstavba obecných kompostovísk	5	rozpočet obce, MŽP SR	verejný	nízky	Obec Gemerská Poloma
Špecifický cieľ III./5	Budovanie a modernizácia infraštruktúry vodného a odpadového hospodárstva				
Opatrenie 3.5	Ochrana a racionálne využívanie vôd a ochrana pred povodňami				
Protipovodňové opatrenia – vybudovanie suchého poldra nad ihriskom, brehové úpravy Súľovského potoka	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR	verejný sektor VVS, a.s.správcovia vodných tokov	nízky	Obec Gemerská Poloma správcovia vodných tokov
Regulácia miestneho potoka v časti Partizánska ulica - Madáčova ulica	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR,	verejný a súkromný sektor	stredný	Obec Gemerská Poloma správcovia vodných tokov
Revitalizácia obecných studní a ich okolia	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	Obec Gemerská Poloma, NO

Časový harmonogram Akčného plánu 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
1. Oblasť sociálnych politík			
Opatrenie 1.1.A			
Opatrenie 1.1.B			
Opatrenie 1.2			
Opatrenie 1.3	x	x	x
Opatrenie 1.4	x	x	x
Opatrenie 1.5	x	x	x
Opatrenie 1.6	x	x	

Opatrenie 1.7	x	x	x
Opatrenie 1.8	x	x	x
Opatrenie 1.9	x	x	x
2. Oblasť hospodárskych politík			
Opatrenie 2.1	x	x	x
Opatrenie 2.2		x	x
Opatrenie 2.3	x	x	x
Opatrenie 2.4		x	x
Opatrenie 2.5		x	x
3. Oblasť environmentálnych politík			
Opatrenie 3.1	x	x	x
Opatrenie 3.2	x	x	x
Opatrenie 3.3	x	x	x
Opatrenie 3.4	x	x	x
Opatrenie 3.5		x	x

Príloha č. 6
Dohoda o partnerstve

Názov dokumentu	Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PHSR obce Gemerská Poloma		
Obdobie platnosti	2017- 2025		
Predmet dohody	Koordinácia postupov v procese implementácie PHSR obce Gemerská Poloma na roky 2017 – 2025		
Účastníci dohody	Podnikateľské subjekty Občianske združenia Vzdelávacie inštitúcie		
Riadenie procesu	Gestor	Ing. Miroslav Michalka	starosta obce Gemerská Poloma
Riadiaci tím	Koordinátor	JUDr. Monika Štesková	RRA Agentúra pre rozvoj Gemera
	Metodik	PhDr. Igor Pašmík	externý expert
Pracovná skupina	Interní odborníci	Adrian Gallo	podnikateľ, Microdat,s.r.o.
		MVDr. Viktor Demko	obyvateľ obce
		Helena Demková	obyvateľ obce
		Pavol Galajda	obyvateľ obce
		Mgr. Janka Vnenčáková	obyvateľ obce
		PhDr. Vladimír Vnenčák	riaditeľ ZŠ
		Mgr. Lillian Brondošová	poslankyňa obecného zastupiteľstva
		Bc. Miriam Grešková	pracovník obecného úradu
		Ing. Zuzana Sústriková	pracovník obecného úradu
		Marian Ferenc	poslanec obecného zastupiteľstva
		JUDr. Lýdia Sústriková	obyvateľ obce
	Externí odborníci	Mgr. Ivona Antalová	RRA Agentúra pre rozvoj Gemera, Mokrý Lúka 93, 050 01 Revúca
		Mgr. Jana Uhrinová	
		Mgr. Štefan Horváth	